

Sisällysluettelo

KV, 29.11.2018 19:00, Pöytäkirja

§ -2 Pöytäkirjan kansilehti (osallistujat)	1
§ 60 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	2
§ 61 Pöytäkirjan tarkastajien valinta	3
§ 62 Talousarvio vuodelle 2019 ja taloussuunnitelma vuosille 2019-2021	4
Liite: Talousarviokirja 2019 kv 29.11.2018 § 62	9
§ 63 Määrärahamuutokset talousarvioon vuodelle 2018	91
§ 64 Arviointikertomuksen 2017 vastineet	93
Liite: Kh vastine tarkastuslautakunnalle, sis. lisaykset kh 1.11.2018	94
Liite: Vastineen liite 1_Sievin kunnan ja työterveyshuollon toimintatapa työpaikkaselvityksessä	98
Liite: Vastineen liite 2_Kallion vastaus kotihoidon yöpartioinnista Sievissä 2017	99
Liite: Vastineen liite 3_Isännöitsijän ilmoitus tilintarkyht	100
Liite: Koululautakunnan_vastine	102
Liite: Vapaa-aikalautakunnan_vastine_tarkastuslautakunnalle	104
Liite: Ympäristölautakunta_25092018_§_26	108
§ 65 Tilintarkastussopimuksen option käyttö	109
§ 66 Sidonnaisuusilmoitusten tarkastaminen	110
§ 67 Muut mahdollisesti esille tulevat ja kiireellisiksi julistettavat asiat	111
§ 9998 Oikaisuvaatimusohjeet	112
Liite: kv 29112018 liite nro 1 (2017-2021)	114

Kokousaika: Torstai 29.11.2018 kello 19.00 – 22.45
 Kokouspaikka: Valtuustosalii

Jäsenet:

- Ahola Ari
 Haikara Hanna
 Hannula Ahti
 Honkala Kari Tapani
 Huhtala Satu
 Huovari Piritta
 Jokitalo Jukka
 Jussila Mauno 2.varapuheenjohtaja
 Kangas Terhi
 Kariniemi Anne
 Korkeakangas Tapani
 Korhonen Eero 3.varapuheenjohtaja
 Koski Jenny
 Käsälä Pasi

Jäsenet:

- Linna Jukka 1.varapuheenjohtaja
 Luomala Elisa
 Myllyoja Jarkko
 Pelkonen Teemu
 Päivärinta Markus
 Pärkkä Annu
 Rauhala Rami
 Rieskaniemi Kimmo
 Ruuttula Merja
 Sipilä Ari
 Toivola Antti puheenjohtaja
 Tölli Lea Kaarina
 Viljamaa Simo

Varajäsenet:

- Kinnunen Juha Tölli Lean varajäsen
 Salonsaari Tapio Jokitalo Jukan varajäsen

Muut saapuvilla olleet:

- Ranto Mauno kunnanjohtaja
 Rossi Päivi vs.hallintopäällikkö
 Korkeakangas Marja kunnankamreeri
 Saarenpää Matti sivistystoimenjohtaja
 Santavuori Outi vapaa-aikasihteeri
 Hankonen Paavo tekninen johtaja
 Peltokorpi Reijo ympäristösihteeri

Laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä päätöksentekotapa:

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kaikki asiat käsiteltiin varsinaisessa kokouksessa.

Käsitellyt asiat:

Pykälät: 60 – 67

Sivut: 1 – 17

Pöytäkirjan tarkastajat:

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Terhi Kangas ja Anne Kariniemi.

Pöytäkirjan allekirjoitus ja varmennus:

Antti Toivola
puheenjohtaja

Päivi Rossi
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus:
Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.

Pöytäkirja on tarkastettu sähköisesti 4.12.2018

Terhi Kangas

Anne Kariniemi

Pöytäkirjan nähtävänäpito:

Pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa torstaina 6.12.2018.

Mari Yrttikoski
toimistosihteeri

Kunnanvaltuuston päätösten laillisuustarkkailu:

Kunnanhallitus ___/___ 2018

Pöytäkirjasta on ___/___,2018 lähetetty jäljennös kirjastoon ja kirjastoautoon.

KOKOUKSEN LAILLISUUDEN JA PÄÄTÖSVALTAISUUDEN TOTEAMINEN

Kunnanvaltuusto 29.11.2018 § 60

Kutsu kunnanvaltuuston kokoukseen on lähetetty Kuntalain (410/2015) 94 §:n mukaisesti, asetettu kunnan ilmoitustaululle 22.11.2018 ja julkaistu paikallislehti Sieviläisessä 28.11.2018.

Kuntalain (365/1995) 58 §:n mukaan kunnanvaltuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa (2/3) valtuutetuista (=18 hlöä) on saapuvilla.

Päätösvaltaisuuden toteamiseksi toimitetaan nimenhuuto.

Päätös: Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksija päätösvaltaiseksi. Läsnä oli 21 varsinaista valtuutettua ja kaksi (2) varavaltuutettua.

PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN VALINTA

Kunnanvaltuusto 29.11.2018 § 61

Hallintosäännön 11 luvun 125 §:n mukaan valtuuston pöytäkirja tarkastetaan siten, että kussakin kokouksessa tähän tehtävään valitaan kaksi valtuutettua.

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa ovat valtuutetut Mauno Jussila ja Terhi Kangas.

Päätös: Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Terhi Kangas ja Anne Kariniemi.

TALOUSARVIO VUODELLE 2019 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2019–2021

Kunnanhallitus 20.8.2018 § 98

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää myös omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kuntalain 48 §:n mukaan Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Sievin kuntastrategiassa tavoitteeksi on asetettu tasapainoisen talouden ja vastuullisen talouden hoidon Sievi. Tulojen ja menojen tasapaino ja nopea reagointi muuttuvaan taloustilanteeseen pitää Sievin talouden vakaana ja mahdollistaa kauaskantoiset investoinnit. Vuosikatteen tavoitetasoksi kuntastrategiassa on asetettu poistojen määrä kaksinkertaisena. Taloudellisten riskien ja sitoumusten määrä tulee olla kunnan kokoon ja taloudelliseen kantokykyyn nähden hallittava. Hallintokuntien tulee seurata toimintansa tuloksellisuutta ja kehittää sen arviointivälineitä. Toimintamme on tuloksellista silloin kun asiakkaiden tarpeisiin vastataan kustannustehokkaasti, laadukkaasti ja työssä jaksaminen on hyvällä tasolla.

Valtionosuusleikkauksilla on ollut mittava vaikutus kunnan talouteen. Ennakollisen valtionosuuslaskelman mukaan Sievin kunnan valtionosuus on laskemassa noin 560 000 euroa eli 3,1 % vuoteen 2018 verrattuna. Arvioitu verotulojen nousu mikäli veroprosentteja ei koroteta, kattaa juuri tuon valtionosuusleikkauksen määrän. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä sote menot alittivat talousarvion 8,64 % (1,6 milj. euroa) ja tilinpäätösennusteen mukaan vuonna 2018 on odotettavissa sote menojen osalta niin ikään reilusti talousarvion alittava tilinpäätös, joiden arvioiden pohjalta sote menoilta on vuodelle 2019 laskettu raami -1,58 % vuoden 2018 talousarviosta.

Sote menojen lasku tuo hieman kasvuvaraa, josta suuri osuus kuluu henkilöstökulujen nousuun. Voimassaoleva kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus sisältää useita korotuksia vuonna 2019. Järjestelyeräkorotus on 1,2 % 1.1. lähtien ja yleiskorotus 1 % 1.4 lähtien. Lisäksi tammi-kuussa maksetaan paikallinen kertaerä, jonka kustannusvaikutus tosin kohdentuu vuodelle 2018. Näiden lisäksi henkilöstökulujen kustannuksia nostaa kilpailukyky sopimukseen sisältävä määräai-

kaisen lomarahaleikkauksen loppuminen vuonna 2020. Osa tämän kustannusvaikutuksesta kohdentuu vuodelle 2019.

Edellisten vuoksi, talousarvion ja taloussuunnitelman tasapainoon saaminen on haastavaa ja kaikkien hallintokuntien ja palvelujen tuottajien täytyy etsiä ne mahdollisimman edulliset tavat tuottaa palveluja.

Raamina vuoden 2019 käyttötalouden talousarviolle on vuoden 2018 talousarvion taso huomioiden palkkojen korotukset, kuitenkin niin että myös mahdollisten tehtävien muutosten vaikutukset tulee huomioida täysimääräisesti. Oheismateriaalina on hallintokunnittain laskettu raami toimintakatteelle. Kaikkien hallintokuntien tulee muistaa selvittää esitettyjen investointien käyttökustannusvaikutukset ja talousarvioesityksissään selvittää, minkälaisilla ratkaisulla ja edellytyksillä raamin mukainen talousarvio voidaan laatia vuodelle 2019. Investointien kokonaismäärän raamina voidaan pitää nykyisen taloussuunnitelman vuodelle 2019 suunniteltuja investointeja.

Esityslistan liitteenä:

- Talousarvion 2019 raamiesitys, laadintaohjeet ja vuosien 2019-2021 taloussuunnitelman laadintaohjeet
- Investointiesityslomakkeet 2019

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus päättää vahvistaa talousarvion laadintaohjeet ja kehystavoitteet seuraavasti:

- lautakunnat jättävät taloussuunnitelmaehdotuksensa 26.9. (ke) mennessä kunnankamreerille.
- kunnanhallituksen käsittely 8.10. (ma), jatkokokoukset tarpeen mukaan.
- kunnanjohtajan esitys talousarviosta, kunnanhallituksen käsittely ja esitys veroprosenteista 29.10. (ma)
- kunnanvaltuusto päättää veroprosentit 8.11. (to)
- kunnanhallitus 19.11. (ma) talousarvioesitys kunnanvaltuustolle
- kunnanvaltuusto 29.11. (to) käsittelee talousarvion

Päätös: Hyväksyttiin.

Asiantuntijana kuultiin kunnankamreeri Marja Korkeakangasta klo 14.37 - 15.03.

Kunnanhallitus 08.10.2018 § 116

Esitellään kunnanhallitukselle talousarvion 2019 laadintatilanne kunnanhallituksen antamaan laadintaohjeen mukaan.

Oheismateriaalina on toimitettu käyttötalouden laskemat tehtävittäin ja lautakunnittain sekä investointiesitykset ja lautakuntien niiden pohjalta laatimat tekstiosat. Suunnitelmavuosien luvut täydennetään myöhemmin.

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus merkitsee tiedokseen talousarvion 2019 laadinnan tilanteen.

Asiantuntijoina kuultiin kunnankamreeri Marja Korkeakangasta klo 14.15-16.35, koulutoimenjohtaja Matti Saarenpää klo 15.08-15.40 sekä vapaa-aikasihteri Outi Santavuorta klo 15.43-16.00.

Mauno Jussila poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 16.17.

Päätös: Kunnanhallitus merkitsi laadinnan tilanteen tiedokseen ja palauttaa talousarvion jatkovalmisteluun tavoitteena talousarvion tasapainoisuus.

Kunnanhallitus 01.11.2018 § 124

Esitellään kunnanhallitukselle talousarvion 2019 laadintatilanne kunnanhallituksen antamaan ohjeen mukaan.

Oheismateriaalina yhteenveto sekä lautakuntien säästöesitykset.

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus merkitsee tiedokseen talousarvion 2019 laadinnan tilanteen.

Asiantuntijana kuultiin kunnankamreeri Marja Korkeakangasta.

Jukka Linna poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 15.42.

Päätös: Hyväksyttiin.

Lisätietoja: kunnankamreeri Marja Korkeakangas, puh. 044 4883 202
etunimi.sukunimi@sievi.fi

Kunnanhallitus 19.11.2018 § 139

Talousarviossa 2019 ja -suunnitelmassa 2019–2021 on tehtäväalueittain esitetty kuntastrategiaan ja toimintasuunnitelmiin perustuvat toiminnalliset tavoitteet sekä esitetty tehtäväalueiden määrärahat ja tuloarviot. Taloussuunnitelma perustuu kunnanvaltuuston 8.11.2018 vahvistamiin veroprosentteihin.

Sote- ja maakuntauudistusta on suunniteltu nyt toteutettavaksi vuodesta 2021 lähtien. Muutokseen liittyviä lakeja ei kuitenkaan ole vielä hyväksytty. Vasta valmisteluvaiheessa olevien lakien perusteella ei voida tehdä talousarviota, vaan sen laadinnassa on tukeuduttava olemassa olevaan lainsäädäntöön. Siksi vuoden 2021 taloussuunnitelma on laadittu Kuntaliiton ohjeistuksen mukaisesti siten, että siinä ei ole huomioitu mahdollista tulevaa uudistusta.

Talousarvion 2019 laadinta on pohjautunut kunnanhallituksen 20.8.2018 antamaan ohjeistukseen ja raamiin, jossa lähtötasoksi määriteltiin vuoden 2018 talousarvio, johon lisäyksenä hyväksyttiin palkkojen yli 2 %:n sopimuskorotukset. Vaatimattoman verotulokehityksen ja mittavien valtion-osuusleikkausten vuoksi säästöjä on jouduttu etsimään, jotta talousarviosta ei olisi tullut vielä enemmän alijäämäinen. Kunnan käyttötalouden nettomenot ovat talousarvioesityksessä nousseet 1,6 % verrattuna 2018 talousarvioon ja 5,6 % verrattuna 2017 tilinpäätökseen. Tämä käyttömenojen nousu edelliseen tilinpäätökseen selittyy pääosin Kallion menojen kasvulla, joka on 7,2 %. Vuonna 2017 Sievin kunnan sote menot alittivat talousarvion 1,69 milj. eurolla, joka vaikutti siten merkittävästi kunnan sen vuoden hyvään tilinpäätökseen. Sievin kunnan luvut Kallion talousarviossa ovat nyt vuodelle 2019 0,2 % pienemmät kuin vuoden 2018 talousarviossa.

Vuoden 2019 verotulokohtaan on varattu 16 130 000 €, joka on 5,9 % prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden varsinaisessa talousarviossa (15 225 000 €). Valtionosuuksia on arvioitu saatavan 17 774 085 €, missä on laskua vuoden 2018 talousarvioon verrattuna 2,3 % (18 239 505€).

Talousarvioesitys vuodelle 2019 sisältää 3 603 788 euron investointimenot, joihin kohdistuu 80 000 euron investointitulot. Näistä investoinneista suurin on päiväkotit 2 069 488 euroa. Valokuituhankkeiden kuntarahoitukseen on varattu 456 700€, teiden rakentamiseen esitetään 346 000€ sekä maanhankintaan 170 000€, lisäksi sitten on vielä muita pienempiä hankkeita. Suunnitelmavuosille 2020 - 2021 esitetään 2 110 435 euron nettoinvestointimenoja, joista isoimpia ovat kevyenliikenteen väylien kuntaosuuksien rahoittaminen 1 000 000€, kirjastoauto 400 000€ ja jalkapallokentän peruskorjaus 380 000€

Vuoden 2019 lopussa lainojen kokonaismäärän arvioidaan olevan noin 22 994 000€ eli 4 599 € asukasta kohti. Leasing-rahoitus sopimuksilla tehdyt hankinnat näkyvät tehtyjen sopimusten suurusina vastuiden kasvamisena.

Talousarvioesityksen mukaan toimintakate on ensi vuonna – 32 961 047 € (-32 453 396 € v. 2018), vuosikate 853 488€ (877 309 € v. 2018) ja poistojen ja varausten jälkeinen tilikauden yli/alijäämä -110 892 € (+7 568 € v. 2018).

Lähivuosina käyttötalouden nettomenojen kasvua on rajoitettava, jotta vuosikate säilyisi positiivisena ja vähintään poistojen suuruisena, jolloin taseeseen ei kertyisi alijäämää. Lähivuosien isot investoinnit tulevat merkittävästi nostamaan kunnan posistojen määrää ja lainasalkkua. Tämän vuoksi näiden mittavien rakennushankkeiden toteuttamisen jälkeen on tärkeää hahmottaa tulevien investointien määrän muutos alaspäin, jaksotus ja priorisointi. Myös muiden lisävastuiden ottaminen tulee nyt harkita erityisen tarkkaan, jotta kunnan kantokyky ei vaarannu.

Ensi vuoden talousarviossa on pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiin varattu 1 003 036 € ja vastaavasti uuden pitkäaikaisen lainan nostoon esitetään 6 000 000 € varausta. Lyhytaikaisia lainoja käytetään pitkäaikaisen rinnalla kuntatodistusohjelman mukaisesti turvaamassa maksuvalmiutta ja alentamassa korkomenoja.

Oheismateriaalina on talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020-2021 sekä lautakuntien käsitteilypykälät.

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se

1. hyväksyy talousarvioesitykseen sisältyvän 6 000 000 € pitkäaikaisen lainan noston, sekä lyhytaikaisena rahoituksena kuntatodistustalainojen käytön pankkikohtaisten sopimusten mukaisesti,
2. vahvistaa vuoden 2019 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2019–2021,
3. valtuuttaa kunnankamreerin tekemään mahdolliset tekniset korjaukset talousarviokirjaan.

Päätös: Hyväksyttiin.

Ari Ahola saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 15.16.

Asiantuntijoina kuultiin kunnankamreeri Marja Korkeakangasta, ympäristösihteeri Reijo Peltokorpea, vapaa-aikasihteeri Outi Santavuorta, tekninen johtaja Paavo Hankosta ja koulutoimenjohtaja Matti Saarenpäättä.

Oheismateriaalina on talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020-2021 sekä lautakuntien käsittelypykälät.

Asian käsittely kokouksessa:

Käsiteltäessä opetustoimen vastuualuetta, Satu Huhtala ehdotti, että opetustoimeen lisätään 10.000 euroa tuntikehyksen säilyttämiseksi. Ehdotusta ei kannatettu. Keskustelun kuluessa Huhtala perui ehdotuksensa.

Käsiteltäessä teknisen toimen vastuualuetta, Annu Pärkkä ehdotti, että sivulla 60 kohdat "Syntyneet vauriot korjataan välittömästi" ja "Hyvä asiakaspalvelu" merkitään sitoviksi tavoitteisi. Puheenjohtaja tiedusteltuaan totesi kunnanvaltuuston yksimieliseksi muutoksesta.

Päätös: Kunnanvaltuusto

1. hyväksyi talousarvioesitykseen sisältyvän 6 000 000 € pitkäaikaisen lainan noston, sekä lyhytaikaisena rahoituksena kuntatodistuslainojen käytön pankkikohtaisten sopimusten mukaisesti,

2. vahvisti vuoden 2019 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2019–2021 Annun Pärkkän ehdottamalla muutoksella,

3. valtuutti kunnankamreerin tekemään mahdolliset tekniset korjaukset talousarviokirjaan.

Peruspalvelukuntayhtymä Kallion talousarviolukujen osalta asiantuntijoina kuultiin yhtymäjohtaja Urho Mölleriä, terveyspalvelujohtaja Päivi Peltokorpea ja hyvinvointipalvelujohtaja Pirjo Matilaista.

Asiantuntijoina kuultiin kunnankamreeri Marja Korkeakangasta, koulutoimen johtaja Matti Saarenpäättä, vapaa-aikasihteeri Outi Santavuorta, ympäristösihteeri Reijo Peltokorpea ja tekninen johtaja Paavo Hankosta.

Lisätietoja: kunnankamreeri Marja Korkeakangas, puh. 044 4883 202
etunimi.sukunimi@sievi.fi

Sievin kunta Talousarvio 2019 Taloussuunnitelma 2020–2021

Kh 19.11.2018 § 139
Kv 29.11.2018 § 62
Dnro KH:62/02.02.00/2018

SIEVIN KUNNAN TALOUSARVIO 2019 JA TALOUSSUUNNITELMA 2020-2021

Sisällysluettelo

YLEISPERUSTELU	3
1. SIEVIN KUNNAN STRATEGIA	4
2. YLEISET LÄHTÖKOHDAT	5
2.1. KUNNAN ALUE	5
2.2. VÄESTÖ	7
2.3. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2019–2021	13
2.4. HYVINVOINTISUUNNITELMA 2019–2021	16
3. TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT	18
3.1. YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE.....	18
3.2. SIEVIN KUNNAN TALOUSARVION 2019 JA TALOUSSUUNNITELMAN 2019 - 2021 YLEISET TAVOITTEET JA LAADINTAPERUSTEET .	20
3.2.1. <i>Suunnitelman menoperusteet</i>	24
3.2.2. <i>Suunnitelman tuloperusteet</i>	27
3.2.3. <i>Suunnitelmavuodet</i>	31
3.3. TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN RAKENNE	31
3.4. TALOUSARVION SITOVUUS JA POISTOSUUNNITELMA.....	33
4. KÄYTTÖTALOUSOSA	34
4.1. KESKUSVAALILAUTAKUNTA / VAALIT	34
4.2. KUNNANVALTUUSTO / VALTUUSTO	35
4.3. TARKASTUSLAUTAKUNTA / TILINTARKASTUS.....	36
4.4. KUNNANHALLITUS.....	37
4.5. KOULULAUTAKUNTA.....	44
4.6. VAPAA-AIKALAUTAKUNTA.....	50
4.7. YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA.....	55
4.8. TEKNINEN LAUTAKUNTA	59
4.9. TYTÄRYHTIÖ: SIEVIN TEOLLISUUSPUISTO OY.....	64
4.10. TYTÄRYHTIÖ: KIINTEISTÖ OY SIEVIN JUSSI.....	65
4.11. TYTÄRYHTIÖ: KIINTEISTÖ OY SIEVIN KAUPPA- JA PALVELUKESKUS	66
4.12. TYTÄRYHTIÖ: KIINTEISTÖ OY KENKÄKANGAS	67
TULOSLASKELMAOSA	69
KÄYTTÖTALouden YHTEENVETO TEHTÄVITTÄIN	70
YHTEENVETO LAUTAKUNNITTAIN.....	74
TALOUSARVION RAHOITUSOSA.....	75
POISTOSUUNNITELMA.....	76
INVESTOINTIOHJELMA 2019–2021	78
YHTEENVETOTAULUKKO.....	81

YLEISPERUSTELU

Suomen kunnallishallintoa ja sosiaali- ja terveystoimen järjestämistä koskeva historiallinen muutos on edennyt kaavailtua hitaammin ja epätietoisuus maakuntauudistuksen toteutumisaikataulusta sekä sisällöstä jatkui vielä vuonna 2018. Maakuntauudistuksen valmistelu on lainsäädännön viivästyisestä huolimatta kuitenkin edennyt Pohjois-Pohjanmaalla maakuntaliiton vetovastuulla. Epävarmuutta kuntien talouteen aiheuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjen kohtalo. Maakuntauudistuksen myötä tuleva maakunta on veloitettu vuokraamaan kuntien sote-kiinteistöt vain kolmeksi vuodeksi. Maakuntien rahoitus on tämän hetken laskelmien mukaan tarkoitus järjestää niin, että kuntien tuloverosta leikataan 11,58 prosenttiyksikköä sekä osa valtionosuuksista. Sievin kunta menettäisi näin selvästi yli puolet tuloistaan.

Valtiovarainministeriö on 14.9.2018 julkaissut taloudellisen katsauksen (julkaisu 24a/2018) sekä kuntatalousohjelman vuodelle 2019 (julkaisu 26a/2018), joissa arvioidaan ja ennakoidaan lähivuosien näkymiä. Katsauksen mukaan maailmantalouden kasvu on taittumassa, ja kauppasodan kiihtyminen hidastaa kasvua entisestään. Kuitenkin vielä kuluvana vuonna Suomen BKT:n arvioidaan kasvavan peräti 3,0 %. Ennusteen mukaan ensi vuonna talouskasvu hidastuu 1,7 prosenttiin. Kaikista kovin investointivaihe onkin ohitettu. Merkittävin yksittäinen Suomen talouskasvua hidastava tekijä on rakennusinvestointien supistuminen. Yksityisten investointien kasvu kuitenkin jatkuu mittavien investointihankkeiden tukemana. Sievin kunnan osalta suurin investointi vuonna 2019 on uuden päiväkodin rakentaminen.

VVM:n ennusteiden mukaan Suomessa yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousun lisäksi työllisyyden koheneminen. Vahvana jatkuva talouskasvu nostaa tänä vuonna työllisten määrän 2,6 % edellisvuotta korkeammaksi. Työllisyyden kasvu jatkuu nopeana koko ennustejakson ajan ja työllisyysaste nousee 73 prosenttiin v. 2020. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tuoreen työllisyyskatsauksen mukaan työttömyys jatkaa laskuaan. Viimeisimmän tilaston mukaan (syyskuu 2018) Pohjois-Pohjanmaan työttömyysprosentti oli 9,5 ja Sievin 7,2. Vuotta aiemmin koko maakunnan työttömyysprosentti oli 11,6 ja Sievin 8,4. Erytisen myönteistä oli alle 25-vuotiaiden ja pitkäaikaistyöttömien työttömyyden lasku.

Kunnan talousarvion tavoitteeksi asetettiin talouden tasapaino ja poistot kattava vuosikate. Laadinnan lähtökohta oli kuitenkin hyvin haasteellinen, sillä valtionosuuden leikkausten jälkeen Sievin valtionosuus oli peräti 465.420 euroa viime vuotta vähemmän. Kuluvan vuoden tulos näyttää kuitenkin muodostuvan ylijäämäiseksi eikä kattamatonta alijäämää edellisiltä vuosilta kunnan taseessa ole.

Alussa kuvatuista tietyistä uhkakuvista ja kysymysmerkeistä huolimatta Sievin kunnan tulevaisuus näyttää silti lupaavalta. Vaikka suuri osa muutoksista johtuukin valtiovallan toimenpiteistä tai toimintaympäristön kehitymisestä, meillä kunnassa on merkittäviä mahdollisuuksia itse vaikuttaa kuntamme elinvoimaisuuteen. Meiltä vaaditaan kuitenkin entistä enemmän muutosvalmiutta ja reagointikykyä sekä rohkeutta tarttua tilaisuuksiin. Kiitän Sievin kunnan päättäjiä ja henkilöstöä aktiivisesta osallistumisesta ensi vuoden talousarvion ja toiminnan suunnitteluun.

Mauno Ranto
kunnanjohtaja

1. SIEVIN KUNNAN STRATEGIA

Visio: "Sievi on kolmen kaupungin keskellä asukkaalleen osuvat palvelut tarjoava turvallinen asuinpaikka, jossa koti, työ ja harrastukset ovat lähellä. Sievissä luonto, innovatiivinen teollisuus sekä maa-, metsä- ja biotalous paikkaavat kättä. Kunta on taloudestaan tarkka, luotettava yhteistyökumppani. Meillä viihdytään, yritetään ja onnistutaan yhdessä!" (Valtuusto 15.2.2018, 6 §)

Visio perustuu siihen, että kunnan toiminta on taloudellisesti kestäväällä pohjalla. Kunta sopeuttaa toimintansa nopeasti muuttuvaan taloustilanteeseen. Taloudellinen tehokkuus ja resurssien järkevä käyttö ovat toimintamme lähtökohtia. Yhteisiä sieviläisiä tavoitteita ovat palvelujen säilyminen kunnassa, päätöksenteon avoimuus, yrittäjämyönteisyys, onnistunut viestintä ja turvallinen asuinympäristö.

Sievin kunnan päästrategia:

- 1) Hyvinvoivien ihmisten ja turvallisen maaseudun Sievi:

Talousarviovuoden tavoite: Asukasluvun suunnan muutos positiiviseksi.

- 2) Elinvoimaisten yritysten ja ahkeran yrittäjyyden Sievi:

Talousarviovuoden tavoite: Osaavan työvoiman saatavuus, maankäyttö ja kaavoitus sekä teollisuustilojen tarjonta vastaavat yrityselämän tarpeisiin.

- 3) Tasapainoisen ja vastuullisen taloudenhoidon Sievi:

Talousarviovuoden tavoite: Ylijäämäinen tilinpäätös, investoinnit tehdään pääosin lainarahalla.

- 4) Osaavan ja motivoituneen henkilöstön Sievi:

Talousarviovuoden tavoite: Henkilöstön ammatillisen täydennyskoulutuksen kehittäminen.

Tavoitteeksi on asetettu ylijäämäiset tilikaudet niin, että kunnan menokehitys sopeutetaan verorahoituksen kasvun ja valtionosuuksien mukaiseksi. Tämän tavoitteen mukaisesti vuosikatteen tavoitetasona on 2 kertaa vuosittaisten poistojen määrä.

Tavoitteena on järjestää palvelut kustannustietoisesti niin, että kunnan oma ja ostettu palvelutuotanto toteutetaan tehokkaasti ja taloudellisesti.

Toiminnalliset tavoitteet määritellään vuosittain huomioiden käytettävissä olevat resurssit. Investoinneissa ja niiden suunnittelussa huomioidaan vaikutus käyttötalouteen ja kunnan omaisuuden arvoa säilyttäviin korjausmenoihin. Investoinnit jaksotetaan niin, että velkamäärää ei enää oleellisesti nouse.

Kuntalaisten verorasitusta ei päästetä kohtuuttomaksi. Yritysten toimintaedellytyksiä kehittämällä vahvistetaan kunnan elinvoimaisuutta ja turvataan verotulojen kasvu.

2. YLEISET LÄHTÖKOHDAT

2.1. Kunnan alue

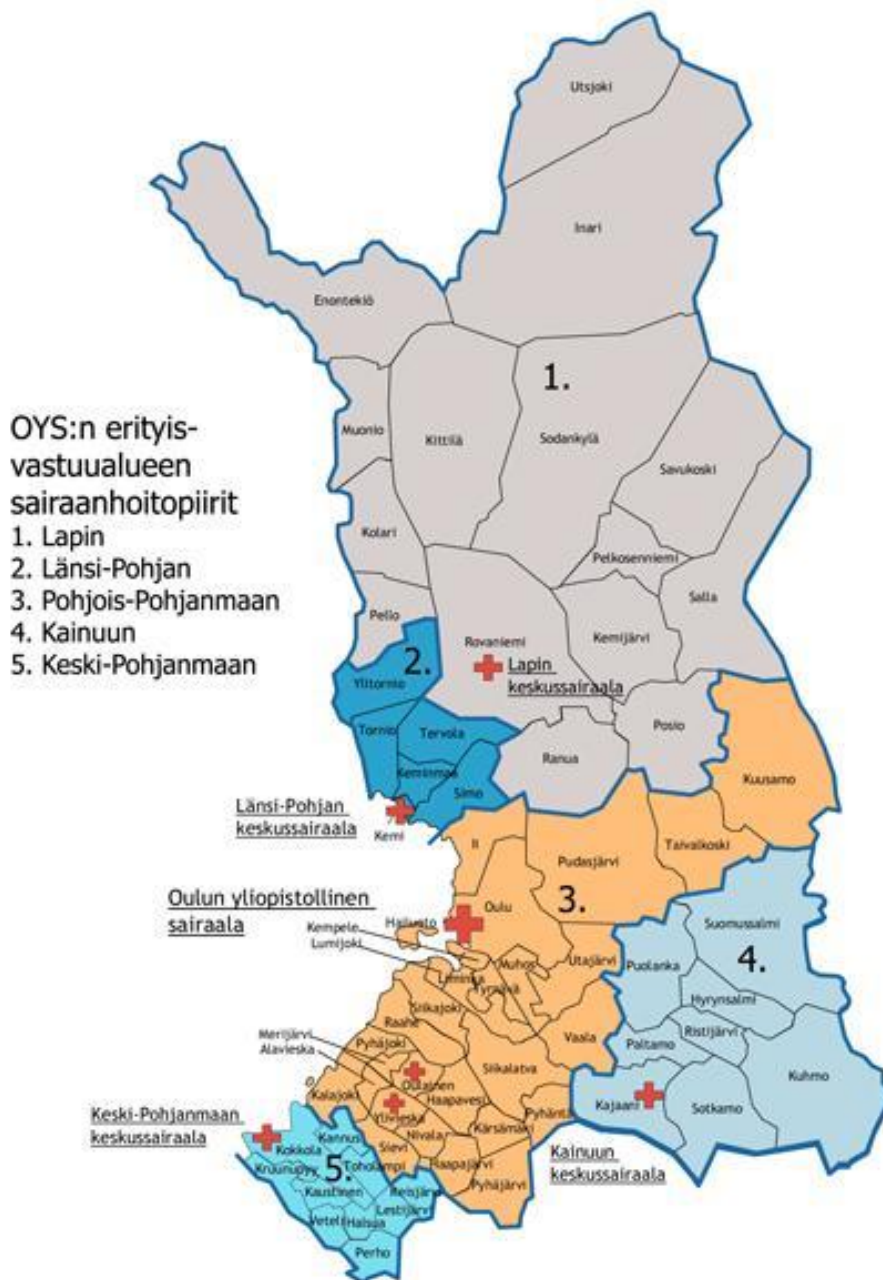
Sievin kunta sijaitsee entisen Oulun läänin eteläosassa. Sen rajanaapureita ovat Reisjärven ja Toholammin kunnat sekä Kalajoen, Ylivieskan, Nivalan, Haapajärven ja Kannuksen kaupungit. Kunnan kokonaispinta-ala on 799 km² ja maapinta-ala 785 km². Kunnan alueellinen sijainti on esitetty kartassa 1.

Yleisen hallinnollisen jaotuksen mukaan Sievi kuuluu Pohjois-Suomen aluehallintoviraston ja Pohjois-Pohjanmaa ELY-keskuksen alaisuuteen, Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan ja Ylivieskan seutukuntaan. Oikeudellisessa jaotuksessa Sievi kuuluu Ylivieska-Raahen käräjäoikeuteen, Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen ja Rovaniemen hovioikeuspiiriin. EU:n tukialueista Sievi kuuluu tukialueeseen 2. Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut on järjestetty Peruspalvelukuntayhtymä Kallion kautta yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin ja Keski-Pohjanmaan keskussairaalan kanssa (Kartta 2).

Sievin kunta muodostuu kahdesta ns. taajamatalouskylästä: Kirkonseutu ja Asemanseutu sekä viidestä varsinaisesta talouskylästä: Sievinkylä, Jyrinki, Järvikylä, Jokikylä ja Kiiskilä. Peruskylä on kaiken kaikkiaan 12.

Jäsenyys Pohjois-Pohjanmaan liitto
Kartta 1. Sievi osana maakuntaliittoja.

Kartta 2. Erikoissairaanhoidon järjestäminen.

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri (OYS), oranssialue (alue 3) kartalla.

Keski-Pohjanmaan sairaala (Kokkola), kirkkaan sininen alue (alue 5) kartalla.

2.2. Väestö

Sievin kunnassa oli vuoden 2017 lopussa 5035 asukasta, joista 2041 henkilöä asui Kirkonkylällä.

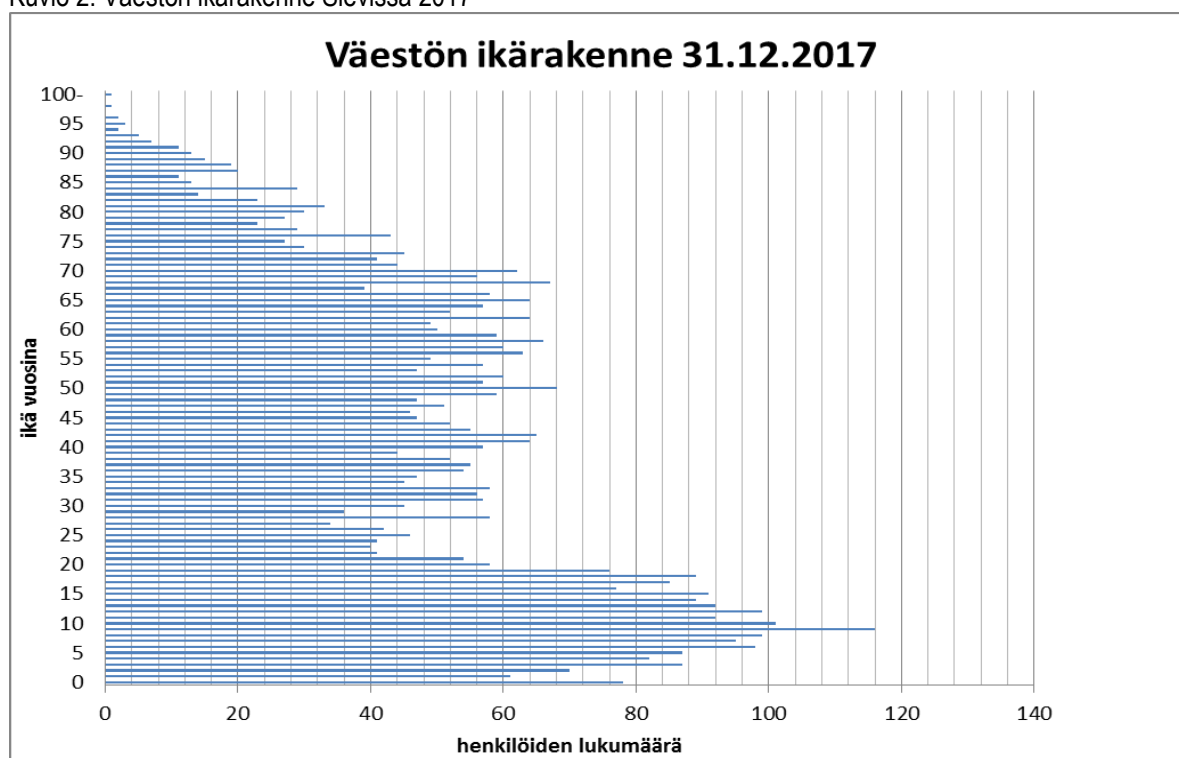
Kuvio 1. Sievin väestö 31.12.2017

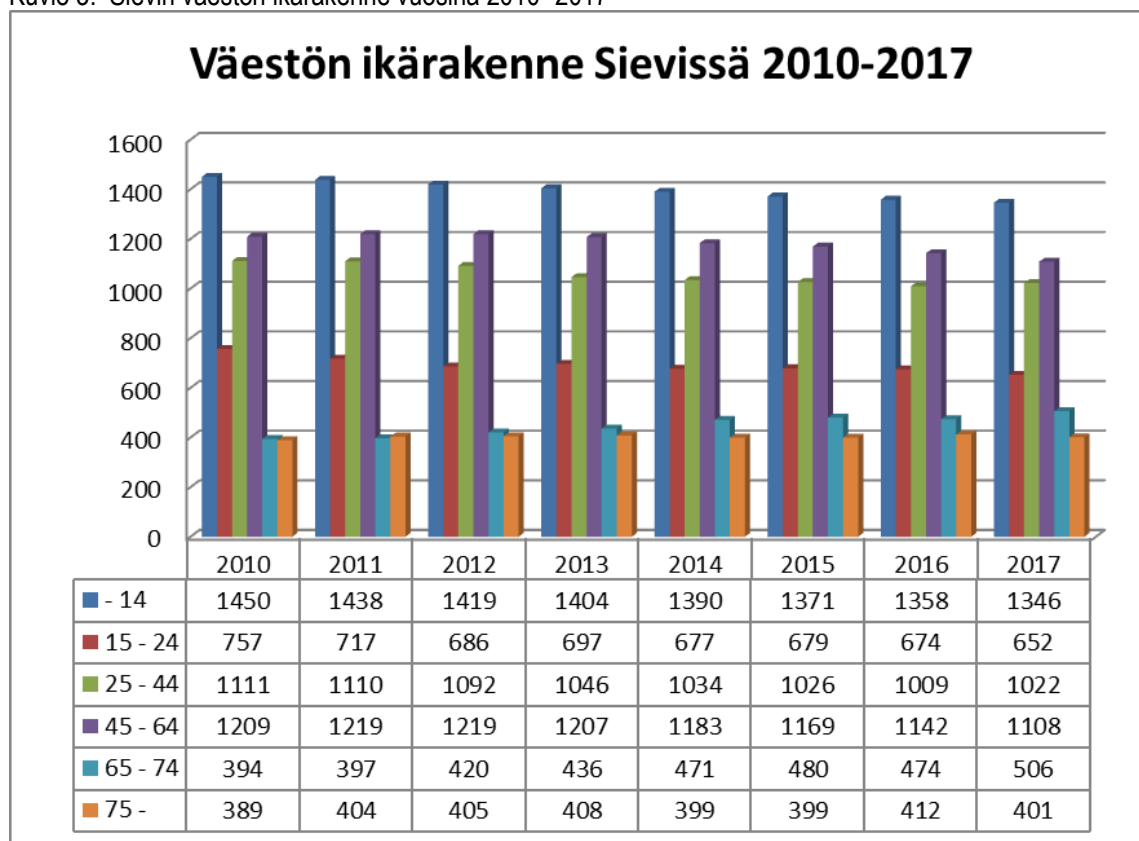
Ikäluokittain vertailtuna asukasmäärissä näkyy selvästi opiskelu- ja osittain myös työpaikkojen sijaitseminen Sievin kunnan ulkopuolella ja sitä kautta syntyvä muuttoliike. Pidemmällä aikavälillä on havaittavissa syntyvyyden laskua ja ikärakenteen painottumista vanhempiin ikäluokkiin (kuvio 3).

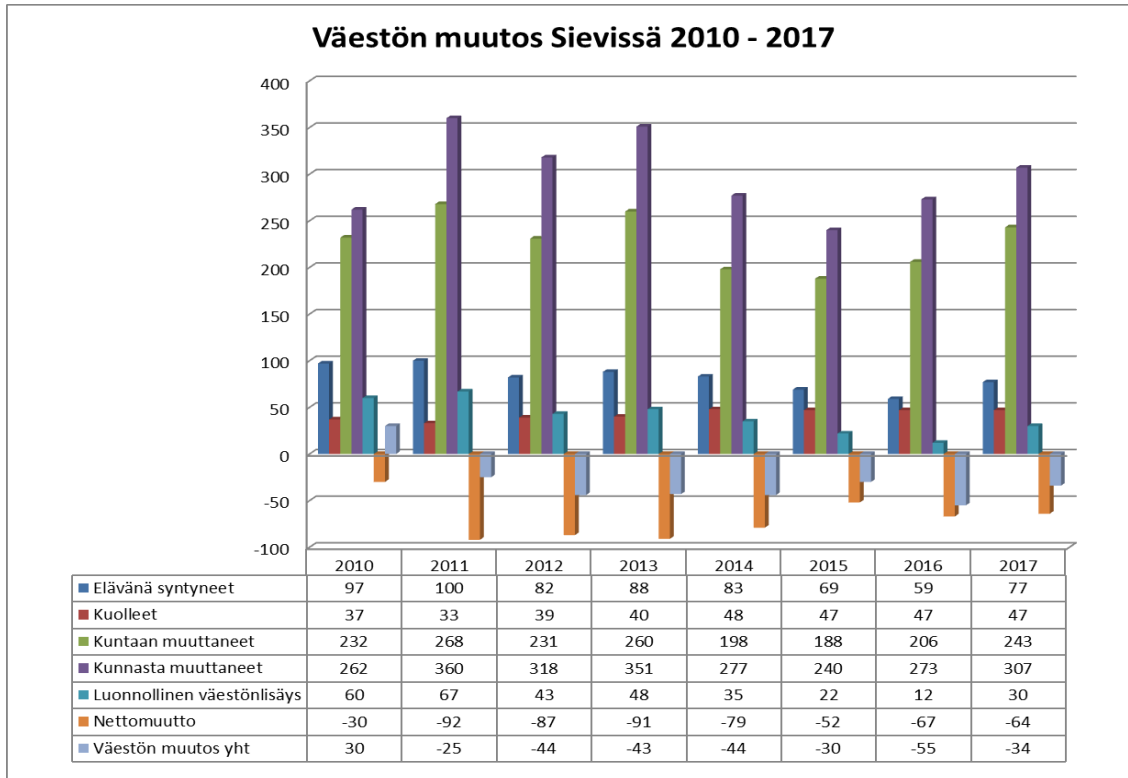
Kuvio 2. Väestön ikärakenne Sievissä 2017

Kuvio 3. Sievin väestön ikärakenne vuosina 2010- 2017

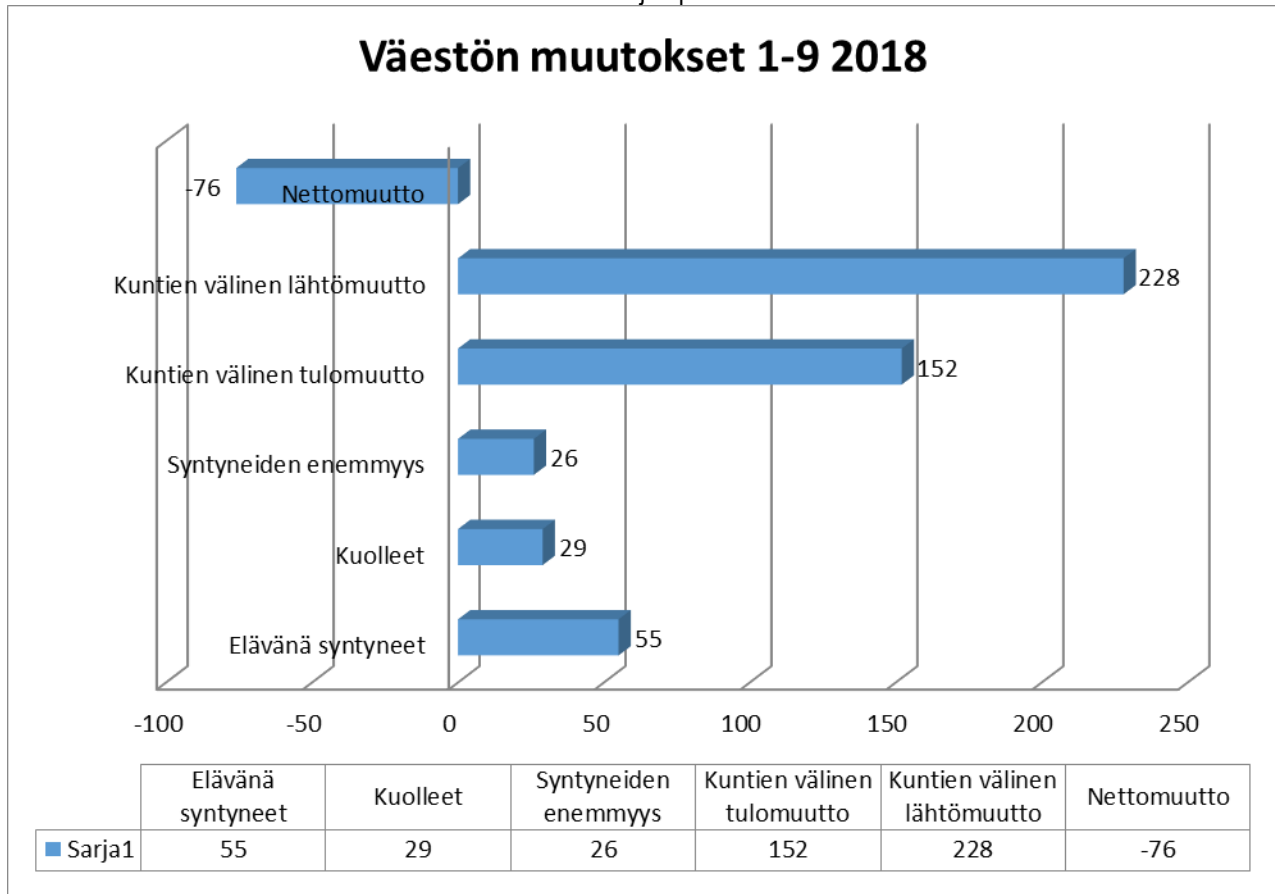

Kuvio 4. väestömuutokset Sievissä vuosina 2010-2017

Vielä vuosikymmen alussa Sieviin syntyi keskimäärin 100 lasta vuodessa ja nyt ollaan tasossa, jossa Sieviin syntyy alle 80 lasta vuodessa, kuolleisuuden ollessa 40-50 välissä. Muuttoliikkeen vaikutus kunnan väestöpohjaan vaihtelee vuodesta toiseen, ollen kuitenkin nettona tappiollinen. Iäkkäämmän väestöosan suhteellinen osuus väestöstä on lisääntymässä pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna.

Kuvio 5. Väestömuutos Sievissä vuonna 2018 ennakkotietojen perusteella.

Elokuun lopussa 2018 Sievin väkiluku oli tasan 5012 henkilöä ja oltiin vuoden takaisen lukeman tasossa. Syyskuussa väkiluku painui alle 5000 asukkaan.

Taulukko 1. Ikärakenne

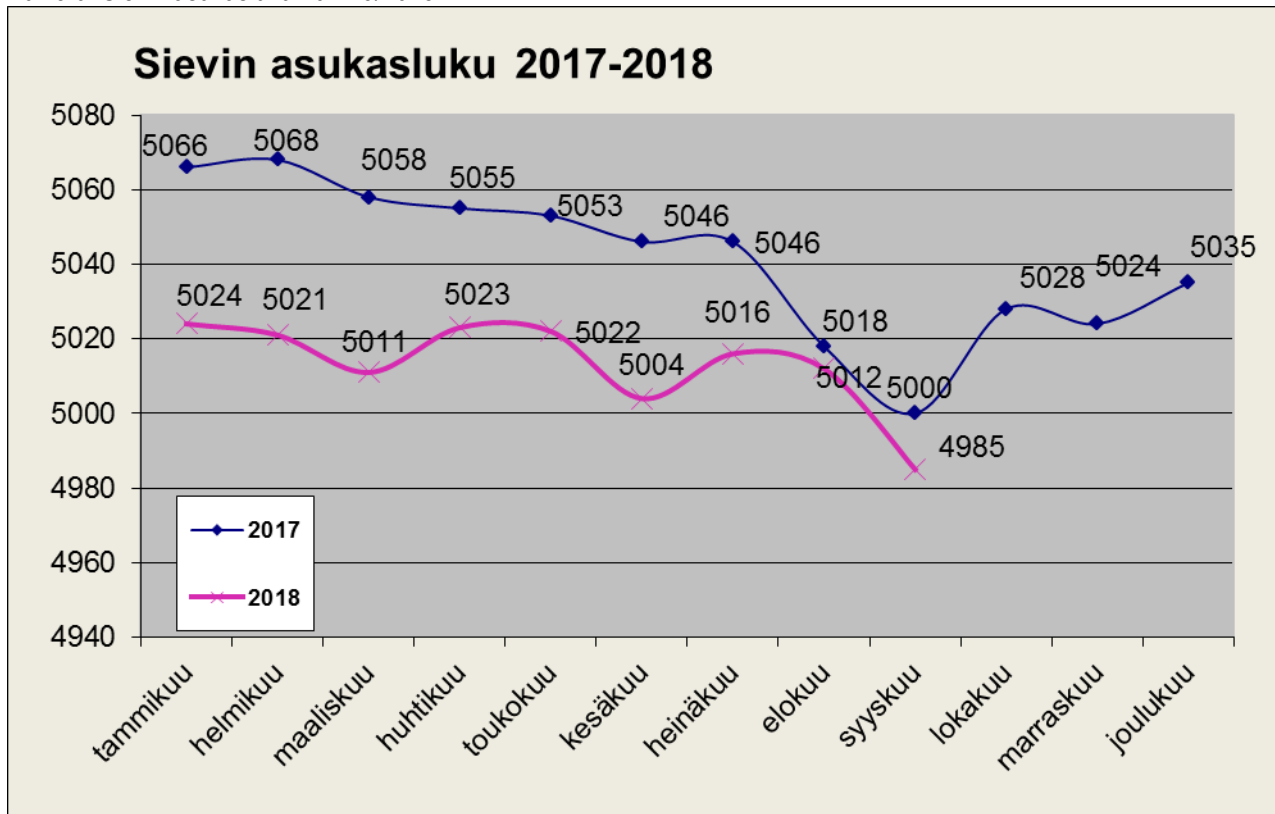
Kuntien väestö ja valtionosuusjärjestelmän ikärakenne 31.12.2017 (vuoden 2018 kuntajaolla)

Lähde: Tilastokeskus

Kunnan nimi	Asukas- luku 31.12.2017	Muutos 2016-2017		Ikärakenne 31.12.2017, %:									Väestö- linen huolto- suhde
		Ikä	%	0-5 v.	6 v.	7-12 v.	13-15 v.	16-18 v.	19-64 v.	65-74 v.	75-84 v.	85 v.-	
Manner Suomi	5 483 641	9 558	0,2 %	6 %	1 %	7 %	3 %	3 %	57 %	12 %	6 %	3 %	60,1
<i>minimi</i>	96	-1 110	-1 %	2 %	0 %	3 %	1 %	1 %	46 %	6 %	3 %	1 %	45,16
<i>maksimi</i>	635 181	8 091	0 %	12 %	2 %	15 %	7 %	5 %	66 %	24 %	14 %	8 %	104,46
Sievi	5 035	-34	-1 %	9 %	2 %	12 %	5 %	5 %	48 %	10 %	6 %	2 %	80,98
Alavieska	2 610	-29	-1 %	7 %	1 %	8 %	4 %	4 %	52 %	11 %	8 %	4 %	74,47
Haapajärvi	7 251	-81	-1 %	7 %	1 %	8 %	4 %	4 %	53 %	13 %	7 %	3 %	70,61
Kannus	5 520	-58	-1 %	8 %	1 %	7 %	4 %	4 %	54 %	13 %	6 %	3 %	68,29
Kaustinen	4 309	11	0 %	8 %	2 %	7 %	4 %	3 %	54 %	12 %	7 %	3 %	70,05
Reisjärvi	2 813	-41	-1 %	7 %	1 %	8 %	5 %	4 %	50 %	13 %	8 %	4 %	79,17
Ylivieska	15 251	52	0 %	9 %	2 %	9 %	4 %	4 %	55 %	11 %	6 %	2 %	67,21

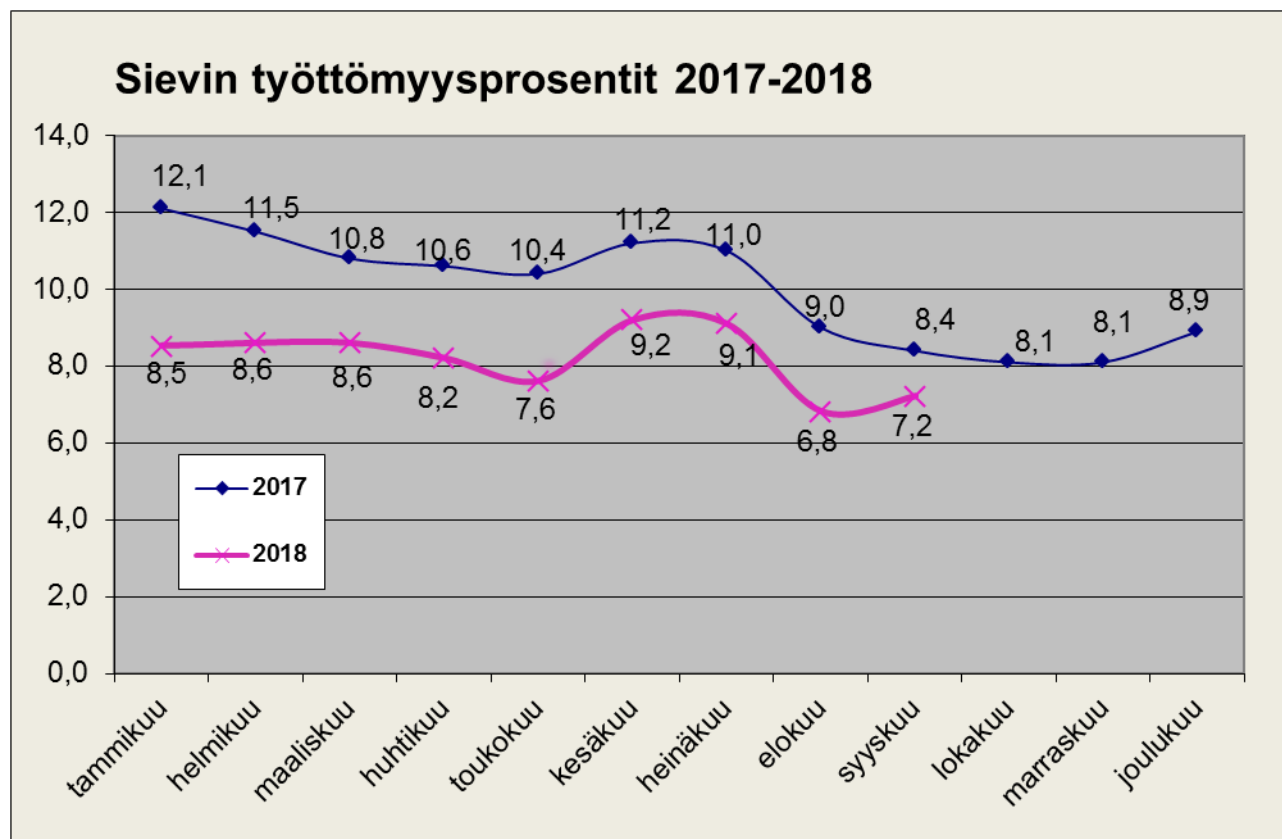
Taulukossa näkyy Sievin korkea väestöllinen huoltosuhde, mikä johtuu lähinnä lasten korkeasta määrästä työssäkäyvään ikäluokkaan nähden.

Kuvio 6. Sievin asukasluku 2017-9/2018.

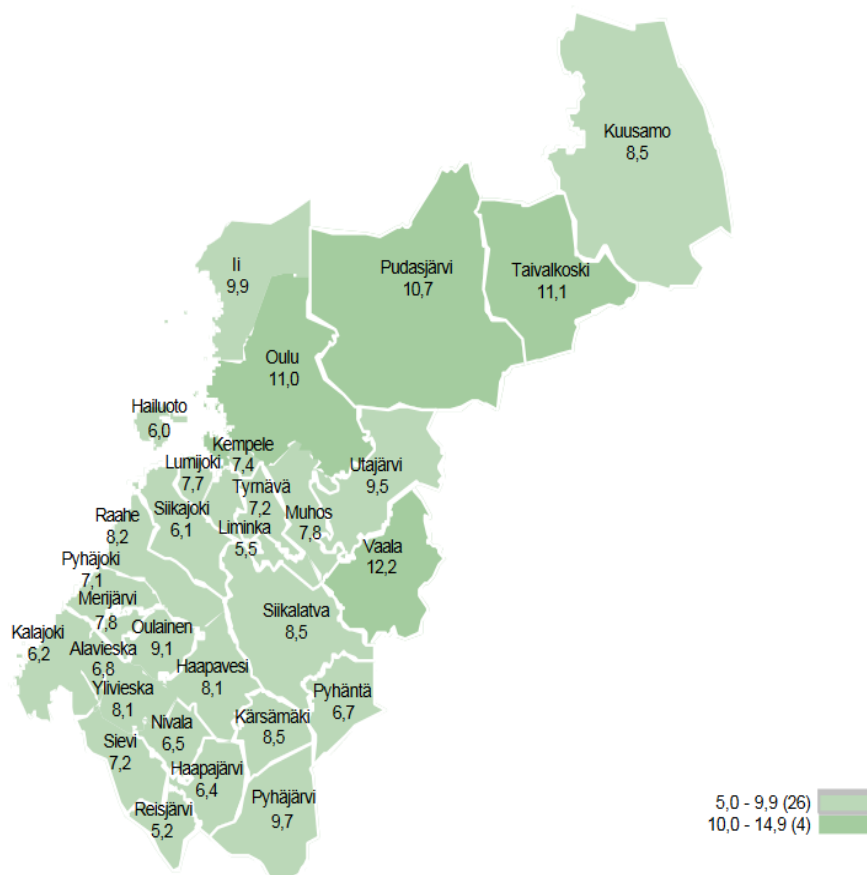

Asukasluvun laskussa alkuvuonna 2018 tasaantumista, elokuussa asukasluku onkin vuoden 2017 tasolla, mutta syyskuussa asukasluku alitti 5000 rajan.

Kuvio 7. Sievin työttömyysprosentit 2017- 9/2018

Työttömyysprosentti laski vuoden 2018 syksyllä 6,8 %:iin, näin alhaisella tasolla työttömyysprosentti on käynyt viimeksi kesäkuussa 2011.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

TEM Työnvälitystilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Työttömyysprosentit maakunnassa, syyskuu 2018 tilanne.

2.3. Henkilöstösuunnitelma 2019–2021

Henkilöstötyön tarkoitus on johtaa ja tukea henkilöstöä onnistuneissa ja tehokkaissa työsuorituksissa sekä työn mielekkyyden kokemisessa ja se kuuluu yleishallinnon ja hallintokuntien esimiesten vastuulle. Henkilöstösuunnitelma hyväksytään valtuustossa vuosittain osana talousarviota. Suunnitelmassa määritellään henkilöstön määrään ja rakenteeseen liittyviä asioita. Tavoitteena on tehokas ja joustava toimintakulttuuri, työkyvyn säilyttäminen muuttuvassa ympäristössä, nollatoleranssi työpaikkakiusaamiselle ja henkilöstön mahdollisuus vaikuttaa työtään koskeviin asioihin. Mittareiksi on valittu sairauspoissaolot, työhyvinvointikysely, kehityskeskustelut, riskien ja vaaran arvioiminen säännöllisesti sekä henkilöstön vaihtuvuuden ja saatavuuden seuraaminen.

Henkilöstön työkykyä tuetaan ja seurataan vuosittain vahvistettavan tyky-suunnitelman mukaisesti. Riskien ja vaarojen arviointi sekä kehityskeskustelut on vakiinnutettu vuosittaiseksi toimintatavaksi ja niitä kehitetään jatkuvasti palvelemaan käytännön tarpeita. Henkilöstösuunnittelussa tärkeät toimijat ovat kunnan johtoryhmä ja esimiehet, kunnanhallituksen alainen henkilöstöjaosto ja yhteistyökomitea/työsuojelutoimikunta. Työmenetelmiä suunnitellaan ja kehitetään monitahoisessa ja arvostavassa vuorovaikutuksessa esimiesten, tiimien ja henkilöiden välillä. Palaute ja arviointi toiminnassa onnistumisesta ovat vuorovaikutteisia ja kahdensuuntaisia; henkilöstöltä esimiehille ja esimiehiltä henkilöstölle. Henkilöstö toimii luontevassa yhteistyössä myös muiden sidosryhmien ja luottamushenkilöiden kanssa. Palkanlaskenta asiantuntijapalveluineen ostetaan Kuntien Hetapalvelut Oy:ltä.

Tavoitteisiin päästään turvaamalla henkilöstön työkyky, sitouttamalla henkilöstö yhtenäisiin pelisääntöihin ja tukemalla nopeaa ongelmanratkaisua. Käytännön keinoina ovat mm. aktiivisen tuen ja työkyvyn hallinnan toimintamalli sekä päihdeohjelma ja hoitoonohjaussopimus. Tavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi kehitetään säännönmukaisia menetelmiä sekä vahvistetaan käytössä olevien tietokoneohjelmien raportoinnin hyödyntämistä. Hyvää työilmapiiriä tulee vaalia ja jokaisen tulee tunnistaa omat vaikuttamismahdollisuutensa asiassa. Työnantaja huolehtii henkilöstön koulutautumis- ja osallistumismahdollisuuksista sekä hyvästä työilmapiiristä tiedottamisella, aktiivisella yhteistyöllä mm. erilaisissa työryhmissä, työterveyshuollon palveluilla ja kohdennetuilla työkykyä nostavilla toimilla.

Henkilöstökulut nousevat 1.1.2019 lukien 0,9–1,2 %:n järjestelyerien ja 1.4.2019 1%:n yleiskorotuksen myötä. Henkilöstötöetuutena olleita Smartumin kulttuuri- ja liikuntaseteleitä ei talousarviovuonna voida ottaa uudelleen käyttöön. Muita henkilöstöön kohdistuvia säästötoimenpiteitä/heikennyksiä ei jouduta toteuttamaan. Koulutusmäärärahoja nostetaan vuoden 2018 tasosta, jotta henkilöstöllä on tarvittava mahdollisuus ammatilliseen täydennyskoulutukseen. Henkilöstön osaamisen kehittäminen on sekä työkykyä että työssä viihtymistä parantava seikka. Hallintokunnat laativat vuosittaisen suunnitelman ammatillisen täydennyskoulutuksen hankkimisesta (koulutussuunnitelma), jolla kartoitetaan tulevan vuoden koulutustarpeet ja niiden tasapuolinen jakautuminen henkilöstön keskuudessa. Työtyytyväisyyskysely otetaan uuteen mittarina käyttöön. Kyselystä saadaan tärkeää tietoa, mm. millaisena henkilöstö kokee työnsä arvostuksen, työmotivaationsa sekä työilmapiirin ja tuloksia hyödyntäen voidaan kehittää henkilöstön työelämän laatua ja toimintakulttuuria.

Ensisijaiseksi keinoksi vastata muuttuvaan toimintaympäristöön on valittu oman toiminnan analyttinen tarkastelu ja kehittäminen. Se tapahtuu työtä järjeistämällä (erityisesti rutiinoiden systematisoinnilla), sijaistarpeen kriittisellä arvioinnilla ja voimavarojen suuntaamisella yksilön ja yksikön ydintehtävään. Henkilöstöä motivoidaan oma-aloitteiseen ja kokonaisvastuulliseen tehtävänhoitoon ja työtapojen kehittämiseen sekä työyhteisön työkyvyn ylläpitoon. Työnantaja suhtautuu myönteisesti henkilöstön harkinnanvaraisiin palkattomiin vapaisiin, milloin se työtehtävän hoitamisen puolesta on mahdollista. Hallintokuntia ja työyhteisöjä kannustetaan itseohjautuvaan oman työnsä asiantuntijuuteen ja samalla hyväksytään niiden välinen vaihtelevuus työtehtävissä, haasteissa ja ratkaisuissa.

YLEISHALLINTO	HENKILÖSTÖMÄÄRÄ				HENKILÖTYÖVUODET			
	TA 2016	TA2017	TA2018	TA2019	2016	2017	2018	2019
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1	1	1	1
Hallintopäällikkö	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunnankamreeri	1	1	1	1	1	1	1	1
Arkistosihteeri	1	1	1	1	1	1	1	1
Toimistosihteeri	2	2	2	2	2	2	2	2
Tietohallintopäällikkö	1	1	1	1	1	1	1	1
Atk-tukihenkilö	1	1	1	1	1	1	1	1
yhteensä	8	8	8	8	8	8	8	8

YMPÄRISTÖTOIMI	HENKILÖSTÖMÄÄRÄ				HENKILÖTYÖVUODET			
Ympäristösihteeri	1	1	1	1	0,6	0,6	0,6	0,6
Ympäristötarkastaja		0	1			0,3	0,2	0,2
Rakennustarkastaja	1	1	1	1	1	1	1	1
Toimistosihteeri	1	1	1	1	1	1	1	1
Yhteensä	3	3	4	3	2,6	2,9	2,8	2,8

SIVISTYSTOIMI	HENKILÖSTÖMÄÄRÄ				HENKILÖTYÖVUODET			
Koulutoimenjohtaja	1	1	1	1	1	1	1	1
Toimistosihteeri	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,3	2,3
Kuraattori	1	1	1	1	1	1	1	1
Rehtori	1	1	1	1	1	1	1	1
Lehtori	17	20	19	18	17	20	19	18
Tuntiopettaja	7	4	3	5	7,2	4	3	5
Luokanopettaja	31	30	32	31	30,42	30	32	31
Erytysluokanopettaja	8	8	8	9	8	8	8	9
Erytysopettaja	3	3	3	3	3	3	3	3
Esiluokan opettaja	9	9	8	9	8,5	8,05	7,22	8,13
Koulunkäynninohjaaja	16,5	14,5	16	15,5	16,2	18,04	16,32	16,85
Koulunkäynnin- ja iltapäiväkerhon ohjaaja	7	9	10	13	1,8	2,61	3,9	4,37
Yhteensä	104	103	104,5	109	97,62	99,2	97,74	100,65

LUKIO	HENKILÖSTÖMÄÄRÄ				HENKILÖTYÖVUODET			
Rehtori	1	1	1	1	1	1	1	1
Lehtori	7	7	7	7	7	7	7	7
Tuntiopettaja	1		0		0,8		0	
Yhteensä	9	8	8	8	8,8	8	8	8

VARHAISKASVATUS	HENKILÖSTÖMÄÄRÄ				HENKILÖTYÖVUODET			
Päiväkodinjohtaja	1	1	1	1	1	1	1	1
Perhepäivähoidon ohjaaja	1	1	1	1	1	1	1	1
Lastentarhanopettaja	8	9	8	8	7,6	8,2	7,3	7,3
Lastenhoitaja	11	11	13	17	10,5	10,7	12,77	16,2
Ryhmäavustaja	3	5	4	4	3	4,52	3,52	3,52
Ryhmäperhepäivähoitaja	3	3	3	5	3	3	3	5
Perhepäivähoitaja	13	13	13	10	13	13	13	10
Yhteinen va. erityisopettaja				1				1
Yhteensä	40	43	43	47	39,1	41,42	41,59	45,02

VAPAA-AIKATOIMI	HENKILÖSTÖMÄÄRÄ				HENKILÖTYÖVUODET			
	TA 2016	TA2017	TA2018	TA2019	2016	2017	2018	2019
Vapaa-aikasihteeri	1	1	1	1	1	1	1	1
Urheilualueiden hoitaja	1	2	2	2	1	2	2	2
Vapaa-aikatoiminnan ohjaaja	2	2	2	2	2	2	2	2
Työllisyyskoordinaattori	1	1	1	1	1	1	1	1
Työnohjaaja/Työkolmio	2	2	2	1	2	2	2	1
Kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja	1	1	1	1	1	1	1	1
Jelppiverkon yksilövalmentaja	1	1	1	1	1	1	0,8	1
Jelppiverkon etsivä nuorisotyöntekijä		1	1	1		0,5	0,5	0,5
Kirjastonhoitaja	1	1	1	1	1	1	1	1
Kirjastovirkailija	2	2	2	2	1,5	2,0	1,5	1,5
Toimistos sihteeri				1				0,6
Kirjastoautonkuljettaja/kirjastovirkailija	1	1	1	1	1	1	1	1
Yhteensä	13	15	15	15	12,5	14,5	13,8	13,6

TEKNINEN TOIMI	HENKILÖSTÖMÄÄRÄ				HENKILÖTYÖVUODET			
Tekninen johtaja	1	1	1	1	1	1	1	1
Rakennusmestari	1	1	1	1	1	1	1	1
Toimistos sihteeri	1	1	1	1	0,4	0,4	0,6	0,6
Palvelusihteeri	1	1	1	1	1	1	1	1
Kiinteistönhoitaja	2	2	2	2	2	2	2	2
Nuohooja	1	1	1	1	1	1	1	1
Kirvesmiehet	3	3	3	3	3	3	3	3
Palvelujohtaja (ent. -päällikkö)	1	1	0	0	0,23	0,23	0	0
Ravitsemistyöntekijä	8	8	8	7	5,61	5,61	5,61	7
Laitoshuoltaja	13	13	11	10	11	11	10	10
Laitoshuoltaja, palveluohjaaja			1	1			1	1
Palvelutyöntekijä	8	8	8	9	8,78	8,78	10	9
Vastaava ravitsemistyöntekijä	1	1	1	1	1	1	1	1
Kokki	2	2	2	2	2	2	2	2
Dieetikokki	1	1	1	1	1	1	1	1
Yhteensä	44	44	42	41	39,02	39,02	40,21	40,6

KAIKKI YHTEENSÄ	221	224	224,5	231	207,64	213,04	212,14	218,67
------------------------	------------	------------	--------------	------------	---------------	---------------	---------------	---------------

2.4. Hyvinvointisuunnitelma 2019–2021

Kuntalain (410/2015) mukaan kunnan tehtävä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Tähän tehtävään liittyen terveydenhuoltolain (1326/2010) 12 § velvoittaa kunnan seuraamaan asukkaittensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin. Kunnan tulee seurata myös kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Tämän seurannan työkaluksi on osoitettu hyvinvointikertomus ja siihen liittyvä raportointi. Niin ikään laki edellyttää asettamaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja määrittelemään niitä tukevat toimenpiteet. Sievin kuntastrategiassa 2018-2021 ensimmäinen painopiste on hyvinvoivien ihmisten ja turvallisen maaseudun Sievi.

Laaja hyvinvointikertomus valmistellaan kerran valtuustokaudessa ja sen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain erillisessä raportissa osana kuntasuunnittelua. Valtuusto käsittelee hyvinvointikertomuksen tai raportin tilinpäätöksen yhteydessä ja antaa samalla evästyksensä päivitykselle.

Hyvinvointikertomus on tiivis kuvaus johtopäätöksineen

- kunnan toteuttamasta hyvinvointipolitiikasta
- väestön terveydestä ja hyvinvoinnista
- väestöryhmittäisistä hyvinvointi- ja terveyseroista
- terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden muutoksista
- palvelujärjestelmän toimivuudesta ja kyvystä vastata hyvinvointitarpeisiin
- ehkäisevän työn kustannuksista ja mahdollisista vaikutuksista sekä
- tavoitteista ja toimenpiteistä.

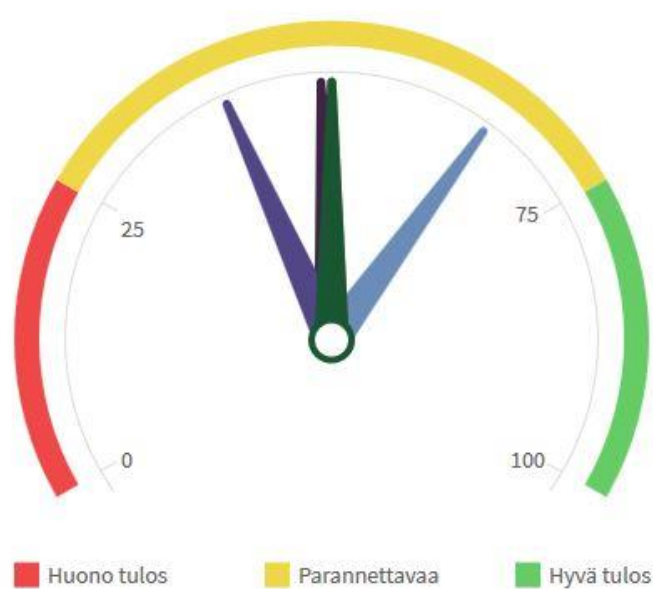
Hyvinvointikertomus laaditaan kuntalaisia ja sieviläisten kanssa työtä tekeviä ihmisiä kuullen ja osallistaen. Hyvinvointikertomuksen laadinnassa käytetään sähköisen hyvinvointikertomuksen työkalua. Hyvinvointikertomus laaditaan ikäkausijaottelun pohjalle; lapset ja lapsiperheet, nuoret, työikäiset ja ikäihmiset. Kunkin ikäkauden tavoiteasettelusta ja toimenpiteiden laatimisesta vastaa monialainen työryhmä: LAPE-ryhmä lasten ja lapsiperheiden osalta, nuorten palvelu- ja ohjausverkosto sekä nuorisovaltuusto yhdessä nuorten osalta, toimijaverkosto työikäisten osalta sekä vanhus- ja vammaistoimikunta ikäihmisten osalta. Lisäksi tullaan esittämään monialaisen hyvinvointityöryhmän perustamista. Ryhmän tehtävänä olisi ohjata, seurata ja arvioida hyvinvointityötä.

TEAvisari on kunnan toimintaa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi kuvaava verkkopalvelu, jota THL ylläpitää. TEA-termillä tarkoitetaan yhteisön terveydenedistämiseksi. TEAvisarissa esitetään tuloksia organisaatioiden mitattavissa olevista ominaisuuksista ja toiminnasta. Mittaamisessa on keskitytty erityisesti organisaatioiden kykyyn integroida terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen organisaation perustoimintaan, niin että saavutetaan vaikutuksia kuntalaisten terveydessä ja hyvinvoinnissa.

TEAvisarin ulottuvuudet kuvaavat toimintaa eri näkökulmista; sitoutuminen, johtaminen, seuranta ja tarveanalyysi, voimavarat, yhteiset käytännöt, osallisuus sekä muut ydintoiminnot. Perusajatuksena on, että toimiakseen laadukkaasti ja tehokkaasti kunnan on huomioitava kaikki nämä näkökulmat.

TEAvisarista saa valmiin yhteenvedon kunnasta ja sieltä voi poimia konkreettiset toimenpide-ehdotukset eri kokonaisuuksista. Verkkopalvelu tukee kuntien ja alueiden hyvinvointityön suunnittelua ja johtamista.

Terveydenedistämisen aktiivisuus : Sievi 2018

Aineisto päivitetty 02.11.2018

Pisteet	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Terveydenedistämisen aktiivisuus	56	56	57	64	65	60	58	50	47	26

3. TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT

3.1. Yleinen taloudellinen tilanne

Kuluvasta vuodesta on tulossa nykyisen suhdannevaiheen paras vuosi. Suomen talouden kasvu hidastuu kuitenkin selvästi noin 1½ prosentin vuosikasvuihin tulevina vuosina. Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2021–2022 talouskasvun arvioidaan palaavan potentiaalisen tuotannon kasvuvauhtiin eli noin prosenttiin.

Hyvä talous- ja työllisyyskehitys sekä hallitusohjelman mukaiset sopeutustoimet tasapainottavat julkista taloutta lähivuosina. Julkisen talouden rahoitusasema kääntyy ylijäämäiseksi vuosikymmenen taitteessa ja velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee.

Vuonna 2018 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,0 %. Yritysten odotukset ovat myönteiset, rakennusinvestointien suurkohteiden rakentaminen jatkuu yhä ja palvelualojen myyntiodotukset ovat kohentuneet. Työllisyysasteen trendi ylitti kesäkuussa vuoden 2008 suhdannehuipun lukemat ja on nyt 71,8 %. Vahvana jatkuva talouskasvu nostaa v. 2018 työllisten määrän 2,6 % edellisvuotta korkeammaksi. Työllisyyden kasvu jatkuu nopeana koko ennustejakson ajan ja työllisyysaste nousee 73 prosenttiin v. 2020.

Vuonna 2019 talouskasvu hidastuu 1,7 prosenttiin. Kovin investointivaihe on ohitettu. Merkittävin yksittäinen talouskasvua hidastava tekijä on rakennusinvestointien supistuminen. Yksityisten investointien kasvu jatkuu mittavien investointihankkeiden tukemana. Yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousun lisäksi työllisyyden koheneminen. Metsäteollisuuden investoinnit näkyvät jo viennissä. Metsäteollisuuden suhteellisesti alhainen tuontipanosten osuus kohentaa nettoviennin kasvuaikutusta. Tuontia kasvattaa tuotantopanosten kysynnän lisäksi myös kotimainen investointi- ja kulutuskysyntä.

Vuonna 2020 BKT kasvaa 1,6 %. Yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu edelleen, vaikka palkkasumman kasvu jatkuu, kun ansiotason nousu kiihtyy. Inflaation nopeutuessa edelleen reaalityulojen kasvu kuitenkin hidastuu. Vuonna 2020 vienti kasvaa vientikysynnän mukaan, mutta kasvu jää maailmankaupan kasvua hitaammaksi. Ansiotason nousu kiihtyy 2,6 prosenttiin v. 2019 sopimuskorotusten ajoitustekijöiden seurauksena. Vuonna 2020 ansiotason nousua 3,0 prosenttiin kiihdyttävät edelleen hyvä talouskasvu ja julkisen sektorin lomarahojen palautuminen.

Vuonna 2019 yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousun lisäksi työllisyyden koheneminen. Palkkasumma nousee 3,5 % ja pitää yllä kotitalouksen käytettävissä olevien tulojen nopeaa kasvua verrattuna viime vuosiin. Reaalisesti kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvu kuitenkin hidastuu inflaation kiihtyessä, mikä hidastaa yksityisen kulutuksen kasvua.

Vuonna 2020 palkkasumman kasvuun vaikuttaa eniten ansiotason kasvun kiihtyminen. Myös työllisyyden parantuminen, vaikkakin hidastuva, tukee kotitalouksien ostovoiman kasvua. Inflaation nopeutuessa reaalityulojen kasvu hidastuu, minkä seurauksena yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu edelleen.

Sievin kunnan talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020–2021

Keskeiset ennusteluvut	2017 mrd. euroa	2015	2016	2017	2018**	2019**	2020**
		määrän muutos, prosenttia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	224	0,1	2,5	2,8	3,0	1,7	1,6
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	85	3,2	5,6	3,5	3,5	3,0	2,5
Kokonaistarjonta	309	1,0	3,3	3,0	3,2	2,0	1,8
Tavaroiden ja palvelujen vienti	86	0,9	3,9	7,5	4,9	3,9	3,2
Kulutus	173	1,3	1,9	0,8	1,6	1,3	1,1
yksityinen	122	1,7	2,0	1,3	2,1	1,6	1,4
julkinen	51	0,2	1,8	-0,5	0,6	0,5	0,6
Investoinnit	50	0,7	8,5	4,0	4,1	1,5	1,9
yksityiset	40	2,2	8,7	4,6	4,6	2,8	2,4
julkiset	9	-5,2	7,9	1,8	1,9	-4,4	-0,1
Kokonaiskysyntä	310	1,2	3,3	3,1	3,1	2,0	1,8
kotimainen kysyntä	224	1,3	3,1	1,6	2,4	1,2	1,2

Muut keskeiset ennusteluvut	2015	2016	2017	2018**	2019**	2020**
Bruttokansantuote, mrd. euroa	210	216	224	234	242	251
Palvelut, määrän muutos, %	0,4	1,7	1,9	2,6	1,8	1,5
Koko teollisuus, määrän muutos, %	-1,7	2,3	7,1	6,1	2,6	2,3
Työn tuottavuus, muutos, %	0,2	2,0	2,3	1,2	1,1	1,0
Työlliset, muutos, %	-0,4	0,5	1,0	2,6	0,9	0,6
Työllisyysaste, %	68,1	68,7	69,6	71,7	72,4	73,0
Työttömyysaste, %	9,4	8,8	8,6	7,4	6,9	6,6
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	-0,2	0,4	0,7	1,1	1,4	1,6
Ansiotasoindeksi, muutos, %	1,4	0,9	0,3	1,8	2,6	3,0
Vaihtotase, mrd. euroa	-1,5	-0,7	1,6	1,2	1,6	1,6
Vaihtotase, suhteessa BKT:een, %	-0,7	-0,3	0,7	0,5	0,7	0,6
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	0,0	0,2
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10v), %	0,7	0,4	0,6	0,8	1,2	1,7
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:een, %	57,1	55,9	54,0	52,6	51,9	51,4
Veroaste, suhteessa BKT:een, %	43,9	44,0	43,3	42,2	42,1	42,0
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-2,8	-1,7	-0,7	-0,7	-0,1	0,2
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-3,0	-2,7	-1,8	-1,5	-0,7	-0,7
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:een, %	63,5	63,0	61,3	59,9	59,1	57,9
Valtionvelka, suhteessa BKT:een, %	47,6	47,4	47,3	46,0	45,3	44,3

3.2. Sievin kunnan talousarvion 2019 ja taloussuunnitelman 2019 - 2021 yleiset tavoitteet ja laadintaperusteet

Kuntastrategiassa vuosikatetavoitteeksi on asetettu noin kaksi kertaa poistojen määrä. Kunnalle maksettavat valtionosuudet vähenevät vuodesta 2018 vuoteen 2019 2,6 %, 465.420 euroa, ja kun pohjalla on edellisen vuoden vastaava vähennys 4,2 %, 807.490 euroa, niin ilman merkittäviä toiminnan muutoksia on talousarvion tasapainoon saattaminen ollut erittäin haastavaa.

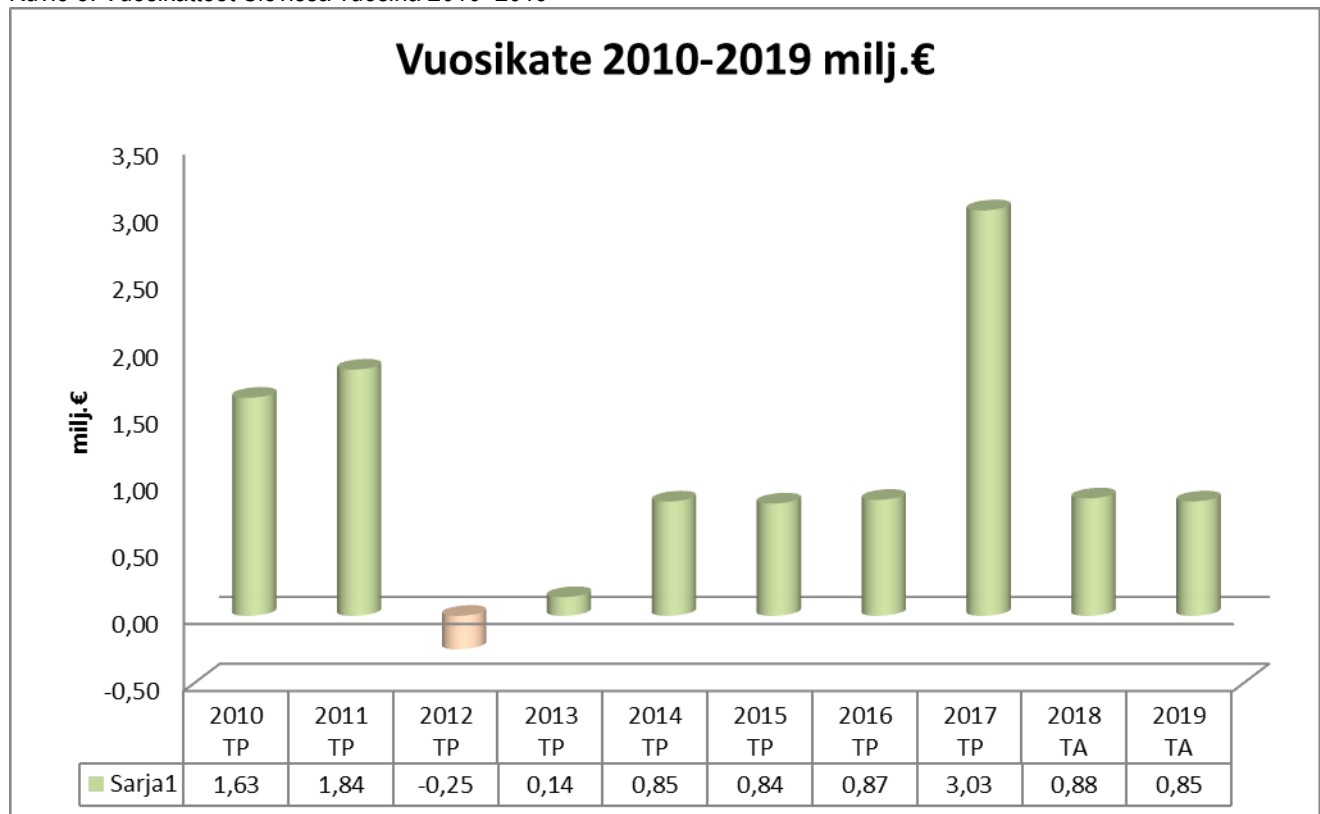
Valtionosuuksien lasku, tilitettävien verotulojen maltillinen kasvu ja palkkaratkaisun vaikutukset, muu menojen kasvu yhdistettynä poistojen nousuun aiheuttavat sen, että tavoitevuosikate on mahdoton saavuttaa ilman merkittäviä verojen korotuksia. Koska suuria toimintaa halvaannuttavia leikkauksia tai kohtuutonta verorasituksen lisäämistä ei haluta käyttää, talousarvio on laadittu niukasti alijäämäiseksi. Tavoitteeseen päästiin kaikkien lautakuntien ja Ppky Kallion suunnitelluilla säästöillä. Yleistavoitteena on:

- käyttötalouden epävakaisuus ei aiheuta huomattavaa ja ylivoimaista nousua kunnan velkamäärään
- taseeseen saadaan pitkällä aikavälillä kerrytettyä kohtuullisesti ylijäämää puskuriksi
- Investointeja priorisoidaan ja jaksotetaan velanoton rajoittamiseksi

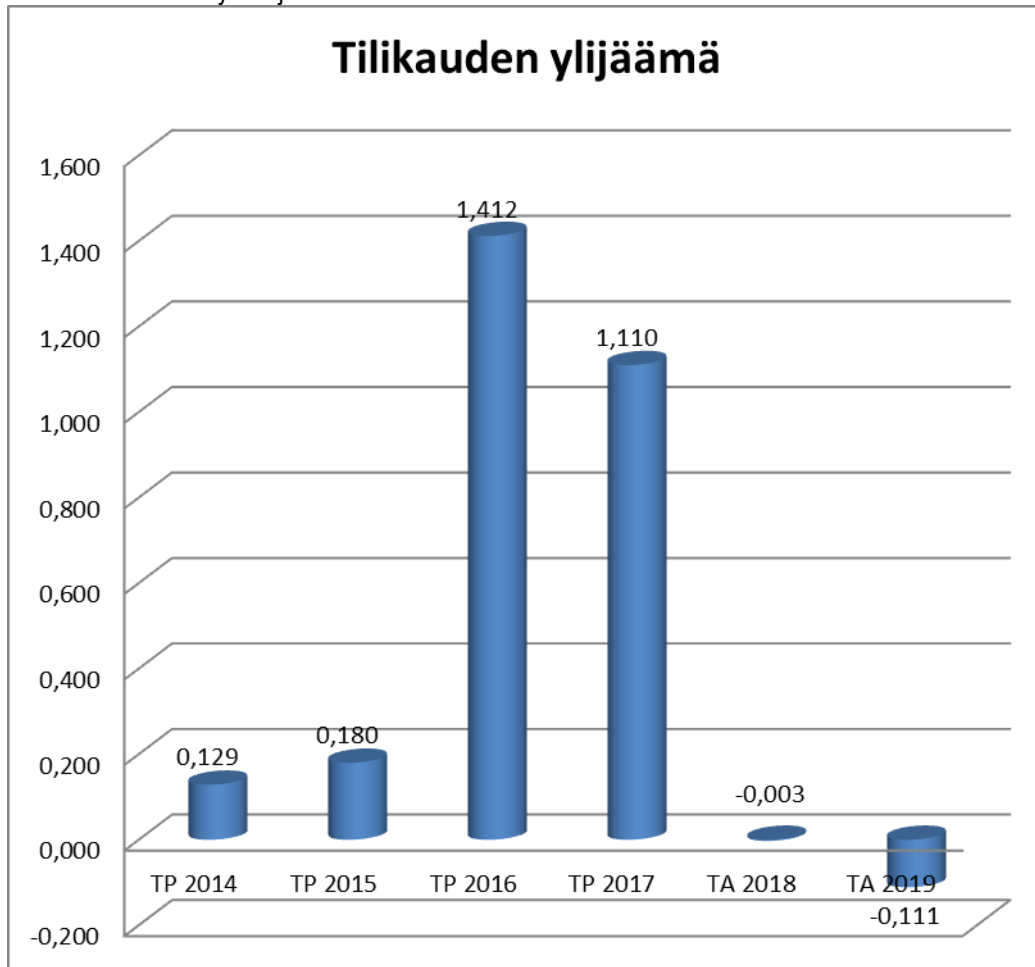
Palveluja kehitettäessä tulisi pystyä näkemään pidemmälle tulevaisuuteen. Satsaukset ennalta ehkäisevään toimintaan ja hyvinvoinnin lisäämiseen on tiedostettu ja ne näkyvät myös tavoitteiden asettelussa kunnan vetovoiman lisäämispyrkimyksinä, samoin kuin satsaukset elinkeinoelämän tukemiseen ja uusien työpaikkojen syntyminen mahdollistamiseen.

Sievin kunnan vuosikatteen kehitys näyttää vakiintuneen miljoonan euron tietämille, josta vuosi 2017 oli positiivinen poikkeus, jolloin valtionosuuksia saatiin reilusti enemmän ja sote-menoissa merkittiin huomattavia säästöjä. Taseessa ei ole nyt alijäämää aikaisemmilta vuosilta ja myös vuodesta 2018 odotetaan tulevan ylijäämäinen. Valtionosuuksissa tapahtuneet muutokset ovat kuitenkin merkittävästi vaikuttamassa kunnan talouteen lähivuosina.

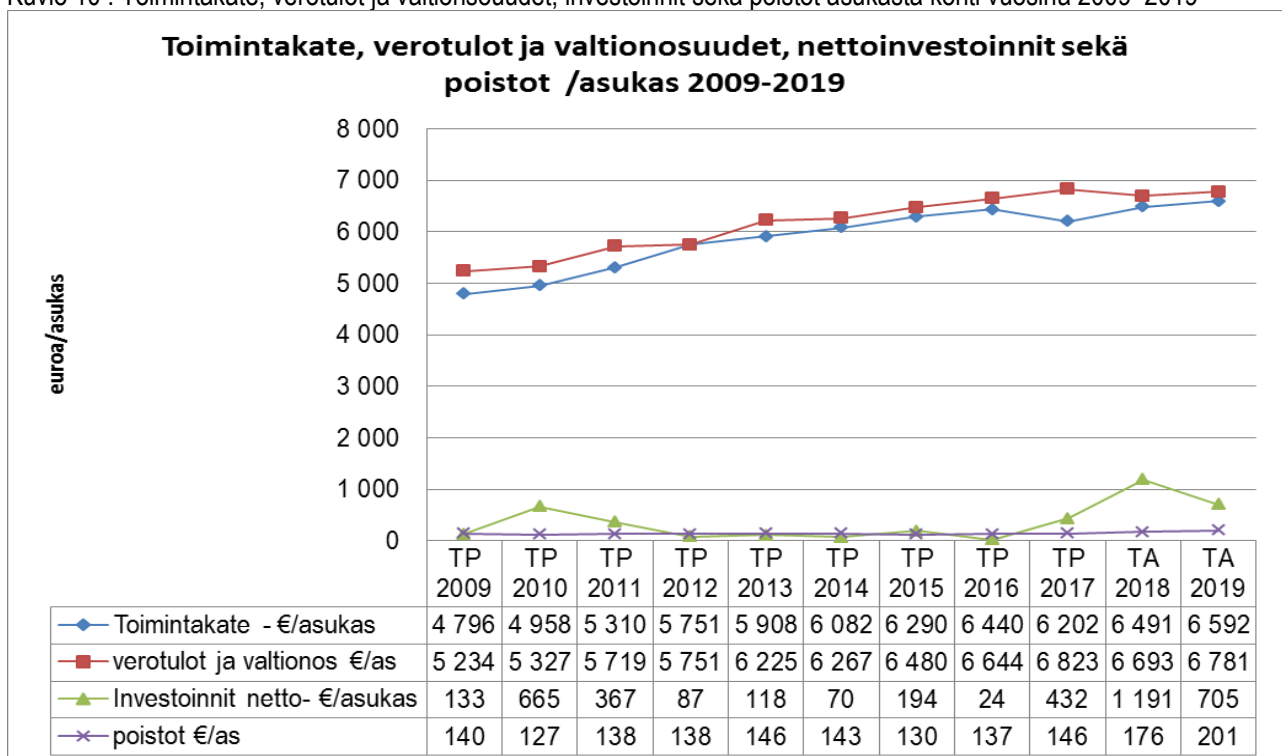
Kuvio 8. Vuosikatteet Sievissä vuosina 2010–2019

Kuvio 9. Tilikauden yli-/alijäämä vuosina 2014–2019

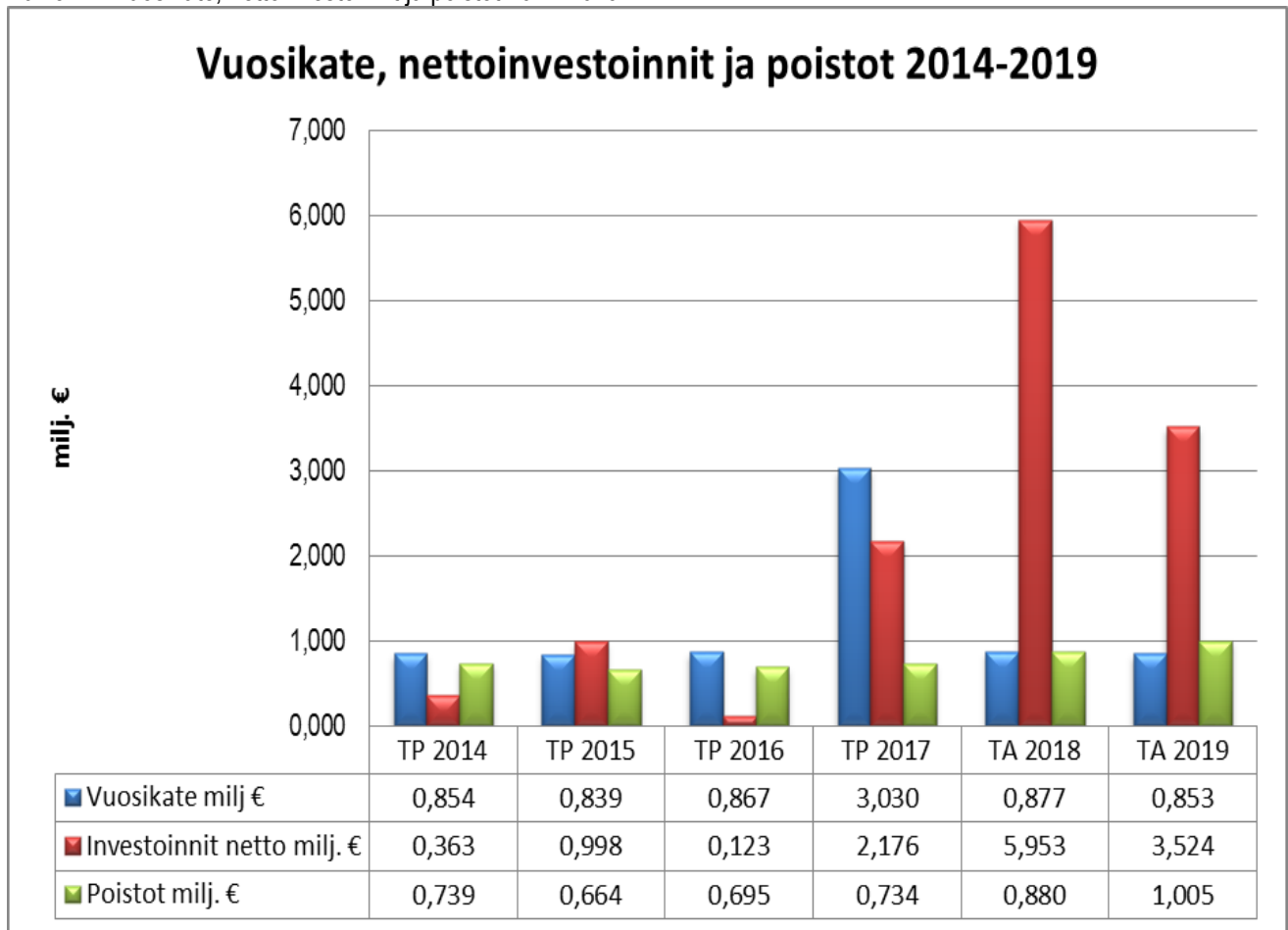

Kuvio 10. Toimintakate, verotulot ja valtionosuudet, investoinnit sekä poistot asukasta kohti vuosina 2009–2019

Huomioi, että taulukko ei sisällä korkomenoja.

Kuvio 11. Vuosikate, nettoinvestoinnit ja poistot 2014-2019

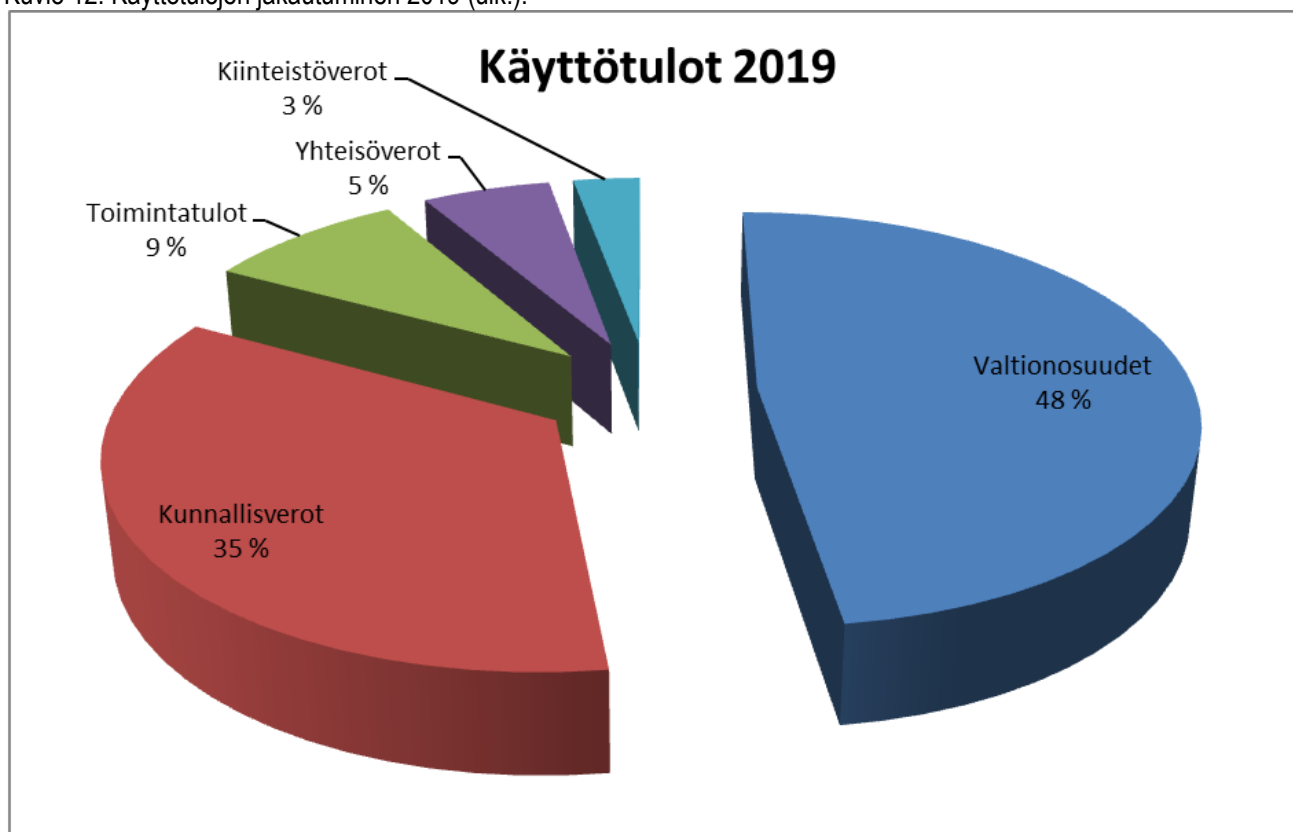
Taulukko 2. Kunnan lainatilanteen kehitys 2011–2019.

Ottolainat 31.12.	Tp 2011	Tp 2012	Tp 2013	Tp 2014	Tp 2015	Tp 2016	Tp 2017	TA 2018	Ta 2019
Lainakanta 1000€	18 041	18 500	20 929	19 999	18 686	16 997	17 442	21 997	22 994
muutokset	-341	17	2 071	-930	-1 313	-1 688	445	4 555	997
lainat €/as	3 413	3 491	4 024	3 870	3 647	3 352	3 464	4 399	4 599
Antolainat 31.12.	Tp 2011	Tp 2012	Tp 2013	Tp 2014	Tp 2015	Tp 2016	Tp 2017	TA 2018	Ta 2019
Lainakanta 1000€	4 149	4 142	3 861	3 753	3 552	3 478	3 312	3 144	2 976
muutokset		-7	-281	-108	-201	-74	-166	-168	-168
Lainat €/as	-1 060	788	742	721	693	686	658	629	595
<i>jakajana käytetty asukasluvu</i>					5124	5124	5035	5000	5000

Taulukon 2 mukaan Sievin kunnan antolainakanta vähentyy vuosittain yritysten lyhennyksillä. Tytäryhtiöille myönnettyistä lainoista lyhennyksiä on odotettavissa viimeistään vuonna 2020. Kuntalaki rajoittaa kuntien mahdollisuuksia tukea yrityksiä lainoilla ja takauksilla, mikä osaltaan tulee laskemaan erityisesti antolainojen määrää.

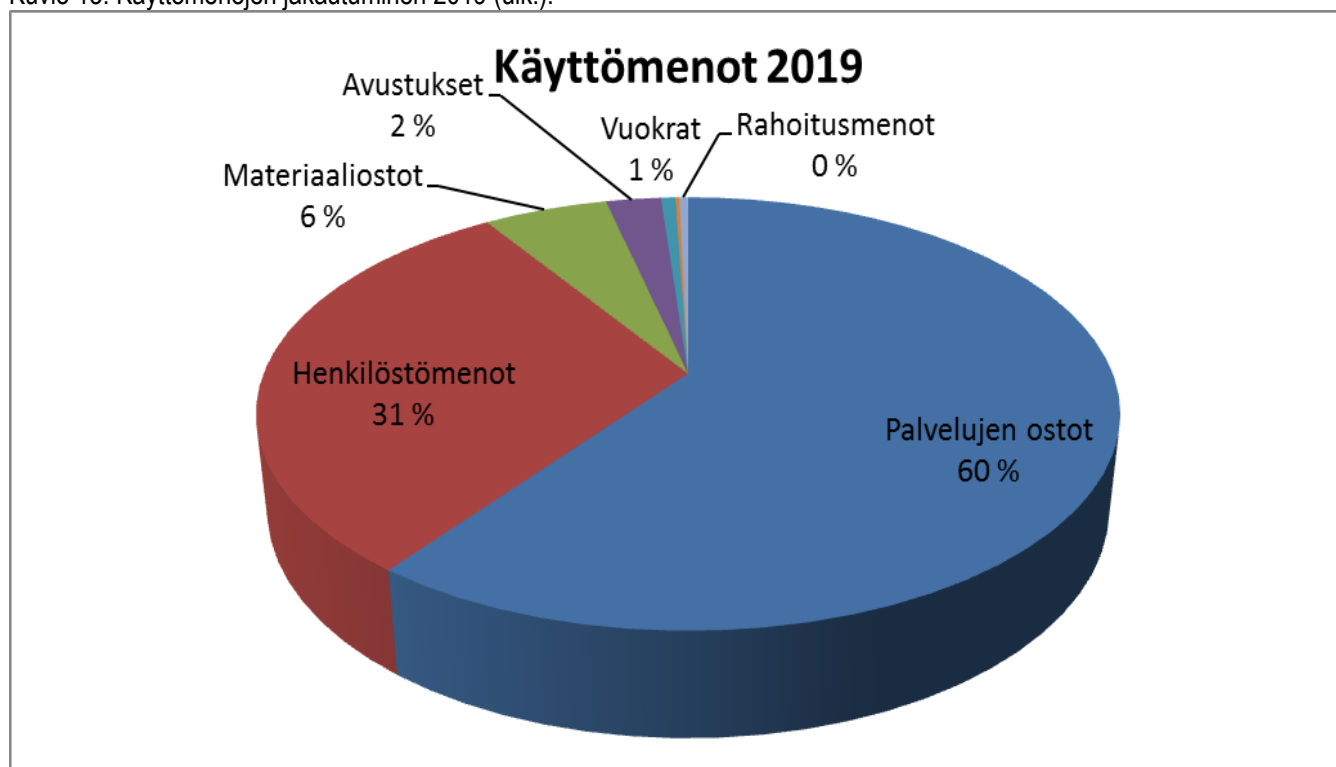
Isot investoinnit kuten paloasema, Pajulan laajennus ja päiväkotikiinnitys nostavat lainakantaa merkittävästi.

Kuvio 12. Käyttötulojen jakautuminen 2019 (ulk.).

Valtionosuuden prosenttiosuus on vähentynyt kahdella yksiköllä edelliseen vuoteen verrattuna, kunnallisverot ovat paikanneet valtionosuuden laskua.

Kuvio 13. Käyttömenojen jakautuminen 2019 (ulk.).

Henkilöstömenojen ja materiaaliostojen osuudet ovat nousseet yhdellä prosenttiyksiköllä, avustusten ja rahoitusmenojen osuudet ovat laskeneet yhdellä prosenttiyksiköllä edelliseen talousarvioon verrattuna.

3.2.1. Suunnitelman menoperusteet

Kunnanvaltuusto on määritellyt vuosikatetavoitteeksi kuntastrategiassa kaksi kertaa vuosittaisten poistojen määrän. Tavoite on talousarviovuonna erittäin haastava. Kiky-sopimuksessa päätettiin lomarahojen leikkauksesta ja sosiaalimaksujen alennuksesta. Tämä vaikutti käyttömenoihin alentavasti, mutta vaikutus leikattiin valtionosuuksista. Valtionosuuksien merkittävä lasku peräkkäisinä vuosina sekä verotulojen maltillinen kasvu raamittavat taloutta ja talousarviota onkin rakennettu kunnanhallituksen määrittelemän nolla-linjan pohjalle.

Asiakaspalvelujen ostot on arvioitu talousarvioon saatujen ennakkotietojen perusteella. Hallintokunnille on annettu ohjeita talousarvion laadintaa varten. Palkkasumman perusteella määräytyvät muut henkilöstömenot on laskettu vuoden 2019 talousarvioon samoin kuin myöhemmille suunnitelmavuosille seuraavasti:

Sotu-maksu 0,77 %

Työttömyysvakuutusmaksu 1,73 %

Tapaturmavakuutusmaksu 0,48% ja taloudellinen tuki 0,04 %, yhteensä 0,52 %

KuEL maksu 17,29 %, valtion eläkevakuutusmaksu VaEL 16,75 %

KuEL-maksun eläkemenerusteinen maksu aiheuttamisperiaatteella; voi arvioida vuoden 2018 tason 1,08 kertaisena.

Varhaiseläkemenerusteista maksua ei enää peritä vuonna 2019, vaan KuEL maksu sisältää 1% työkyvyttömyyseläkemaksun.

Hallintokunnille on lähetetty erillinen palkkaliite, johon hallintokuntien on tullut tarkistaa palvelulisten vaikutus ja määrärajoitusten työsuhteet.

Seuraavassa taulukossa 3. on esitetty Sievin kunnan osuus Peruspalvelukuntayhtymä Kallion kuluista. Vertailuluvuissa on otettu huomioon Kalliosta pois siirtyneiden toimintojen vaikutus.

Taulukko 3. Ppky Kallion laskuttamat sosiaali- ja terveydenhuollon menot taulukon muodossa v. 2015 – 2019:

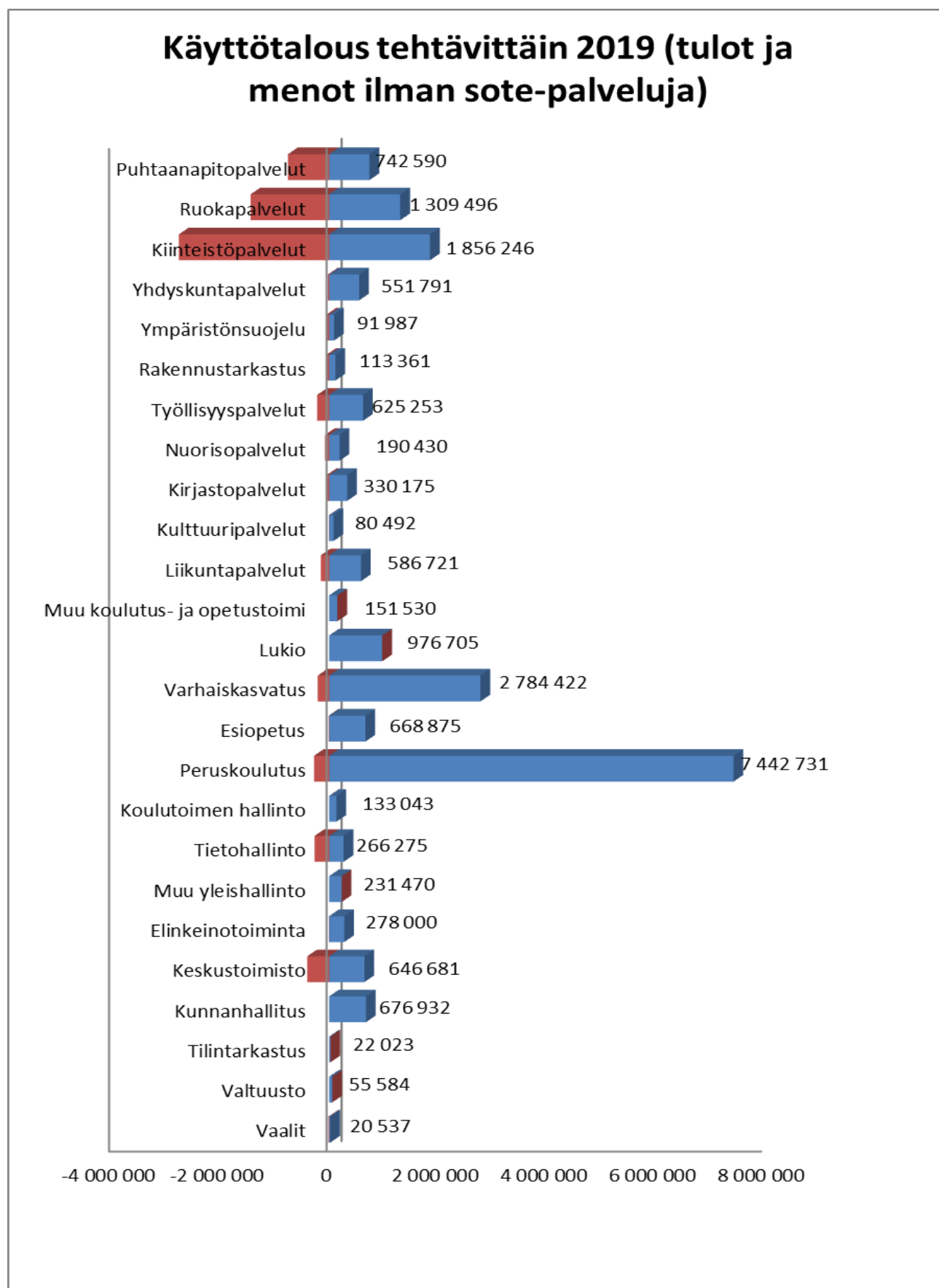
1 000 €	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018 * 1)	TA 2019	Muutos % tp 2017	Muutos % tp 2016	Muutos % ta 2018
Kallion kautta lasketut:								
Sosiaalipalvelut	11 701	9 293	8 784	9 240	9 611	9,42	3,42	4,02
Perusterveydenhuolto	3 062	3 025	2 905	3 095	3 076	5,87	1,67	-0,63
Erikoissairaanhoido	6 174	6 161	5 615	6 054	5 864	4,43	-4,82	-3,14
Yhteensä	20 937	18 479	17 304	18 389	18 551	7,20	0,39	0,88
Kalliosta pois siirtyneet ; varhaiskasvatus ja arvio perustoimeentulotuesta	2629	174						
Yhteensä	18 308	18 305	17 304	18 389	18 551	7,20	1,34	0,88
Muut SOTE -tehtävälle kirjatut menot:								
Kuel-maksut	466	396	278	273	297	6,83	-25,00	8,79
Avustukset, yms	169	182	75	30	46	-38,67	-74,73	53,33
Yhteensä	635	578	353	303	343	-2,83	-40,66	13,20
* 1) kunnan luvut, Kallion oma talousarvio on 196 000€ isompi eli 18 585 164€								

Taulukko 4. Talousarvion 2019 käyttötalousosa tehtävittäin (ulk+sis)

TA 2019 ulk/sis	Menot	Tulot
Vaalit	20 537	-14 800
Valtuusto	55 584	0
Tilintarkastus	22 023	0
Kunnanhallitus	676 932	-240
Keskustoimisto	646 681	-403 570
Elinkeinotoiminta	278 000	-1 000
Muu yleishallinto	231 470	0
Tietohallinto	266 275	-269 570
Koulutoimen hallinto	133 043	-240
Peruskoulutus	7 442 731	-277 770
Esiopetus	668 875	-8 000
Varhaiskasvatus	2 784 422	-208 670
Lukio	976 705	0
Muu koulutus- ja opetustoimi	151 530	0
Liikuntapalvelut	586 721	-152 250
Kulttuuripalvelut	80 492	-3 200
Kirjastopalvelut	330 175	-44 050
Nuorisopalvelut	190 430	-76 850
Työllisyyspalvelut	625 253	-218 372
Rakennustarkastus	113 361	-47 800
Ympäristönsuojelu	91 987	-49 740
Yhdyskuntapalvelut	551 791	-22 000
Kiinteistöpalvelut	1 856 246	-2 766 820
Ruokapalvelut	1 309 496	-1 444 120
Puhtaanapitopalvelut	742 590	-757 210
SOTE-palvelut	18 893 969	0

Sote-menojen suuruus suhteessa muihin menoihin ja tuloihin vaikeuttaisi tiedoista muodostetun kuvion lukemista, minkä vuoksi kuviossa 14 on kunnan käyttötalouden menot ja tulot esitetty ilman sote-palveluja.

Kuvio 14. Kunnan käyttötaloustulot ja -menot ilman sote-palveluja.

Sisäiset erät

Menoihin ja tuloihin sisällytetään myös ns. sisäiset erät, joita ovat mm. sisäiset kunnantalon ja muiden huoneistojen vuokrat ja rakennusten vuokrat, siivousmaksut, ICT-palvelujen kustannustenjako sekä ns. kustannuslaskennalliset hallintomenot yleis-, talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista sekä teknisen ja koulutoimen sisäiset laskutukset mm. ruoka-huollosta. Sisäisten erien sisällyttäminen kustannuksiin kertoo toiminnon todelliset kustannukset, vaikka niissä ei raha liikkukaan.

Kiinteistötoimi on arvioinut rakennusten vuokrat nettomenojen ja poistojen perusteella sekä huoneistojen vuokrat neliöiden ja kustannusten perusteella. Sisäiset siivousmenot on eriytetty ja näistä muodostuu sisäinen puhtaanapitomaksu. ICT-palvelut arvioidaan talousarvion menoista kustannuspaikkojen arvioidun käytön ja käytössä olevien ohjelmien aiheuttamien kustannusten perusteella.

Hallintokustannukset arvioidaan kustannuspaikoille menojen suhteessa: yleis-, talous- ja henkilöstöhallinnon yhteisesti hoidetut tehtävät hoidettavan tehtävän ja palkkauskulujen suhteessa käyttötalousmenoihin.

Taulukko 5. Sievin kunnan sisäiset erät talousarviovuonna 2019.

SISÄISET ERÄT	TP 2016	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%
3020 Sisäiset myyntituotot (sis)	-1 538 920	-1 460 660	-738 551	-1 550 490	6,1
3021 Sisäiset siivoustulot	-529 104	-546 980	-276 429	-560 020	2,4
3440 Sisäiset vuokratuotot huon	-97 206	-92 400	-14 100	-93 310	1,0
3460 Sisäiset vuokratuotot (sis)	-1 289 511	-1 249 670	-614 034	-1 281 240	2,5
3555 Luontoisedut ateriat (sis)	-74 384	-66 800	-38 385	-70 700	4,7
3556 Luontoisedut muut (sis)		-2 880		-960	33,3
TOIMINTATULOT (sisäiset)	-3 529 125	-3 417 710	-1 681 499	-3 556 720	4,1
4081 Luontaisedun vastatili					
4094 Luontoisedut ateriat (sis)	70 674	66 800	36 586	70 700	5,8
4095 Luontoisedut muut (sis)	3 711	1 200	1 799	960	-33,3
4342 Sis. toim.- ja pankkipalvelut	25 727	13 240	5 935	12 390	-7,1
4426 Sisäiset palvelumenot (sis)	1 205 064	1 120 540	570 321	1 213 300	8,3
4427 Sisäiset siivousmenot	529 104	546 980	276 429	560 020	2,4
4535 Sisäiset aineet ja tarvikkeet	1 755	2 410		2 370	-1,7
4850 Sisäinen tilityserävuokra	196 587	174 470	55 157	164 390	-5,8
4860 Sisäinen vuokra rakennuks	1 186 815	1 167 600	572 977	1 210 320	3,7
4985 Vyörytyserät sis.	309 696	324 470	162 300	322 270	-0,7
TOIMINTAMENOT (sisäiset)	3 529 133	3 417 710	1 681 504	3 556 720	4,1

3.2.2 Suunnitelman tuloperusteet

Käyttötalouden myyntituotot muodostuvat pääosin ruokapalvelujen ja siivouspalvelujen myynnistä. Maksutuotot taas koostuvat pääosin teknisen toimen ja rakennusvalvonnan maksuista sekä varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista. Muut tuotot koostuvat lähinnä vuokratuotoista. Korkotuotot koostuvat lähinnä antolainojen koroista ja pankkitilien koroista.

Talousarviovuodelle 2019 veroprosentteja ei nostettu. Voimalaitosten kiinteistövero on 3,1 %, kunnallisveroprosentti pysyi 21,75 %:ssa, vakituisten asuntojen kiinteistöveroprosentti 0,7 %:ssa, muiden kuin vakituisten asuinrakennusten kiinteistövero 1,3 %:ssa ja yleinen kiinteistövero on nyt 0,93 %. Rakentamattomalle rakennuspaikalle kiinteistövero ei määrätty ja yleishyödyllisiltä yhdistyksiltä ei peritä kiinteistöveroä.

Yhteisöveron kuntien jako-osuus oli vuonna 2017 30,92 %, vuosina 2018 ja 2019 jako-osuus on 31,35%.

Taulukko 6. Sievin kunnan verotulot vuosina 2010 – 2019.

VEROTULOLAJI 1.000 euroa	TP 2010	TP 2011	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA+mu 2018	TA 2019
KUNNALLISVERO	10.521	11.609	11.867	12.429	12.607	12.838	12.039	12.026	12.055	12.981
YHTEISÖVERO	1.665	1.935	1.474	1.635	1.605	1.853	1.830	1.232	2.256	2.071
KIINTEISTÖVERO	589	604	710	841	1.058	1.036	1.040	1.049	1.104	1.078
YHTEENSÄ	12.775	14.147	14.051	14.905	15.270	15.728	15.136	15.308	15.415	16.130

Valtionosuudet

Ennakkolaskelman mukaan kunnille myönnetään valtionosuutta yhteensä 8 375 miljoonaa euroa vuonna 2019 (8 458 milj. euroa vuonna 2018). Kuntien valtionosuudet vähenevät -83 milj. euroa (-1,0 %, 15 €/asukas) vuodesta 2018 vuoteen 2019.

Valtionosuuden muutokseen vaikuttavat mm. vuodelle 2019 tehtävä kuntien ja valtion välinen kustannustenjaon tarkistus (-231 milj. €) ja valtionosuuden kautta kunnille maksettavat veromenetyksen kompensatit (+224 milj. €). Kilpailukyky-sopimuksen (kiky) takia kuntien valtionosuutta vähennetään vuonna 2019 yhteensä -497 milj. € (-91 €/as). Lisäksi hallitusohjelman mukaisten indeksijääditysten takia kunnilta jää peruspalvelujen valtionosuutta saamatta 91 milj. euroa vuonna 2019. Peruspalvelujen hintaindeksin arvo vuodelle 2019 on 1,3 %. Yhteensä hallituskautta eli vuosia 2016-2019 koskevista indeksijäädityksistä johtuen peruspalvelujen valtionosuus on -243 milj. euroa alemmalla tasolla mitä se olisi ilman päätöstä indeksikorotusten jäädyttämisestä.

Valtionosuusprosentti nousee 0,03 prosenttiyksikköä ja on 25,37 vuonna 2019 (25,34 vuonna 2018).

Kilpailukyky-sopimuksen takia valtionosuutta vähennetään kahteen kertaan -59 miljoonan euron osalta vuonna 2019. Alueellisen erikoissairaanhoidon järjestämisen tehostamiseen liittyvä valtionosuusvähennys kohoo -85 miljoonaa euroon vuonna 2019. Kunnan peruspalvelujen valtionosuutta vähennetään 30 miljoonaa euroa kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmän rahoitusta varten. Tarkempaa tietoa siitä, miten digitalisaation kannustinrahoitus kunnille myönnetään, ei vielä ole.

Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta: kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta (OKM). Lisäksi samassa yhteydessä valtionosuuksien kanssa maksetaan kunnille ja muille opetuksen järjestäjille kotikuntakorvauksia. Laskelmissa on perusteena käytetty ennakkollista vuoden 2019 kotikuntakorvauksen perusosaa 6 600,17 euroa.

Lähde: Kuntaliitto

Peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä tuli voimaan vuoden 2015 alusta. Peruspalvelujen valtionosuuden perusteena ovat sosiaali- ja terveydenhuollon, esi- ja perusopetuksen ja yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset sekä asukaskohtaisen taiteen perusopetuksen ja kuntien yleisen kulttuuritoimen laskennalliset perusteet. Järjestelmässä peruspalvelujen laskennallisia kustannuksia koskee yksi yhteinen ikäryhmitys. Järjestelmään sovelletaan ikäryhmituksen lisäksi seuraavia kriteereitä: sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta.

Laskennallisen osan valtionosuus saadaan vähentämällä kuntakohtaisesta laskennallisten kustannusten yhteismäärästä kunnan omarahoitusosuus, joka on kaikille kunnille asukasta kohti yhtä suuri. Tämän lisäksi kunnalle myönnetään valtionosuutta kolmen lisäosan perusteella. Lisäosissa ei ole omarahoitusosuutta. Lisäosia ovat syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaisuus. Lisäksi osana valtionosuusjärjestelmää on verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus. Taseusraja on nostettu sataan prosenttiin. Taseusrajan alapuolella oleville kunnille taseuslisänä lisätään valtionosuuteen taseusrajan ja kunnan laskennallisen verotulon erotuksesta 80 % (kunnan omavastuu 20 %).

Valtionosuusprosentti ja muita keskeisiä valtionosuuslaskennan määreitä

Ennakollisessa valtionosuuslaskelmassa v. 2019 käytettyjä keskeisiä lukuja:

- Valtionosuusprosentti 25,37 %
- Kunnan omarahoitusosuus, peruspalvelujen valtionosuus: 3 524 €/as
- Kunnan omarahoitusosuus, OKM:n valtionosuus: 255 €/as
- Kotikuntakorvauksen perusosa 6 600 €/oppilas
- Ikäryhmittäiset perushinnat (€/ikäryhmään kuuluva), kunnan peruspalvelujen valtionosuus
  - ikä 0-5 8 172,48
  - ikä 6 8 677,23
  - ikä 7-12 7 277,40
  - ikä 13-15 12 502,85
  - ikä 16-18 3996,52
  - ikä 19-64 993,59
  - ikä 65-74 1983,49
  - ikä 75-84 5481,29
  - ikä 85+ 18771,66
- Verotuloihin perustuva tasaus
  - Keskimääräinen veroprosentti 19,90 %
  - Tasausraja 3 691 €/as

Vuoden 2019 opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus

Kunnan kokonaisvaltionosuuden arvioimiseksi tulee ottaa huomioon myös opetus- ja kulttuuriministeriön osuus. Kunnan asukaskohtainen omarahoitusosuus on 255,00 euroa asukasta kohti. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen rahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitus. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan.

Perusopetuksen oppilaskohtaista lisärahoitusta myönnetään

- lisäopetukseen
- maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavaan opetukseen
- muille kuin oppivelvollisille järjestettävään esi- ja perusopetukseen
- korotuksena pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluville perusopetuksen oppilaille
- sisäoppilaitoslisänä ja koulukotikorotuksena sekä
- joustavan perusopetuksen lisänä.

Lisäksi myönnetään rahoitusta

- yksityisen perusopetuksen järjestäjän toiminnan aloittamiseen
- ulkomailla järjestettävään perusopetuslain mukaiseen opetukseen
- aamu- ja iltapäivätoimintaan
- taiteen perusopetukseen
- liikuntatoimintaan ja nuorisotyöhön ja
- museoille, teattereille ja orkestereille.

Taulukko 7. Sievin kunnan valtionosuuksien kehitys vuosina 2012 – 2019 (1000 euroa).

VALTIONOSUUDET	2012	2013	2014	2015	2016	2017	TA 2018	TA 2019
VALTIONOSUUDET ILMAN VEROTULOJEN TASAUSTA JA HARKINNANVARAISTA AVUSTUSTA	12 371 978	12 810 674	12 940 881	13 007 240	14 186 133	14 253 906	13 510 985	13 310 980
VEROTULOJEN TASAUS	3 780 034	3 986 472	4 169 819	4 468 400	4 595 004	4 793 089	4 728 520	4 463 105
HARKINNANVARAINEN AVUSTUS		680 000	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	16 152 012	17 477 146	17 110 701	17 475 640	18 781 137	19 046 995	18 239 505	17 774 085

3.2.3. Suunnitelmavuodet

Suunnitelmavuosien 2019 – 2021 budjetti on laadittu vuoden 2018 rahan arvossa. Menokehityksen oletetaan sopeutuvan kunnan taloudelliseen kehitykseen.

Kunnan taloutta hoidetaan suunnitelmakaudella seuraavien periaatteiden mukaan:

1. Kunnan on pyrittävä positiiviseen tulokseen vuosittain. Tällöin investointeja voitaisiin toteuttaa pääosin tulo-rahoituksella ja mahdollisesti lyhentää lainoja. Korkea lainataso tulee saada pitkällä aikavälillä laskusuuntaan investointien priorisoinnilla ja lykkäämisellä.
2. Mahdollisuudet tulojen kasvattamiseen verotuloja lisäämällä ovat rajalliset. Kunnan yleisen kehityksen kautta tavoitteena on saada vähintään yleisen kehityksen tasoinen verotulojen kasvu. Kunnan vetovoiman lisäämiseen tullaan kiinnittämään erityistä huomiota väkiluvun saamiseksi noususuuntaan. Tavoitteena on turvallinen, viihtyisä, työtä ja laadukkaita kuntapalveluja tarjoava kunta, jossa hyvä asua.
3. Menokehitystä hillitään ja toimintaa tehostetaan myös kuntien välisen yhteistoiminnan kautta. Laadukkaan elinkeinoneuvonnan ja yrittäjyyden tukemisen odotetaan edesauttavan työpaikkojen säilymistä ja lisääntymistä, mikä näkyy verotulojen kasvuna.
4. Työllisyyteen, perheiden hyvinvointiin ja syrjäytymisen estämiseen panostamisella odotetaan kertyvän myös säästöjä sosiaali- ja terveystaloudessa.
5. Kunnan hallinto-organisaation ja palveluverkon muutoksilla tehostetaan toiminnan taloudellisuutta

3.3. Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne

Talousarvion ja taloussuunnitelman pää rakenne muodostuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta.

Käyttötalousosan avulla valtuusto ohjaa kunnan palvelutoimintaa. Käyttötalousosassa valtuusto asettaa toimielimille ja niiden alaisille tehtäväalueille strategiaan ja hyväksytyihin toimenpideohjelmiin perustuvat toiminnalliset tavoitteet ja osoittaa asetettujen tavoitteiden määrärahat ja tuloarviot.

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan, kuinka kunnan tilikaudelle jaksotettu tulo-rahoitus riittää palvelutoiminnan jaksotettuihin menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelmallisiin poistoihin.

Investointiosan avulla ohjataan kunnan investointeja. Se sisältää investointisuunnitelmat talousarvio- ja suunnitelmavuosille. Investointiosan määrärahat ja tuloarviot valtuusto hyväksyy hankeryhmittäin tai hankkeittain.

Rahoitusosaan kootaan kunnan toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirta. Rahoitusosan lopussa esitetään näiden yhteenlaskettu muutos, joka kuvaa talousarvion ja -suunnitelman vaikutusta kunnan maksuvalmiuteen vuoden aikana.

Taulukko 8. Lautakuntien käyttötalouden tehtävät vuonna 2019.

Toimielin	Tehtävä
10 Keskusvaalilautakunta	100 Vaalit
11 Kunnanvaltuusto	110 Valtuusto
12 Tarkastuslautakunta	120 Tilintarkastus
14 Kunnanhallitus	140 Kunnanhallitus
	150 Keskushallinto
	160 Elinkeinotoimi
	170 Muu yleishallinto
	175 Tietohallinto
	190 Sosiaali- ja terveystoimi
30 Koululautakunta	300 Koulutoimen hallinto
	310 Perusopetus
	311 Esiopetus
	315 Varhaiskasvatus
	320 Lukio
	330 Muu koulutus- ja opetustoiminta
34 Vapaa-aika lautakunta	370 Liikuntapalvelut
	375 Kulttuuripalvelut
	376 Kirjastopalvelut
	380 Nuorisopalvelut
	385 Työllisyyspalvelut
40 Ympäristölautakunta	400 Rakennustarkastus
	410 Ympäristönsuojelu
43 Tekninen lautakunta	471 Yhdyskuntapalvelut
	472 Kiinteistöpalvelut
	475 Ruokapalvelut
	480 Puhtaanapitopalvelut

3.4. Talousarvion sitovuus ja poistosuunnitelma

Edellä olevassa taulukossa 8 olevat tehtävät jakautuvat kolmeen osatehtävään. Alin taso on kustannuspaikkataso, joka on aina kirjaustaso.

Kunnanvaltuusto määrää, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnanhallitusta, muita toimielimiä ja viranhaltijoita.

Vuonna 2019 talousarvio sitoo seuraavasti:

Käyttötalousosa:

1. Kunnanvaltuustoon nähden sitovana on toimielintaso brutto.
2. Kunnanhallitukseen ja lautakuntiin nähden sitovana tasona on ylin tehtävätaso brutto.
3. Viranhaltijaan nähden sitovana on kustannuspaikkataso brutto.
4. Suunnitelmapoistot eivät ole sitovia määrärahoja.
6. Tavoitteiden sitovuus on määritelty lautakunnittain käyttötalousosassa.

Investointiosa:

Sitovana tasona on hanketaso nettona, poikkeuksena tienrakennus, jossa sitovan tason neton muodostaa teiden rakentaminen, korjaus, päällystys ja valaistus yhteensä.

Rahoitusosa:

Rahoitusosassa on valtuustoon nähden sitovana eränä lainanotto yhteensä.

Kunnanvaltuusto on 30.1.2013 § 22 vahvistanut poistosuunnitelman, joka on investointiosan yhteydessä. Kunnanvaltuusto on muuttanut poistosuunnitelmaa vuoden 2018 talousarvion teon yhteydessä: Valokuituhankkeen kuntarahoitusosuus kirjataan muihin pitkävaikutteisiin menoihin poistoajalla 20 vuotta.

4. KÄYTTÖTALOUSOSA

4.1. Keskusvaalilautakunta / Vaalit

Tilivelvollinen viranhaltija: Hallintopäällikkö

Toiminta-ajatus ja visio: Vaalien virheetön järjestäminen tarkoituksenmukaisella organisaatiolla.

Henkilöstö: Vaaleja varten ei ole omaa henkilöstöä, vaan keskushallinnon henkilöstö hoitaa vaalien järjestämisen. Heidän lisäksi palkataan yksi ulkopuolinen vaalitoimitsija ennakoäänestykseen.

Tärkeimmät lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

Vuonna 2019 järjestetään eduskuntavaalit, europarlamenttivaalit ja mahdollisesti maakuntavaalit. Eduskuntavaalien vaalipäivä on sunnuntai 14.4.2019 ja ennakoäänestysaika kotimaassa on 3.-9.4.2019. Europarlamenttivaalien vaalipäivä on sunnuntai 26.5.2019 ja ennakoäänestysaika kotimaassa 15.-21.5.2019.

Maakuntavaaleja suunniteltiin europarlamenttivaalien yhteyteen toukokuussa 2019. Vaalit kuitenkin todennäköisesti siirtyvät, koska sote- ja maakuntauudistuskilpailun tulisi olla voimassa noin puoli vuotta ennen vaaleja.

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

Vaalit järjestetään vaalien keskeisten periaatteiden mukaisesti:

- vaalit ovat välittömät, salaiset ja suhteelliset
- vaaleissa on yleinen ja yhtäläinen äänioikeus
- kunkin äänestäjän on äänestettävä itse
- äänestämisen on tapahduttava vaaliviranomaisen edessä.

100 Vaalit	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	0	-6 700	0	-14 800	120,9	0	0
Toimintamenot	13 347	10 488	4 956	20 537	95,8	0	7 570
Toimintakate	13 347	3 788	4 956	5 737	51,5	0	7 570
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	13 347	3 788	4 956	5 737	51,5	0	7 570

4.2. Kunnanvaltuusto / Valtuusto

Tilivelvollinen viranhaltija: Kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus ja visio: Kunnanvaltuusto on kunnan ylin päätöksentekoeelin, joka päättää mm. kuntastrategiasta, palvelutasosta ja keskeisistä tavoitteista sekä verotuksen tasosta. Se myös osoittaa tavoitteiden toteuttamiseen tarvittavat resurssit.

Tavoitteena on vetovoimainen kunta, jossa on hyvä elämisen laatu ja työllisyys sekä innovatiivinen toimintaympäristö yrityksille.

Tärkeimmät lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

Sievin kunta kuuluu Peruspalvelukuntayhtymä Kallioon, jonka kautta sote-palvelut järjestetään 31.12.2020 saakka. Tämän jälkeen sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät valtakunnallisen suunnitelman mukaan maakuntien järjestettäväksi.

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

- **Kunnan palvelutuotannon yhteensovittaminen tulevan maakunnallisen palvelutuotannon kanssa**
- **Kuntatalouden tarkoituksenmukainen hoitaminen**
- **Alueellinen edunvalvontatyö**
- Kuntalaisten hyvinvoinnin ja viihtyvyyden parantaminen
- Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen

110 Valtuusto	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0	0	0
Toimintamenot	45 362	55 422	29 195	55 584	0,3	55 470	55 470
Toimintakate	45 362	55 422	29 195	55 584	0,3	55 470	55 470
Poistot	0	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	45 362	55 422	29 195	55 584	0,3	55 470	55 470

4.3. Tarkastuslautakunta / Tilintarkastus

Tilivelvollinen viranhaltija: -

Toiminta-ajatus ja visio:

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida perusteellisesti, onko kunnanvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa saavutettu ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Visiomme on toteuttaa kuntalaisten parhaaksi hyvin suunniteltua ja laadukasta tarkastustoimintaa ja arviointia.

Henkilöstö: Tilintarkastaja sekä viisijäseninen lautakunta, jonka kaikilla jäsenillä henkilökohtainen varajäsen. Teknisenä tarkastuslautakunnan avustajana toimii keskustuomiston viranhaltija.

Tärkeimmät lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

-

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

Valtuustokauden alussa olemme tehneet työsuunnitelman, jota päivitämme vuosittain. Joka vuodelle laadimme arvioinnin työohjelman, jonka pohjalta valmistelemme kokoukset. Lautakunta työstää arviointikertomuksen siten, että se tukee laadukkaasti kunnan strategiaa ja päätöksentekoa sekä hallintoa. Kutsumme kokouksiin kuultavaksi toimialojen henkilöitä. Käymme vierailuilla tärkeäksi näkemissämme kunnan paikoissa. Koulutamme ja ylläpidämme osaamistamme.

120 Tilintarkastus	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	14 812	18 735	9 606	22 023	17,6	21 670	21 670
Toimintakate	14 812	18 735	9 606	22 023	17,6	21 670	21 670
Poistot	0	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	14 812	18 735	9 606	22 023	17,6	21 670	21 670

4.4. Kunnanhallitus

Kunnanhallitus / Kunnanhallitus

Tilivelvollinen viranhaltija: Kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus ja visio: Kunnanhallituksen tehtävänä on ohjata ja johtaa kunnan toimintaa kokonaisvaltaisesti, laittaa päätökset täytäntöön sekä edustaa kuntaa ulospäin ja valvoa kunnan etua sekä vastata pelastustoimesta. Kunnanhallituksen määräämät toimikunnat muodostaa oman osatehtäväalueensa. Tällä hetkellä kunnassa on seuraavat toimikunnat: maaseudun kehittämistoimikunta, kunniamerkkitoimikunta, vanhus- ja vammaistoimikunta, hyvinvointitoimikunta, yhteistyökomitea/työsuojelutoimikunta, maakuntaviesti 2021-järjestelytoimikunta, rakennustoimikunta (Sievitälo Oy) ja rahastojen toimikunnat. Useimpien toimikuntien asioiden valmistelusta vastaa hallintopäällikkö.

Tavoitteena on toteuttaa tehokkaasti ja ennakkoluulottomasti kunnanvaltuuston kunnalle määrittelemää visiota.

Toimikuntien vaikuttamismahdollisuudet pysyvät hyvinä. Aktiivinen vapaaehtoistyö on toimikuntien tuottamissa palveluissa tärkeä resurssi.

Henkilöstö: Kunnanjohtaja, hallintopäällikkö

Tärkeimmät lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

Maakunta- ja sote-uudistuksen voimaantulon siirtyminen vuoden 2020 alkuun.

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

1. Kunnan tasapainoinen talous, vuosikate ylittää poistot
2. **Kunnallisen palvelutuotannon kehittäminen => työllisyyden paraneminen ja väestön määrän nousu**
3. Elinkeinojen kehittäminen ja työllisyyden parantaminen suuntaamalla resursseja palveluyrittämiseen ja yrittämisen edellytysten parantamiseen
4. Ulkoistettujen palveluiden (Jokilaaksojen pelastuslaitos, Ppky Kallio, Kuntien Hetapalvelut Oy, Vestia) määrän, tason, kustannusten ja laadun valvominen
5. Henkilökunnan työhyvinvoinnista huolehtiminen.

Tavoitteiden mittarit:	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
1. vuosikate / poistot €	839 259/ 664 463	866 654/ 694 560	3 034 845/ 734 311	877 209/ 880 041	853 488/ 1 005 930	1 565 696/ 1 193 060	1 805 173/ 1 193 060
2.1.Työttömyysaste	12,3 %	11,3 %	10,00%	< 8,0 %	< 7,0 %	< 6,0%	<6,0%
2.2 Väestön määrä	5124	5071	5035	5000	5000	5000	5000

140 Kunnanhallitus	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-27	-1 400	-34	-240	-82,9	240	240
Toimintamenot	744 399	643 848	324 993	676 932	5,1	680 992	680 992
Toimintakate	744 372	642 448	324 959	676 692	5,3	681 232	681 232
Poistot	0	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	744 372	642 448	324 959	676 692	5,3	681 232	681 232

Kunnanhallitus / Keskushallinto

Tilivelvollinen viranhaltija: Hallintopäällikkö, kunnankamreeri

Toiminta-ajatus ja visio: Keskushallinto vastaa kunnan toiminnan rahoituksesta ja laskentatoimesta, osallistuu kunnanhallituksen ja -valtuuston päätösvalmisteluun, vastaa lautakunnat pois lukien toimielinten kokousjärjestelyistä, yleishallinnosta, työsuojelusta, vaaleista sekä neuvonta-, päätearkisto ja asiakaspalvelutehtävistä. Lisäksi keskushallinto tuottaa tukipalveluja eri hallintokunnille.

Kunnan hallintopalvelut tuotetaan tehokkaasti, täsmällisesti ja taloudellisesti. Toimintaprosesseja seurataan ja kehitetään näiden tavoitteiden mukaisesti. Kunnan henkilöstö on motivoitunutta, sitoutunutta ja työskentelee kokonaisvastuullisesti kunnan hyväksi. Tavoitetta tuetaan mm. johtoryhmän ja toimistoryhmän työskentelyllä. Kunnan työnantajaimago on hyvä ja kiinnostava.

Henkilöstö: Hallintopäällikkö, kunnankamreeri, arkistos sihteeri ja kaksi toimistosihiteeriä.

Tärkeimmät lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

1. Taloutta seurataan osavuositain vähintään neljän kuukauden välein ja kunnanhallitukselle tullaan laatimaan lisäksi suppeampi kuukausiraportti.
2. Henkilöstö ja osaaminen: Vuosittainen koulutussuunnitelma laaditaan hallintokunnittain, koulutuksen resurssia on lisätty tavoitteena työstä selviytymisen parantuminen ja tehokkuuden lisääntyminen. Työkykyä ylläpitävä toiminta sekä virkistystoiminta suunnitellaan yhteistyössä henkilöstön edustajien kanssa. Tavoitteena sairauspoissaolojen vähentäminen.
3. Viestintä ja päätöksenteko: Kunnan sisäistä ja ulkoista viestintää kehitetään; verkkosivuja sekä muita tiedotuskanavia käytetään viestintään ja tiedottamiseen tehokkaasti ja monipuolisesti kuntalain asettamien edellytysten mukaisesti.
4. Taloudessa valvotaan talousarvion noudattamista, seurataan korkokehitystä, turvataan kunnan maksuvalmius ja hoidetaan lainasalkku mahdollisimman taloudellisesti sekä valvotaan kunnan saatavien perintää.

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot				TA 2018	TS 2019	TS 2020
	TP 2015	TP 2016	TP 2017			
1. ja 4. Talousraportointi hallitukselle kuukausittain ja osavuositarkastukset neljännesvuosittain (raporttien määrä)	3	3	3	3	9	9
2.1. Henkilöstön koulutuspäivät pv/työntekijä (=ilmoitetut koulutuspv:t/ htv:t)	2,0	1,6	1,6	2,5	2,5	2,5
2.2. Kunnan henkilöstön sairauspäivät (keskimääräinen sairauspäivien määrä vuodessa /hlö)	12,3	20	15,5	<12	< 12	< 12
2.3. Henkilöstön työtyytyväisyyskysely arvostelu asteikolla 1-10					8	8
3. Kunta tiedottaa -liite kerta/v					4	4

150 Keskushallinto	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-417 505	-408 660	-178 228	-403 570	-1,2	-403 570	-403 570
Toimintamenot	652 989	669 760	311 491	646 681	-3,4	651 510	651 510
Toimintakate	235 484	261 100	133 263	243 111	-6,9	247 940	247 940
Poistot	0	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	235 484	261 100	133 263	243 111	-6,9	247 940	247 940

Kunnanhallitus / Elinkeinotoimi

Tilivelvollinen viranhaltija: Kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus ja visio: Toiminta-ajatuksena on nopeasti saatavien ja laadukkaiden elinkeinopalvelujen tuottaminen omassa kunnassa, kunnan elinkeinorakenteen monipuolistaminen sekä toimitilaratkaisujen tuottaminen alueen yrityksille.

Sievi on innovatiivinen elinkeinoelämän kehittäjä.

Henkilöstö: Sievin Teollisuuspuisto Oy:n henkilökunta ja kunnanjohtaja

Tärkeimmät lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

Seutukuntayhteistyö on muutosvaiheessa ja yhteistyötä kuntien kesken tarvitaan. Kuntien täytyy varautua maakuntahallinnon uudistukseen ja tulevaan kasvupalvelulakiin. Isoja teemoja ovat alueen vetovoiman kasvattaminen, ammatillisen koulutuksen kysymykset, maaseudun elinvoimakysymykset, SOTE:n asioista puolensa pitäminen alueen kannalta, avoimen sektorin erityisteemat kuten viennin kehittäminen ja työvoiman saatavuuskysymykset sekä logistiikka, liikenneyhteydet ja tietoliikenne.

Sievin Teollisuuspuisto Oy on mukana kehittämässä elinkeinorakennetta mm. seuraavissa hankkeissa: Digiajan tuotantopuistohanke, Alatalon liikekeskushanke, Jakolanpellon alueen yritystilat, My Way 2 rekrytointihanke, Think Big-Think Global-Maailmalle menossa-hanke ja Ratkaisumylly hanke

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

1. Aloittavien ja olemassa olevien yritysten kehitystyön tukeminen
2. Paikallista yrittäjää lähellä oleva elinkeinoneuvonta ja toimitilapalvelujen tarjoaminen
3. Elinkeinorakenteen monipuolistaminen
4. Alueen palvelu- ja vähittäiskaupan ostosiirtymän pienentäminen
5. Aktiivinen elinkeinopalveluiden kehittäminen eri yhteistyötahojen kanssa
6. Yritysten kehittämisen ja uusien yritysten perustamisen kautta uusia työpaikkoja Sieviin
7. Nopea ja asiantunteva elinkeinoneuvonta.

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
1. Uusia yrityksiä (Teollisuuspuiston toimesta)	14	21	10	10	10	10
1 ja 2. Edellisten johdosta saatuja uusia työpaikkoja	19	50	15	15	15	15

160 Elinkeinotoimi	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-7 985	0	-293	-1 000	0,0	-1 000	-1 000
Toimintamenot	362 577	308 600	128 685	278 000	-9,9	278 000	278 000
Toimintakate	354 592	308 600	128 392	277 000	-10,2	277 000	277 000
Poistot	2 302	0	5 253	10 510	0,0	10 510	10 510
Tehtävän kokonaiskustannukset	356 894	308 600	133 645	287 510	-6,8	287 510	287 510

Kunnanhallitus / Muu yleishallinto

Tilivelvollinen viranhaltija: Kunnanjohtaja, hallintopäällikkö

Toiminta-ajatus ja visio:

Muu yleishallinto sisältää seuraavat osatehtävät: avustukset, kunnallisverotus, joukkoliikenne, siviilipalvelu ja muu yleishallinto, joka puolestaan sisältää mm. jäsenmaksut Suomen Kuntaliittoon sekä Pohjois-Pohjanmaan liittoon.

Muun yleishallinnon menot pyritään pitämään kohtuullisella tasolla toiminta huomioiden, mukaan luettuna kunnanhallituksen myöntämät avustukset, joilla edistetään kansalaisaktiivisuutta.

Henkilöstö: Keskushallinnon henkilöstö

Tärkeimmät lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset: -

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

1. Kolmannen sektorin (järjestöt, vapaaehtoistyö) toimijoita tuetaan kunnan palvelutarjonnan täydentämisessä
2. Kesätyöpaikkatukea (kesätyöseteli) varataan 20 nuoren työllistämiseen.

170 Muu yleishallinto	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-6 544	0	0	0	0,0	0	0
Toimintamenot	241 598	241 675	129 122	231 470	-4,2	231 470	231 470
Toimintakate	235 054	241 675	129 122	231 470	-4,2	231 470	231 470
Poistot							
Tehtävän kokonaiskustannukset	235 054	241 675	129 122	231 470	-4,2	231 470	231 470

Kunnanhallitus / Tietohallinto

Tilivelvollinen viranhaltija: Tietohallintopäällikkö

Toiminta-ajatus ja visio: Tietohallinnon tehtävänä on ohjata koko kunnan IT -toimintaa yli hallintorajojen, sekä vastata IT -toimintaympäristön toteutuksesta ja ylläpidosta. IT palvelee kunnan työntekijöitä tarjoten palveluita käyttäjien tarpeisiin, sekä luo toimintaedellytyksiä organisaatiossa henkilöstön päivittäiselle työskentelylle. Toiminta perustuu luotettaviin kumppaneihin, sitoutuneeseen henkilöstöön ja korkeatasoiseen osaamiseen. Visiona on tuottaa tehokas ja toimiva kunnan IT- toimintaympäristö, joka luo osaltaan puitteet kunnan henkilöstölle toimia onnistuneesti heidän päivittäisessä työssään.

Henkilöstö: Kaksi vakituista työntekijää, joilla on alan koulutus: tietohallintopäällikkö ja atk-tukihenkilö

Tärkeimmät lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

Kunnasta riippumattomat toiminnan muutokset, kuten ohjelmistojen kaluston vanhentumisesta aiheutuvat järjestelmän muutospainet. Hintojen nousu, esimerkiksi ohjelmistotoimittajien vuosittaiset n. 5 % korotukset sovelluksiin.

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

- IT-infrastruktuurin kehittäminen, mm. kunnan tietoliikenneyhteydet
- IT onnistuneesti apuvälineenä päivittäisessä työssä
- tietohallinnon henkilöstön kehittyvä osaaminen vaativassa järjestelmäympäristössä
- maksuttomien käyttöjärjestelmien ja sovellusten yhä parempi hyödyntäminen IT –ympäristössä
- nykyisen kaluston entistä tehokkaampi hyödyntäminen uusien teknologioiden avulla
- palvelujen häiriöttömän tarjonnan turvaaminen.

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot						
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
IT-infrastruktuurin toimivuus omassa työympäristössä, koulut (asteikko 1-5)	-	-	-	≥ 4	≥ 4	≥ 4
IT-infrastruktuurin toimivuus omassa työympäristössä, muut (asteikko 1-5)	-	-	-	≥ 4	≥ 4	≥ 4

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot			
	TP 2015	TP 2016	TP 2017
Asiakastyytyväisyyskysely kouluilta (asteikko 4-10)	9,6	9,3	9
Asiakastyytyväisyyskysely muut (asteikko 4-10)	9,3	9,6	9,3

175 Tietohallinto	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-273 100	-272 860	-136 440	-269 570	-1,2	-269 570	-269 570
Toimintamenot	266 190	272 149	115 570	266 275	-2,2	266 290	266 290
Toimintakate	-6 910	-711	-20 870	-3 295	363,4	-3 280	-3 280
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-6 910	-711	-20 870	-3 295	363,4	-3 280	-3 280

Kunnanhallitus / Sosiaali- ja terveystoimi

Tilivelvollinen viranhaltija: Kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus ja visio: Sievin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut tuotetaan Peruspalvelukuntayhtymä Kallion kautta. Sievin kunta on Ppky Kalliossa mukana aktiivisesti kehittämässä peruspalveluja kuntalaisille.

Henkilöstö: -

Tärkeimmät lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

Talousarvion suunnitelmavuonna 2019 tapahtuvaa sosiaali- ja terveystalouden siirtämistä maakunnalliselle toimijalle ei ole vielä huomioitu talousarvion numeerisessa osassa, koska valtakunnallisia päätöksiä toimintojen siirtämisestä ja tulevasta muista muutoksista ei ole vielä tehty.

Taloussuunnitelmakaudelle ajoittuu suuria lakiuudistuksia, kuten maakuntalaki, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki sekä näiden voimaantulolait ja maakuntien rahoituslaki, maakuntajakolaki sekä lisäksi mahdolliset muutokset verolakeihin. Kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta annettu laki edellyttää irtisanomisehtoa kuntien ja kuntayhtymien pitkäaikaisiin ja laajoihin sopimuksiin sote-palvelujen hankkimiseksi yksityiseltä palveluntuottajalta. Lisäksi laki rajoittaa pitkäaikaisia rakennusten käyttöoikeussopimuksia sekä merkittäviä sosiaali- ja terveydenhuollon investointeja.

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

1. **Palvelutuotannon sopeuttaminen tuleviin uudistuksiin Ppky Kallion jäsenkunnissa.**
2. **Ppky Kallion olemassa olevaa palvelurakennetta kehitetään edelleen suuntaamalla resursseja tukemaan itsenäistä suoriutumista ja ennalta ehkäisevään toimintaan.**
3. Hallituksen ja hyvinvointitoimikunnan roolia korostetaan Ppky Kallion palvelustrategiatyössä.

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset yht. milj. €	18,9	18,9	17,6	18,7	18,9	18,4	18,4
Erikoissairaanhoidon €/ asukas	1216	1225	1247	1219	1181	1211	1211
Muu terveystoimi €/ asukas	629	626	626	642	642	629	629
Sosiaalitoimi €/ asukas 1)	1848	1871	1892	1880	1955	1844	1844
Tehtävän SOTE sisältämät ja Kevan suoraan laskuttamat eläkemenoperusteiset menot 1000€	437	396	296	274	297	297	297
Avustukset 1000€	169	182	65	45	45	45	45
Jakajana käytetty asukasluku	5124	5071	5124	5000	5000	5000	5000

- 1) Ei sisällä varhaiskasvatuspalveluja ja avustuksia vuonna 2015, eikä työmarkkinatuen kuntaosuutta ja avustusta Sotainvalidien Veljesliiton Sievin osastolle vuonna 2016

Peruspalvelukuntayhtymä Kallion talousarvio: Sievin kunta

sievi toimialoittain		Tp 2016	TP 2017	Ali/Yli	TA 2018	TOT 1-4 2018	TOT 1-8 2018	Kallion esitys 2019	Muutos Ta2019/ Tp2017	Muutos Ta2019/T a2018
Vertailutaso	kp	Netto	eur	eur	eur	eur				
Vastaanottopalvelut	pt	2 238 101	2 153 503	-73 174	2 275 407	717 624	1 405 911	2 284 257	6,1	0,4
Suun terveydenhuolto	pt	593 947	557 462	-93 404	607 927	156 639	379 930	584 969	4,9	-3,8
Erikoissairaanhoito	er	6 161 260	5 615 454	-756 105	6 054 275	1 793 783	3 530 418	5 863 744	4,4	-3,1
- josta ostettu erikoissairaanhoito		5 991 995	5 501 183	-658 817	5 850 000	1 764 582	3 465 768	5 650 000	2,7	-3,4
Aikuispsykososiaaliset palvelut	so	590 583	575 684	-175 215	738 195	200 007	409 701	666 414	15,8	-9,7
Hoito- ja hoivapalvelut	so	5 117 556	5 051 817	-143 146	5 216 888	1 494 607	3 302 908	5 328 562	5,5	2,1
Kuntoutuspalvelut	so	282 171	245 387	-64 527	325 529	88 024	183 986	320 830	30,7	-1,4
Perhepalvelut	so	1 024 895	756 548	-318 315	1 032 223	236 795	469 620	956 796	26,5	-7,3
Vammaispalvelut	so	1 926 981	2 034 656	105 241	1 964 784	663 014	1 373 098	2 217 184	9,0	12,8
Ympäristöterveydenhuolto	pt	190 739	180 561	-17 329	196 953	54 388	124 024	184 718	2,3	-6,2
Työterveyshuolto	pt	2 215	13 164	358	12 943	-9 543	19 379	21 624	64,3	67,1
Toimeentulotuki ja työllistäminen	so	172 852	116 738	-101 703	159 506	31 777	64 281	121 171	3,8	-24,0
Projektit	so	3 518	2 725	1 713	534	-544	-231	300	-89,0	-43,8
Yhteensä		18 304 818	17 303 699	-1 635 606	18 585 164	5 426 571	11 263 025	18 550 569	7,2	-0,2
Vähennetty perustoimeentulotuki		174 385								

Varhaiskasvatuspalvelut siirtyivät vuoden 2016 alusta Ppky Kalliosta kunnan koulutoimen alle ja perustoimeentulotuki siirtyi vuoden 2017 alusta Kelan hoidettavaksi.

Yllä olevassa Ppky Kallion talousarviotaulukossa eivät näy sote-menoihin kuuluvat kunnan Kevalle suoraan maksamat eläkemenuperusteiset maksut 273 000€ ja avustukset lapsiperheiden kotipalvelutoimintaan 45 000€.

190 Sosiaali- ja terveystoimi	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-54 952	0	0	0	0,0	0	0
Toimintamenot	17 657 135	18 708 610	9 023 020	18 893 969	1,0	18 425 400	18 425 400
Toimintakate	17 602 183	18 708 610	9 023 020	18 893 969	1,0	18 425 400	18 425 400
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	17 602 183	18 708 610	9 023 020	18 893 969	1,0	18 425 400	18 425 400

4.5. Koululautakunta

Koululautakunta / Koulutoimen hallinto

Tilivelvollinen viranhaltija: Koulutoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja visio: Koulutoimen hallinnon toimet, arviointi, seuranta ja tiedotus johtavat oikeisiin kehittämistoimenpiteisiin: opetustoiminnan tuloksellisuus ja laatu saavutetaan tehokkaalla resurssien käytöllä.

Henkilöstö: Koulutoimenjohtaja ja toimistos sihteeri (0,8 htv)

Tärkeimmät lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

Opetussuunnitelmien käyttöönoton ohjausprosessi: koulutukset, vertaisopettajuus.

- Yhdenmukaiset käytännöt keskeisissä koulutoiminnoissa
- Valtakunnalliset arvioinnit
- Kehityskeskustelut

Toimistos sihteeri: Tekninen / asiatuki kouluille sekä hallinnollisten sovellusten käytössä että hallinnon yleisissä käytännöissä

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	Sitovaa tavoitetta kuvaavat mittarit tummennetulla					
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Tehtävän kokonaiskustannukset	131 467	127 422	129 912	132 803	132 600	132 600

300 Koulutoimen hallinto	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-597	-240	-120	-240	0,0	-240	-240
Toimintamenot	128 019	130 152	64 290	133 043	2,2	132 840	132 840
Toimintakate	127 422	129 912	64 170	132 803	2,2	132 600	132 600
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	127 422	129 912	64 170	132 803	2,2	132 600	132 600

Koululautakunta / Perusopetus

Tilivelvollinen viranhaltija: Koulutoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja visio: Monialaisen opetussuunnitelman ja uusien opetusmenetelmien käytöllä on mahdollista kasvat-
taa oppilaista yhteistyökykyisiä, sopeutuvia ja ympäristönsä huomioivia kansalaisia. Perusopetuksen oppivelvollisuus
suoritetaan turvallisessa kasvu- ja oppimisympäristössä, jossa opitaan sekä vuorovaikutus- että yksilötyöskentelytaitoja.

Henkilöstö: 1 rehtori, 68 opettajaa, 2 toimistosihteerä (1,7 htv), 1 kuraattori, 23 koulunkäynninohjaajaa

Tärkeimmät lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

- Perusopetuksen uusien opetussuunnitelmien mukainen toiminta
- Oppilastuen ja oppilashuollon käsikirjan käyttöönotto (uusi)
- Yhteistyö eri toimijoiden (mm. Ppky Kallion perhepalvelut) kanssa
- Resurssien käyttö opetusryhmien ja oppilastuen vaatimusten perusteella (eur / oppilas)
- Opetussuunnitelman mukainen sähköisen oppimisen työtapojen käyttö Tutortoiminta /Vertaiskoulutusohjelman kehittäminen.
- Kiusaamisen nollatoleranssi

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	TP 2016			Sitovaa tavoitetta kuvaavat mittarit tummennetulla		
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Nettomenot perusopetus € (ilman aamu- ja iltapäivätoimintaa)	7 160 195 7 093 809	7 138 688 7 073 953	7 079 953 7 002 188	7 164 961 7 094 444	7 268 029 7 196 102	7 268 029 7 196 102
Menot perusopetuksen oppilasta kohden €	8277 (857 opp)	8131 (870 opp)	7850 (892 opp)	8016 (885 opp)	8280 (874 opp)	8573 (861 opp)
Perusopetuksen tuntikehys, perusluokat	1329	1365	1360	1365	1385	1385
Eriyisopetuksen tuntikehys	297	297	297	297	300	300
<i>Jatkokoulutuspaikan saaneet perusopetuksen jälkeen (%)</i>	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Kustannukset oppilasta kohden Sievin kunta / maaseutumaiset kunnat (€)	8277/9936	8131/9936	7844/9936	8016 /9914	8280/10000	8573/10000

310 Perusopetus	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-284 149	-233 790	-126 895	-277 770	18,8	-248 930	-248 930
Toimintamenot	7 422 840	7 313 743	3 665 579	7 442 731	1,8	7 516 959	7 516 959
Toimintakate	7 138 691	7 079 953	3 538 684	7 164 961	1,2	7 268 029	7 268 029
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	7 138 691	7 079 953	3 538 684	7 164 961	1,2	7 268 029	7 268 029

Koululautakunta / Esiopetus**Tilivelvollinen viranhaltija:** Koulutoimenjohtaja**Toiminta-ajatus ja visio:**

Yhdenmukaisen esiopetuksen tarjoaminen koulunaloitusta edeltävälle ikäluokalle.

Perusopetusta edeltävä ikäluokka on esiopetuksen käytyään valmis perusopetuksen koulutyöhön, jossa keskeisiä taitoja ovat yhdessä toimiminen ja vuorovaikutteisuus yksilötyöskentelyä tukien.

Henkilöstö: 8,6 esikouluopettajaa ja 6 ohjaajaa**Tärkeimmät lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:**

Uuden esiopetussuunnitelman mukainen toiminta.

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

- Esiopetuksen uusi opetussuunnitelma
- Kolmiportainen oppilastuki
- Lasten oppimisedellytysten vahvistaminen sekä varhainen puuttuminen
- Tasavertainen esiopetus koko ikäluokalle.

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	Sitovaa tavoitetta kuvaavat mittarit tummennetulla					
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Nettomenot	602 241	629 272	565 222	660 875	677 210	677 210
Nettomenot esioppilasta kohden €	6 546	6293	6 712	7 775	8025	8703
esioppilasmäärä	92	100	94	85	84	79

311 Esiopetus	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-7 319	-8 000	-3 221	-8 000	0,0	-8 000	-8 000
Toimintamenot	636 591	573 222	297 036	668 875	16,7	685 210	685 210
Toimintakate	629 272	565 222	293 815	660 875	16,9	677 210	677 210
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	629 272	565 222	293 815	660 875	16,9	677 210	677 210

Koululautakunta / Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen viranhaltija: Koulutoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja visio:

Varhaiskasvatuksen tehtävä on yhdessä vanhempien kanssa edistää lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia. Varhaiskasvatuksen toiminnan suunnittelussa, sisällössä ja toteutuksessa huomioidaan lasta kunnioittava toimintatapa, pedagoginen monipuolisuus sekä myönteiset oppimiskokemukset. Varhaiskasvatuksessa kehitetään perheitä ja lapsia osallistavaa toimintakulttuuria, yhteisöllisyyttä ja suvaitsevaisuutta.

Sievin varhaiskasvatus tarjoaa laadullisesti tasavertaista päivähoitoa ja tukee perheitä heidän kasvatustehtävässään. Varhaiskasvatuksen sisällössä ja kehittämisessä huomioidaan lasten ja perheiden tarpeet, yhteistyö muiden toimijoiden kanssa, henkilökunnan osaamisen vahvistaminen sekä toiminnan taloudellinen vastuullisuus.

Henkilöstö: Päiväkodin johtaja, perhepäivähoidon ohjaaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, varhaiskasvatuksen opettajia 9, varhaiskasvatuksen lastenhoitajia 18 ja ryhmäavustajia 4, perhepäivähoitajia 15

Tärkeimmät lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

- Varhaiskasvatustoiminnan järjestäminen uuden varhaiskasvatuslain ja valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti jatkuu

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

- **Valtakunnallisen ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukainen toiminta**
- Luodaan käytännöt varhaiskasvatuksen yhtenäisille toimintatavoille
- Paikallisen arviointijärjestelmän luominen varhaiskasvatukseen

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	Sitovaa tavoitetta kuvaavat mittarit tummennetulla					
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Nettomenot	2 254 068	2 324 470	2 453 270	2 575 752	2 595 004	2 595 004
Päiväkodit, lasten lukumäärä	146	140	160	170	170	170
Nettomenot lasta kohden	8127	8497	8000	7641	7641	7641
Ryhmäperhepäiväkoti, lasten lukumäärä	19	23	20	40	40	40
Nettomenot lasta kohden	7677	6525	7700	7052	7052	7052
Perhepäivähoito, lasten lukumäärä	58	53	60	50	50	50
Nettomenot lasta kohden	5757	5901	5900	7442	7442	7442
Kotihoidontuella, lapsien lukumäärä	188	173	215	170	170	170

315 Varhaiskasvatus	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-260 577	-269 459	-104 213	-208 670	-22,6	-208 670	-208 670
Toimintamenot	2 585 047	2 722 729	1 343 574	2 784 422	2,3	2 803 674	2 803 674
Toimintakate	2 324 470	2 453 270	1 239 361	2 575 752	5,0	2 595 004	2 595 004
Poistot	0	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	2 324 470	2 453 270	1 239 361	2 575 752	5,0	2 595 004	2 595 004

Koululautakunta / Lukio

Tilivelvollinen viranhaltija: Koulutoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja visio:

Sievin lukio on kulttuuriympäristönsä huomioon ottava keskiasteen vapaaehtoinen oppilaitos, joka pyrkii valmistamaan oppilaita ylioppilastutkinnon suorittamiseen ja antamaan mahdollisimman laajan yleissivistyksen sekä hyvät valmiudet jatko-opintoihin ja muuhun elämään. Oppilaiden näkemyksiä, oma-aloitteisuutta, itsenäisyyttä ja yksilöllisyyttä pyritään tukemaan opiskelussa. Opetuksen toteuttamisessa pyritään valinnaisuuden ja elämisen taitojen opettamiseen sekä yhteistyöhön paikkakunnan virastojen, laitosten ja yritysten välillä.

Vetovoimainen, noin 115:n oppilaan lukio, jossa on hyvä työyhteisö ja opetuksen laatu sekä innovatiivinen opiskeluym-
päristö. Lukiossa on alhainen keskeyttämisprosentti ja opinnot takaavat hyvän sijoittumisen jatko-opintoihin.

Henkilöstö: 1 rehtori, 7 lehtoria ja toimistos sihteeri (0,3 htv)

Tärkeimmät lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

- **Uuden opetussuunnitelman tavoitteiden toteuttaminen**
- **Sähköisen oppimisen taitojen edistäminen suunnitelman mukaan.**
- Yhteistyöhön ja yhteistoiminnallisuuteen kasvattaminen
- Opetuksen taloudellisuus ja vaikuttavuus: Resurssien käyttö samankokoisiin lukioihin nähden
- Lukio-opiskelun vakiintunut oppilasmäärä: Keskeytysprosentin jääminen alle 10 %:in.

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	Sitovaa tavoitetta kuvaavat mittarit tummennetulla					
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Nettomenot lukiossa €	939 279	987 337	958 752	976 705	976 630	976 630
- oppilasta kohden lukiossa (€)	8617	9227	8961	9302		
oppilasmäärä	109	107	109	105	110	110
Tuntikehys h	170	163	163	163	163	163
Lukion keskeyttämisprosentti keväällä valmistuneessa ikäluokassa	15 %	14 %	alle 10 %	alle 10 %	alle 10 %	alle 10 %
Opiskelumenesitys; yo tutkinnon puolto- äänten keskiarvo Sievin lukio / valtakunnan keskiarvo	4,3 / 4,1	4,4 / 4,1	4,3 / 4,1	4,3 / 4,1	4,3 / 4,1	4,3 / 4,1
Opiskelijoiden jatko-opintoihin pääsy korkeakouluihin / ammattikorkeakoului- hin	tieto ei saatavilla	tieto ei saatavilla	20 % /30%			

320 Lukio	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-4 981	-690	-865	0		0	0
Toimintamenot	992 318	959 442	466 201	976 705	1,8	976 630	976 630
Toimintakate	987 337	958 752	465 336	976 705	1,9	976 630	976 630
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	987 337	958 752	465 336	976 705	1,9	976 630	976 630

Koululautakunta / Muu koulutus- ja opetustoiminta**Tilivelvollinen viranhaltija:** Koulutoimenjohtaja**Toiminta-ajatus:**

Tehtävä sisältää Sievin maksamat kuntaosuudet Ylivieskan seudun musiikkiopiston ja Ylivieskan kansalaisopiston sieviläisten opiskelijoiden osalta sekä Sievin käsityökeskuksen (Taitokeskus Sievi) toimintamenoista.

Taitokeskus työllistää 1,5 henkilöä vuodessa ja lisäksi tarjoaa alan opiskelijoille työharjoittelupaikkoja sekä kuntouttavan työtoiminnan paikkoja. Taitokeskus järjestää käsityötaiteen perusopetusta lapsille ja nuorille ja tarjoaa ammatillista lisäkoulutusta käsityötä työssään käyttäville ohjaajille ja opettajille. Keskus myös järjestää käsityötapahtumia, -näyttelyitä sekä myyntipalvelua alueen käsityöyrityksille.

Taitokeskuksen osuus talousarviosta 17.000 €.

Ylivieskan kansalaisopiston omistaa Ylivieskan kaupunki ja sen toiminta-alueeseen kuuluvat Alavieska, Sievi ja Ylivieska. Kansalaisopisto on paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuva aikuisoppilaitos, joka tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. Aikuisopetuksen lisäksi kansalaisopisto järjestää lapsille ja nuorille taiteen perusopetusta ja musiikinopetusta. Arvioidut tunnusluvut, Sievin osuus (sulkeissa koko kansalaisopisto): Kurssien määrä 100 (495), opetustunnit 2390 (10365), toimipaikat 20 (60), Netto-opiskelijämäärä 630 (3390) Kansalaisopiston osuus talousarviosta 50.780 €

Ylivieskaseudun musiikkiopistossa Sievin kunnalla on 52 oppilaspaikkaa, opetustuntimäärä on 68 t / vko.

Tuntimäärään sisältyy varsinaisten oppilaiden lisäksi mm. musiikin varhaiskasvatuksen tunteja (musiikkileikkikoulu ja soitinvalmennus), musiikin perusteiden opetusta ja yhteissoittotunteja. Talousarviossa vuoden 2019 viikkotuntihinnaksi muodostuu 1 125,96 e/vuosi. Musiikkiopiston osuus talousarviosta 70.000 €

330 Muu koulutus- ja opetustoiminta	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0	0	0
Toimintamenot	144 077	147 200	83 243	151 530	2,9	151 530	151 530
Toimintakate	144 077	147 200	83 243	151 530	2,9	151 530	151 530
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	144 077	147 200	83 243	151 530	2,9	151 530	151 530

4.6. Vapaa-aikalautakunta

Vapaa-aikalautakunta / Liikuntapalvelut

Tilivelvollinen viranhaltija: Vapaa-aikasihteeri

Toiminta-ajatus ja visio:

Kunnan tehtävänä on luoda liikunnan harrastamiselle yleiset edellytykset kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä, terveyttä edistävää liikuntaa myös erityisryhmät huomioiden sekä tukemalla kansalaistoimintaa. Tehtävänä on luoda laadukkailla ja monipuolisilla liikuntapalveluilla edellytyksiä kuntalaisten omaehtoiselle harrastustoiminnalle, jota kautta voidaan edistää kuntalaisten kokonaisvaltaista terveyttä ja hyvinvointia.

Vapaa-aikatoimen liikuntapalveluiden laajan tehtäväalueen keskeiset toiminnot ovat liikunta-alueiden kunnossapito, liikuntatoiminnan avustaminen sekä liikuntapalveluiden tuottaminen. Kuntalaisten liikunta-aktiivisuutta pyritään lisäämään erilaisten toimien kautta.

Liikunta-alueiden huoltojärjestyksessä Jussinmäen urheilualueen liikuntapaikat ovat ensisijaisina ja kyläkoulujen yhteydessä olevat alueet sekä muut liikunta-alueet tulevat niiden jälkeen. Kuntalaisten hyvinvointia sekä mahdollisuuksia luontoliikuntaan tuetaan siten, että kunta ottaa aikaisempaa isomman roolin tulentekopaikkojen ja luontopolkujen kunnossapidosta. Kunnossapitotöiden toteuttamisesta tulee vastaamaan Työkolmio. Saariveden savottakämpän varaukset ja markkinointi hoidetaan Lomarengas palvelun kautta. Kämpän huolto hoidetaan pääsääntöisesti Työkolmion kautta. Saariveden kämpän toiminnan kehittämiseksi tehdään suunnitelma.

Henkilöstö: vapaa-aikasihteeri 1htv, urheilualueiden hoitaja 2htv, vapaa-aikatoiminnan ohjaaja (liikunta) 1htv, toimistosihteeri 0,6 htv.

Toimintaympäristön muutokset: Metsähallituksen omistamien tulentekopaikkojen ja luontopolkujen kunnossapitovastuu siirtymässä kunnalle.

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

1. Pitää liikuntapaikat oikeaan aikaan hyvässä kunnossa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
2. Lisätä kuntalaisten liikunta-aktiivisuutta yhteistyössä yhdistysten kanssa.
3. Järjestää onnistunut Maakuntaviesti vuonna 2021

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	Sitovaa tavoitetta kuvaavat mittarit tummennetulla					
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
1.Käyttäjätyytyväisyyskyselyn ka.	9	9	8,5	9,5	9,5	9,5
2.Monitoimihallin liikuntasalin ilta- ja viikonloppukäytön varatut tunnit	5365,5	5409,5	5400	5400	5400	5400
2.Monitoimihallin kuntosalin käyttökerrat	15810	14975	16000	16000	16050	16100
2.Kuntosalin myydyt kortit	604	523	630	630	640	650
2. Tapahtumien, kurssien, lajikokeilu- tapahtumien ja kampanjoiden määrä				150	155	160
3. Järjestelytoimikunta kokoontuu säännöllisesti ja järjestelyt etenevät				tavoite toteutuu	tavoite toteutuu	tavoite toteutuu

370 Liikuntapalvelut	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-148 565	-148 950	-25 487	-152 250	2,2	-162 250	-180 250
Toimintamenot	508 935	601 418	295 682	586 721	-2,4	620 349	507 912
Toimintakate	360 370	452 468	270 195	434 471	-4,0	458 099	327 662
Poistot	74 526	72 090	36 094	64 510	-10,5	64 510	64 510
Tehtävän kokonaiskustannukset	434 896	524 558	306 289	498 981	-4,9	522 609	392 172

Vapaa-aikalautakunta / Kulttuuripalvelut

Tilivelvollinen viranhaltija: Vapaa-aikasihteeri

Toiminta-ajatus ja visio:

Lain mukaan kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää monipuolista ja kaikki ikäryhmät tavoittavaa kulttuuritoimintaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Vapaa-aikalautakunnan kulttuuripalveluiden tehtäviin kuuluu kulttuuritapahtumien tuottaminen, kotiseutuarkistosta huolehtiminen, kotiseututyön tukeminen, kulttuuritoiminnan avustaminen sekä Kotiseutumuseo Aarreaitan ja Taidelaarin toiminnasta huolehtiminen. Näiden toimien kautta vahvistetaan sieviläistä identiteettiä ja synnytetään ylpeyttä omaa kotiseutua kohtaan.

Kulttuuripalveluiden toiminta-ajatuksena on, että kulttuuri kuuluu kaikille sieviläisille. Vapaa-aikalautakunnan toteuttaman kulttuuritoiminnan kautta tuetaan ja nostetaan esille sieviläistä osaamista ja aktivoidaan kuntalaisia omaehtoiseen toimintaan. Kulttuuritoiminta on luonteva osa jokaisen kuntalaisen arkea ja se tukee kuntalaisten hyvinvointia. Kulttuuripalvelut tarjoavat matalankynnyksen toimia kuntalaisille. Kulttuuritoiminta on paikallisesti merkittävää ja alueellista toimintaa tukevaa.

Kulttuuripalveluiden visio on, että sieviläiset tunsivat kotiseutuylpeyttä Sieviä kohtaan haluten yhdessä kehittää kotiseutua yhteisöä palvelevammaksi. Vapaa-aikalautakunnan toteuttamat kulttuuripalvelut on kaikki sieviläiset tavoittava matalankynnyksen lähipalvelu.

Henkilöstö: vapaa-aikatoiminnan ohjaaja 0,4 htv

Toimintaympäristön muutokset: kulttuurilain uudistuminen

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

1. Kulttuuri kuuluu kaikille sieviläisille. **Kuntalaisille tarjotaan monipuolisia kulttuuritapahtumia**, joita kuntalaiset aktiivisesti käyttävät. Haastavassa elämäntilanteessa olevien kuntalaisten tueksi kehitetään ElämySievi-kortti. Luodaan kulttuurikasvatussuunnitelma yhdessä koulutoimen kanssa.
2. Kuntalaiset osallistetaan oman kulttuuriympäristön kehittämiseen ja oman toimintaympäristönsä aktiivisena pitämiseen. Taidepolusta tulee vakiintunut toimintamuoto. Osallistujat tuntevat ylpeyttä omaa kotiseutuaan kohtaan.

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	Sitovaa tavoitetta kuvaavat mittarit tummennetulla					
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
1. Monipuolinen tapahtumatarjonta: tapahtumien määrä	56	54	45	40	40	40
1. Tunnettu ElämySievi-kortti				toteutuu	toteutuu	toteutuu
1. Museovierailijat	387	451	250	400	420	450
1. ja 2. Kulttuuripalveluiden tyytyväisyyskysely	8,5	7,2	8	8	8,25	8,5
2. Toteutuneet toimijatapaamiset				2	2	2

375 Kulttuuripalvelut	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-18 833	-4 900	-393	-3 200	-34,7	-3 200	-3 200
Toimintamenot	101 719	84 729	29 358	80 492	-5,0	80 586	80 586
Toimintakate	82 886	79 829	28 965	77 292	-3,2	77 386	77 386
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	82 886	79 829	28 965	77 292	-3,2	77 386	77 386

Vapaa-aikalautakunta / Kirjastopalvelut

Tilivelvollinen viranhaltija: Vapaa-aikasihteeri

Toiminta-ajatus ja visio: Kirjastolain (1492/2016) mukaan kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen. Yleisen kirjaston tehtävänä on: 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta; 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalais-toimintaan 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Yleisen kirjaston tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa. Kirjastoautotoiminnalla tarjotaan kirjastopalveluita kylille ja kouluille. Kirjastoautopalvelua myydään Kannuksen kaupungille.

Kirjasto profiloituu erityisesti kirjallisuuden harrastamisen sekä lukutaidon ja lukuinnon edistäjäksi. Kirjasto rakentaa ja tukee yhteisöllisyyttä ja sosiaalista pääomaa sekä oman alueen hyvinvointia. Kirjasto tarjoaa sisältöjä kaikille, mutta erityispainopisteessä ovat lapset ja nuoret, koska Sievi on lapsirikas kunta. Yhteistyö koulujen ja päiväkotien kanssa on tärkeää.

Seudullinen yhteistyö tukee kunnallista kirjastotyötä. Valtakunnallisten laatusuosituksien tavoitetasot toimivat kirjastotoiminnan laadun mittarina. Lisäksi Sievin kunnankirjaston toimintaa ohjaavat Tiekkö-kirjastostrategia 2015 – 2020 ja Oulun eteläisen kirjastostrategia 2015 – 2020.

Henkilöstö: kirjastonhoitaja 1htv, kirjastovirkailija 1,5 htv, kirjastoautonkuljettaja/virkailija 0,6 htv

Toimintaympäristön muutokset:

Yleinen tietosuoja-asetus (General Data Protection, GDPR) astui voimaan 25.5.2018 ja siihen liittyen kirjaston käyttö-sääntöjä Tiekössä ja Sievin kunnankirjastossa on tarkennettu. Päivitetyt käyttö-säännöt otettiin käyttöön 1.7.2018. Kirjastoauto, joka on jo yli 20-vuotias.

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

1. Kirjastotoiminnan tavoitteena ovat monipuoliset ja laadukkaat palvelut.

2. Kirjastossa järjestetään erilaisia lukemiseen ja kirjaston toiminta-ajatukseen liittyviä tapahtumia. Tiekkö-yhteistyö toimii ja jatkuu kunnallisen kirjastotyön tukena ja palveluja laajentavana voimavarana. Kirjastoautotoiminta takaa kirjastopalvelut myös kylille ja kouluille. Kirjaston toimintaa kehitetään hankkeilla ja tekemällä yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Kirjastopalvelut kehittyvät toimintaympäristön muutoksen mukana.

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	Sitovaa tavoitetta kuvaavat mittarit tummennetulla					
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
1.Kokonaislainaus/ asukasluku	19,63	19,14	19	19,5	19,5	19,5
1.Fyysiset asiakaskäynnit ja verkkokäynnit	50316	54070	50000	60000	60000	60000
2.Tapahtumat	14	55/54	15	20	20	20

376 Kirjastopalvelut	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-20 928	-29 800	-9 960	-44 050	47,8	-29 650	-29 650
Toimintamenot	267 701	302 950	161 476	330 175	9,0	294 051	294 051
Toimintakate	246 773	273 150	151 516	286 125	4,8	264 401	264 401
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	246 773	273 150	151 516	286 125	4,8	264 401	264 401

Vapaa-aikalautakunta / Nuorisopalvelut

Tilivelvollinen viranhaltija: Vapaa-aikasihteeri

Toiminta-ajatus ja visio: Nuorisolain määrittämät nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Nuorisotyötä tehdään yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten, vapaa-aikatoimen palveluiden sekä nuorten, heidän perheidensä, järjestöjen, seurakunnan ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa. Vapaa-aikatoimen nuorisotyön toimintamuotoja ovat nuorisotilatoiminta Nuorisotalo Miihillä, leiri-, kerho- ja retkitoiminta, nuorten harrastamisen tukeminen, nuorisotapahtumien tuottaminen, koulunuorisotyö, nuorten vaikutusmahdollisuuksien tarjoaminen, nuorisotyön avustaminen, sosiaalinen vahvistaminen, nuorten työpajatoiminta sekä etsivä nuorisotyö.

Nuorten aktivointipalvelu Jelppiverkossa nuori voi joko itse tai toisen ohjaamana olla yhteydessä etsivään nuorisotyöntekijään tai yksilövalmentajaan. Kohderyhmänä ovat 15-28 -vuotiaat. Etsivä nuorisotyöntekijä kartoittaa yhdessä nuoren kanssa hänen tilanteensa sekä siihen sopivat palveluvaihtoehdot. Nuori voi olla etsivän nuorisotyön asiakkaana haluamansa ja tarvitsemansa ajan; rinnalla kulku voi kestää muutamista päivistä muutama vuosiin, jonka aikana ohjauksen tarve ja tavat voivat vaihdella. Tarvittaessa ja nuoren halutessa hän voi siirtyä yksilövalmentajan asiakkaaksi. Yksilövalmentajan tuella nuori voi itsenäisesti tai yhdessä ohjaajan kanssa hoitaa henkilökohtaisia asioitaan eri palveluinstansseissa. Yksilövalmentajan ohjauksessa jatkuvan toiminnan Jelppistarttiryhmissä nuoret saavat vertaistukea toisiltaan turvallisen ja luotettavan aikuisen läsnä ollessa ryhmäkoon ollessa maksimissaan 4 hlöä. Jelppiverkon osaamisverkoston kautta kuntaan saadaan myös koordinaattorin ja työhönvalmentajan palvelut.

Visiona on hyvinvoivat ja osallistuvat nuoret. Sieviläiset nuoret kokevat kunnan turvalliseksi ympäristöksi kasvaa sekä nuorten palvelutarjonnan niin monipuoliseksi ja riittäväksi, että he palaavat opiskelunsa jälkeen asumaan kotikuntaansa. Sieviläiset nuoret tuntevat itsensä niin vahvoiksi, että heidän ei tarvitse kiusata eivätkä ole kiusattavissa.

Henkilöstö: vapaa-aikatoiminnan ohjaaja 0,6 htv, yksilövalmentaja 1 htv sekä etsivä nuorisotyöntekijä 0,5 htv.

Toimintaympäristön muutokset: Näköpiirissä ei ole toimintaympäristön muutoksia.

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

1. Positiivisen pedagogiikan työmuotojen kautta vahvistetaan lasten ja nuorten arvostusta itseään kohtaan. Kiusaamisen ehkäisy ja mielenhyvinvoinnin paraneminen.
2. Jelppiverkko: **Koulupudokkaat tavoitetaan ja tarjotaan mahdollisuus ohjaukseen ja neuvontaan, jotta jatkopolku löytyy.** Sovari-mittaria (sosiaalisen vahvistumisen mittari työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön) käytetään aktiivisena työkaluna. Jelppistartti-ryhmätoiminnan toteutuminen.

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	Sitovaa tavoitetta kuvaavat mittarit tummennetulla					
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
1. Nuori tuntee olevansa arvokas %		71,7%		75%	80%	90%
2. Koulupudokkaiden tavoittaminen				100 %	100 %	100 %
2. Nuorisotila Klubin asiakasmäärä/ilta	14,71	20	14	16	18	20
2. Sovari-mittaria käytetään Jelppiverkossa				toteutuu	toteutuu	toteutuu
2. Jelppistartti-ryhmätoiminnan toteutuminen				toteutuu	toteutuu	toteutuu

380 Nuorisopalvelut	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-77 242	-78 550	-4 604	-76 850	-2,2	-92 450	-92 450
Toimintamenot	191 684	205 646	89 264	190 430	-7,4	221 723	221 723
Toimintakate	114 442	127 096	84 660	113 580	-10,6	129 273	129 273
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	114 442	127 096	84 660	113 580	-10,6	129 273	129 273

Vapaa-aikalautakunta / Työllisyyspalvelut

Tilivelvollinen viranhaltija: Vapaa-aikasihteeri

Toiminta-ajatus ja visio:

Toiminnan tarkoituksena on vähentää työttömyyttä löytämällä ja mahdollistamalla sieviläisille työnhakijoille sopivia palvelu-, koulutus- ja työllistymispolkuja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Toimintaa kehitetään mm. hankerahoituksen avulla.

Visio: Sievin työllisyyspalvelujen toiminta on vakiintunutta ja se tarjoaa laadukasta, luottamuksellista, asiakaslähtöistä ja joustavaa ohjaus- ja neuvontapalvelua asiakkailleen.

Henkilöstö:

Työllisyyskoordinaattori 1htv, kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja 1htv, vastaava työpajaohjaaja 1htv, projektiohjaaja 1htv

Toimintaympäristön muutokset:

Toimintaympäristö on suurten muutosten alla. Sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa toteutuessaan toimialaan merkittävästi. Erityisesti tulevien kasvupalvelujen aiheuttamat muutokset palvelurakenteissa tulevat vaikuttamaan työllisyyden hoitoon oleellisesti.

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

Kehitetään polkuja avoimia työmarkkinoita kohti hyödyntämällä mm. jälleensijoittamisen mahdollisuutta palkkatukijaksolla. Vakiinnutetaan **kuntouttavan työtoiminnan ryhmätoiminnat kahteen ryhmään/viikko**. Vaikeassa työmarkkina- asemassa olevien **hyvinvoinnin ja osallisuuden lisääminen Pitstoppi –hankkeen PopUp -toiminnan kautta**. **Kelan työmarkkinatukimaksut pidetään hallinnassa.**

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	Sitovaa tavoitetta kuvaavat mittarit tummennetulla					
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Työkolmiolle työllistettyjen työjakson viimeinen kuukausi jälleensijoitettuna avoimille työmarkkinoille (hlöä)				2	4	4
Aktivointiaste % asiakkaista (kuntouttava työtoiminta, työkokeilu, palkkatyö, koulutus)				50 %	52 %	53 %
Kelan työmarkkinatukimaksut (€)	168 915	165 302	160 000	145 000	140 000	135 000
Asiakkaat Pitstoppi –hankkeen PopUp –toiminnassa (hlöä keskimäärin / kerta)				6		
Avoimille työmarkkinoille/koulutukseen ohjauksen jälkeen sijoittuneet (%)				15 %		

385 Työllisyyspalvelut	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-181 338	-221 872	-67 006	-218 372	-1,6	-218 372	-218 372
Toimintamenot	602 311	658 433	293 452	625 253	-5,0	645 092	645 092
Toimintakate	420 973	436 561	226 446	406 881	-6,8	426 720	426 720
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	420 973	436 561	226 446	406 881	-6,8	426 720	426 720

4.7. Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta / Rakennustarkastus

Tilivelvollinen viranhaltija: Rakennustarkastaja

Toiminta-ajatus:

Rakennusvalvonta on lakisääteistä viranomaisvalvontaa yleisen edun kannalta, jonka tarkoituksena on neuvonnan ja ohjauksen, lupakäsittelyn, valvonnan sekä pätevien suunnittelijoiden ja vastaavien työjohtajien avulla edistää terveellistä, turvallista ja ympäristöön sopivaa rakentamista sekä ylläpitää rakennetun ympäristön hyvää laatua ja kestäväää kehitystä. Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluu myös valvoa kaavojen toteutumista ja naapurinäkökulman huomioon ottamista.

Henkilöstö:

Rakennustarkastaja 100% ja toimistosihteeri 70%

Visio:

Rakennushankkeeseen ryhtyvät tiedostavat, että laadukas rakentaminen edellyttää pätevää suunnittelua ja valvontaa ja muutoinkin ammattilaisten käyttöä. Rakennusvalvonta tähtää toiminnallaan siihen, että asiakkaat mieltävät meidät tasapuolisina, oikeudenmukaisina ja inhimillisinä yhteistyökumppaneina. Rakentamisen hyvä laatu on kaikkien osapuolten yhteinen tavoite.

Tärkeimmät lainsäädännön, kansallisten kehittämissuunnitelmien ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

Muuttuvat energia- ym. määräykset ja E-luku laskelmat, eurokoodit, ja harmonisoidut tuotestandardit CE – merkintöineen. Maankäyttö- ja rakennuslain, rakentamismääräyskokoelman sekä muiden rakentamista koskevien säädösten uusimiset ja muutokset. Muuttuvat säädökset vaativat runsaasti perehtymistä ja koulutautumista, jotta neuvonnassa ja ohjauksessa pystytään antamaan ajanmukaista palvelua. Rakennusvalvonnan alueellistaminen; valtion tavoitteena olivat uudet rakennusvalvontayksiköt vuodelle 2017. Asia ei ole edennyt alkuperäisen suunnitelman mukaan. Asian kehittymistä seurataan. Kuntatalouden säästöpainneiden takia kiinteistökartoitusprojektin käynnistymistä on siirretty eteenpäin, jonkin verran lisäselvityksiä tietokantojen ristiin vertailujen tuloksista on tehty vakinaisen henkilökunnan toimesta.

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

- 1. Valmistelu ja päätöksenteko tehdään mahdollisimman lyhyessä ajassa. Lupahakemuksen käsittely aloitetaan ja lausuntopyyntöt lähetetään 3 pv:n kuluessa. Lupapäätös annetaan viranhaltijapäätöksissä 2 viikon ja lautakunnan päätöksissä 4 viikon kuluessa siitä, kun mahdolliset lausunnot ja lisäselvitykset on saatu.**
- 2. Lupien edellyttämät tilatut katselmuksot suoritetaan 3 pv:n kuluessa, aloituskokoukset pidetään omakotitaloissa ja muissa vaativissa hankkeissa.**
3. Kuntakuvan laatua ja viihtyisyyttä seurataan ympäristökatselmuksilla ja ns. jatkuvan valvonnan puitteissa.
4. Omavaraisuus: lupamaksuilla ja muilla tuloilla pyritään kattamaan suuri osa toiminnan kuluista ja samalla pyritään pitämään palvelutaso riittävän korkeana.

	Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot			Sitovaa tavoitetta kuvaavat mittarit tummennetulla		
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TE 2019	TS 2020	TS 2021
1. Lupien käsittelyyn käytetty aika VH/LTK	tavoite toteutunut	tavoite toteutunut				
2.						
Suoritetut katselmukset kpl	220	135	240	150	150	150
Aloituskokoukset kpl	9	4	15	10	10	10
Rakennus- ja toimenpideluvat kpl	99	72	110	100	100	100
Toimenpideilmoitukset kpl	20	10	20	15	15	15
Korjausavustukset kpl	6	-	-	-	-	-
Energia-avustukset kpl	5	-	-	-	-	-
2. Lupien mukainen kerrosala m ² ja tilavuus m ³	9172 47 227	9176 43224	10 000 50 000	6000 30 000	6000 30 000	6000 30 000
4. Menoista katetaan tuloilla %	32	92	40	40	40	40

400 Rakennustarkastus	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-105 027	-42 550	-45 044	-47 800	12,3	-47 800	-47 800
Toimintamenot	114 018	111 289	52 703	113 361	1,9	181 970	181 770
Toimintakate	8 991	68 739	7 659	65 561	-4,6	134 170	133 970
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	8 991	68 739	7 659	65 561	-4,6	134 170	133 970

Ympäristölautakunta / Ympäristönsuojelu

Tilivelvollinen viranhaltija: Ympäristösihteeri

Toiminta-ajatus:

Ympäristönsuojelu on lakisääteistä viranomaistoimintaa ja sen tehtävä on valvoa ympäristön tilaa erilaisten tarkastusten, selvitysten ja tutkimusten avulla. Ympäristönsuojelun tehtävänä on käsitellä ja valvoa maa-aines- ja ympäristönsuojelulakien mukaisia lupia sekä edistää ympäristön- ja luonnonsuojelua kestävän kehityksen mukaisesti. Lisäksi ympäristönsuojelun tehtäviin kuuluu jätelain mukaiset valvontatehtävät.

Henkilöstö:

Ympäristösihteeri 100 % ja toimistosihteeri 30%. Ympäristösihteerin palveluja myydään Nivalan kaupungille 40 % kokonaistyöajasta. Ympäristölupien säännöllinen valvonta ostetaan Ylivieskan kaupungilta arviolta 20 htp/vuosi.

Visio:

Ympäristönsuojelun visiona on edistää ympäristön- ja luonnonsuojelua siten, että kaikilla kuntalaisilla olisi mahdollisuus terveelliseen, turvalliseen ja viihtyisään elinympäristöön.

Tärkeimmät lainsäädännön, kansallisten kehittämissuunnitelmien ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

Eläinsuojien ympäristölupien korvaaminen rekisteröintimenettelyllä sekä toimivaltarajojen nosto tulee muuttamaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäväkenttää nykytilanteeseen verrattuna. Rekisteröintimenettelyn vaikutus kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen työmäärään riippuu tulevan rekisteröintimenettelyn laajuudesta. Mikäli menettely tulee olemaan puhdas kirjaamisen menettely ilman kuulemisia ja päätöstä, on sen vaikutus työmäärään pienempi kuin nykyisessä ympäristöluvassa, mutta mikäli menettelyyn liittyy kuulemiset ja päätös lupamääräyksineen, työmäärä tuskin olennaisesti muuttuu nykyisestä. Vireillä olevat tuulivoimahankkeet vaativat edelleen myös ympäristönsuojelun työaikaa tulevina vuosina. Jätevesien käsittelyn valvonta vaikuttaa ympäristönsuojelun työtehtävien määrään tulevina vuosina ns. jätevesiasetuksen siirtymäkauden päättyessä syksyllä 2019. Maa- ja kiviainesten ottaminen kunnan alueella on vähitellen palautunut ns. normaalille tasolle Kokkola – Ylivieska kaksoisraiteen valmistumisen myötä. Pyhäjoen ydinvoimalan rakentamisen vaikutusta Sievin soravarojen käyttöön ei vielä tiedetä.

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

1. Pohjavesien suojeleminen / vanhojen maa-ainesalueiden kunnostus
2. Yleisen asumisviihtyisyyden parantaminen
3. Omavaraisuusaste %
4. Jätevesihuollon tehostaminen
5. Lupien käsittelyyn käytetty aika (lautakunta + viranhaltija, sisältäen 30 vrk kuulemisajan)
6. Maa-aines- ja ympäristölupien valvonta

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	Sivon			Sivon		
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
1. Vanhojen maa-ainesalueiden kunnostuskohteiden määrä	1	0	1	1	1	1
2. Yleisen asumisviihtyisyyden parantaminen – kehotusten määrä	0	0	20	5	5	5
3. Menoista katetaan tuloilla %	61,3	72,8	40	50	50	50
4. Jätevesihuollon tehostaminen – myönnettyjen toimenpiteiden määrä	0	1	30	20	20	20
5. Lupien käsittelyyn käytetty aika, vrk/lupa	84	71	60	60	60	60
6. Maa-aines- ja ympäristölupien valvonta – valvonta-kohteiden määrä	22	35	40	35	35	35

410 Ympäristönsuojelu	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-55 293	-48 500	-20 254	-49 740	2,6	-49 740	-49 740
Toimintamenot	75 937	89 764	38 611	91 987	2,5	95 600	89 190
Toimintakate	20 644	41 264	18 357	42 247	2,4	45 860	39 450
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	20 644	41 264	18 357	42 247	2,4	45 860	39 450

4.8. Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta / Yhdyskuntapalvelut

Tilivelvollinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus:

Teknisen lautakunnan toiminta-ajatuksena on yhdyskuntasuunnittelun, yhdyskuntatekniikan ja teknisten palvelujen tuottaminen kuntalaisille sekä kunnan kiinteistötoimesta huolehtiminen valtuuston antamien resurssien puitteissa.

Rakennetusta ympäristöstä pidetään hyvää huolta, jotta asukkaiden on turvallista asua, liikkua ja viihtyä. Yhdyskuntasuunnittelun tehtävänä on kehittää Sievin kuntarakennetta hyväksi ja turvalliseksi asua.

Henkilöstö: Tekninen johtaja 1 htv, rakennusmestari 0,4 htv, palvelusihteeri 1 htv

Visio:

Palvelut hankitaan kilpailutuksen kautta ostopalveluna laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Tärkeimmät lainsäädännön, kansallisten kehittämissuunnitelmien ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

- (asemakaavatiestä n. 30,4 km sisältäen kl-väylää 7,6 km)

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

- kustannustehokas toiminta
- turvallinen liikenneympäristö
- hyvä tonttitarjonta

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot				Sitovaa tavoitetta kuvaavat mittarit tummennetulla		
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TE 2019	TS 2019	TS 2020
Kunnossapito €/katometri	3,34	3,74	3,95	4,04	4,04	4,04
AO tontteja vapaana	Tilanne 31.12.2016 -Vapaana 44 -Varattuna 3 - Myytynä 1	Tilanne 7.3.2018 Vapaana 47 Varattuna 1 Myytynä 3	Tilanne 13.9.2017 -Vapaana 46 -Varattuna 3 - Myytynä 2 Tavoitteena 2 tontin myynti	Tilanne 20.9.2018 -Vapaana 45 -Varattuna 1 - Myytynä - Tavoitteena 2 tontin myynti	Tavoitteena 3 tontin myynti	Tavoitteena 4 tontin myynti
AR tontteja vapaana	9	6	9	9		

471 Yhdyskuntapalvelut	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-97 025	-26 480	-14 256	-22 000	-16,9	-22 000	-22 000
Toimintamenot	504 134	529 488	274 377	551 791	4,2	535 509	535 509
Toimintakate	407 109	503 008	260 121	529 791	5,3	513 509	513 509
Poistot	165 688	251 690	73 402	150 810	-40,1	247 740	247 740
Tehtävän kokonaiskustannukset	572 797	754 698	333 523	680 601	-9,8	761 249	761 249

Tekninen lautakunta / Kiinteistöpalvelut

Tilivelvollinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus:

Teknisen lautakunnan toiminta-ajatuksena on yhdyskuntasuunnittelun, yhdyskuntatekniikan ja teknisten palvelujen tuottaminen kuntalaisille sekä kunnan kiinteistötoimesta huolehtiminen valtuuston antamien resurssien puitteissa.

Kiinteistötoimi huolehtii kunnan toimintojen edellyttämien tilojen rakennuttamis- ja ylläpitotehtävistä sekä tiloissa tarvittavista tukipalveluista.

Asuntotoimen tehtävänä on kehittää Sievin vuokra-asumisympäristöä viihtyisäksi ja turvalliseksi asua yhteistyössä Kiinteistö Oy Sievin Jussin kanssa. Hyvä asiakaspalvelu.

Henkilöstö: Rakennusmestari 0,6 htv, toimistos sihteeri 1 htv, kiinteistöhoitajat 2 htv, nuohooja 1 htv, kirvesmiehet 3 htv

Visio:

Nykyisten asiakkuuksien kehittäminen ja syventäminen, terveellisen ja turvallisen toimintaympäristön vahvistaminen, uuden teknologian hyödyntäminen sekä henkilöstön ammattitaidon ja osaamisen kehittäminen.

Nykyisten taloudellisten resurssien rajallisuus tekee varsinkin terveellisten sisäilmaolosuhteiden varmistamisen toimitiloissa erittäin haasteelliseksi, se on kuitenkin yhteinen ja tavoittelemisen arvoisa asia.

Tasokkaat, turvalliset ja viihtyisät vuokra-asunnot hyvällä käyttöasteella.

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

- Rakennusten on oltava terveellisiä, turvallisia, viihtyisiä ja toimintaa tukevia niitä käyttäville henkilöille. Myös ennakoivan korjaus- ja huoltotoiminnan kehittämistä jatketaan ja pyritään vähentämään energiankulutusta ja lisäämään rakennusten käyttöikä.
- **Syntyneet vauriot korjataan välittömästi**, Helpdeskin käyttö toimii hyvin ja sitä kehitetään lisää. Tavoitteena on rakennuskannan arvon säilyttäminen.
- Schneider Elektrikin kanssa on tavoite saada säästöjä energian kulutuksessa ja kehittää automaation käyttöä kiinteistöillä.
- Energiansäästösopimuksen mukaisesti kunnantalon IV- koneiden saneeraussuunnittelu, Korhosen koulun kalliolämmön rakentaminen, mikäli lupa saadaan.
- Tavoitteena on hyvän sisäilman vaaliminen kaikilla kiinteistöillä. **Hyvä asiakaspalvelu.**
- Uusi päiväkotitoiminta valmistuu kuluvan vuoden aikana.
- Kiinteistöhoitajien ja kirvesmiehien työnosaamisen kehittäminen 1-2 päivän ammattikoulutuksella
- Sairauslomapäivien määrää seurataan henkilöstökertomuksessa
- Asuntojen käyttöasteen saattaminen taloudellisesti terveelle tasolle
- KOY Sievin Jussi raportoi käyttöasteet omalta osaltaan
- Henkilöstön ammattitaidon ylläpito kouluttautumalla
- Asuntojen kunnon seuranta, pidetään aina katselmus, kun asukas muuttaa huoneistosta pois ja korjaustoimenpiteet tarvittaessa hyvän laatutason ylläpitämiseksi. Samalla kertaan luetaan vesi- ja sähkömittarit. Kiinteistö Oy Sievin Jussin huoneistot tarkastaa kiinteistöhuolto- ja kunnan huoneistoissa kuntokatselmuksen tekee toimistos sihteeri ja rakennusmestari.
- Asuntohakemusten käsittelyaika – päivien lukumäärä
- Milloin asunto on uudelleen vuokrattavissa asukkaalle vaihtuessa.
- Asukasosallisuuden lisääminen, asukkailla on mahdollisuus asukasdemokratian puitteissa vaikuttaa sekä omaan asumiseensa että asuinympäristöönsä.

	Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot			Sitovaa tavoitetta kuvaavat mittarit tummennetulla		
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Tilakustannus €/m2	45,40 (31348 m2)	46,29 (32662 m2)	42,37 (35458 m2)	41,74 (36211 m2)	41,74	41,74
Energian kulutus:						
Lämmitys kwh//m2	121,50	121,70	118,00	120,50	120,50	120,50
Sähkö Kwh/m2	79,30	79,20	77,00	79,10	79,10	79,10
Vesi m3/m2	0,46	0,46	0,45	0,44	0,44	0,44
Koulutuspäivien määrä / työntekijä	2	2	2	2	2	2
Asunnot:						
Käyttöaste yhteensä kunta ja Sievin Jussi %	85,25	85,5	90	92	93,5	94
Käyttöaste kunnan asunnot	91,5	86	93	94	94	94
Käyttöaste KOY Sievin Jussi	79	85,1	87	90	93	94
Asuntohakemusten käsittelyaika – päivien lukumäärä (pvä)	0	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2

472 Kiinteistöpalvelut	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-2 436 696	-2 595 400	-1 179 177	-2 766 820	6,6	-3 029 700	-3 029 700
Toimintamenot	1 642 294	1 551 738	1 002 772	1 856 246	19,6	1 860 343	1 860 343
Toimintakate	-794 402	-1 043 662	-176 405	-910 574	-12,8	-1 169 357	-1 169 357
Poistot	491 797	556 261	244 779	780 100	40,2	870 300	870 300
Tehtävän kokonaiskustannukset	-302 605	-487 401	68 374	-130 474	-73,2	-299 057	-299 057

Tekninen lautakunta / Ruokapalvelut

Tilivelvollinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus:

Ruokapalveluiden toiminta-ajatuksena on laadukkaiden, ravitsemuksellisesti täysipainoisten ja asiakkaiden hyvinvointia edistävien aterioiden tuottaminen. Arkisin aterioita tuotetaan keskitetysti Jussinpekan keittiöllä. Viikonloppuisin toimintaa on vain Pajulan keittiöltä. Koulupäivinä lounaita tuotetaan n. 1800 annosta ja viikonloppuisin ruokailuun jää Pajulan alueen asiakkaat kokopäiväisesti kaikkien aterioiden osalta. Tarjottavat ateriat suunnitellaan vastaamaan asiakkaiden tarpeita siten, että ruoalla on myönteinen vaikutus asiakkaiden hyvinvointiin

Henkilöstö: Vastaava ravitsemistyöntekijä 1 htv, ravitsemistyöntekijät 7 htv, kokit 2 htv, dieetikokki 1 htv, palvelutyöntekijät 5 htv, ostopalveluna palvelujohtaja Ylivieskan kaupungilta 0,13 htv

Visio:

Ruokapalveluiden visio on, että olemme laadukas kunnallinen ruokapalveluiden tuottaja. Toimintamme on tavoitteellista ja tuloksemme on mitattavissa järjestelmällisesti.

Tärkeimmät lainsäädännön, kansallisten kehittämissuunnitelmien ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

Uudet työntekijät pääsevät osaksi työyhteisöä. Heidän tulonsa myötä ruokapalveluihin tulee uusia kehitettäviä toimintamalleja. Työntekijöiden tehtäväkuvat päivitetään ajan tasalle. Uusi kouluruokasuositus otetaan osaksi ruokalistaa. Tavoitteena on, että oppilaat söisivät kouluruokailussa kaikki aterian osat. Tähderuokaan kiinnitetään huomiota.

Uusi palvelutalo ja päiväkotitoimitus otetaan osaksi arkea ja toimintaympäristöä.

Tavoitteena on, että ruokapalvelu on taloudellinen ja asiakaslähtöinen toimija. Palvelukuvaukset päivitetään ja näin vaurudutaan myös mahdollisesti tuleviin maakuntamuutoksiin. Ruokapalvelukohteiden riskienkartoitus päivitetään.

Ruokapalveluja tuotetaan 1 valmistuskeittiössä ja 9 palvelukeittiössä.

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	Sitovaa tavoitetta kuvaavat mittarit tummennetulla					
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Aterioiden keskihinta €	2,79	2,76	2,83	2,83	2,83	2,83
Aterioiden määrä vuodessa kpl	423 554	424 411	434 715	463 690	463 690	463 690
Aterioita kpl/työntekijä	31 338	28 332	28 884	29 090	29 090	29 090

475 Ruokapalvelut	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-1 349 690	-1 277 240	-675 395	-1 444 120	13,1	-1 444 120	-1 444 120
Toimintamenot	1 172 221	1 231 879	610 663	1 309 496	6,3	1 309 564	1 309 564
Toimintakate	-177 469	-45 361	-64 732	-134 624	196,8	-134 556	-134 556
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-177 469	-45 361	-64 732	-134 624	196,8	-134 556	-134 556

Tekninen lautakunta / Puhtaanapitopalvelut

Tilivelvollinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus:

Puhtaanapidon tavoitteena on huolehtia kunnan hallinnassa olevien kiinteistöjen puhtaanapidosta. Luoda yleistä viihtyvyyttä, turvallisuutta, ylläpitää kiinteistöjen arvoa ja kuntoa.

Työtä tehdään laaja-alaisesti tilaaja-asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen mukaan, jolla luodaan asiakkaille puhtaustaloltaan tarkoituksen mukaiset tilat. Haluamme kehittää toimintaa ja ottaa käyttöön uusia toimintamalleja

Henkilöstö: Laitoshuoltaja/palveluohjaaja 1 htv, laitoshuoltajat 10 htv, palvelutyöntekijät 4 htv, ostopalveluna Ylivieskan kaupungilta: palvelujohtaja 0,12 htv ja palveluesimies 0,10 htv

Visio:

Puhtaanpidon visio on, että olemme laadukas kunnallinen puhtaanapitopalveluiden tuottaja. Toimintamme on tavoitteellista ja tuloksemme ovat mitattavissa järjestelmällisesti.

Tärkeimmät lainsäädännön, kansallisten kehittämissuunnitelmien ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

Hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet tummennetulla:

Vuoden 2019 aikana tarkistetaan kaikkien kohteiden työajat, työajankohdat ja puhtaanpidon tehtävät. Tarkistetaan, että laskelmissa on mukana vain siivottavat neliöt. Laskelmista jätetään pois poistuvat kohteet esim. päivähoiton yksiköt, Käpylä ja vanha paloasema. Mukaan otetaan uudet kohteet.

Tavoitteena on, että puhtaanapitopalvelu on taloudellinen ja asiakaslähtöinen toimija. Palvelukuvaukset päivitetään ja näin varaudutaan myös mahdollisesti tuleviin maakuntamuutoksiin. Puhtaanapitopalvelukohteiden riskienkartoitus päivitetään.

Siivottavia kohteita ovat koulut, päiväkodit, paloasema ja kunnan julkiset rakennukset kirjasto ja kunnantalo. Siivoamme myös Sievissä olevat Peruspalvelukuntayhtymä Kallion kohteet esim. terveyskeskuksen ja palveluasumisen yksiköt. Mittarit on laskettu vanhoilla neliöillä, koska on vaikea päättää mitkä neliöt otetaan mukaan uusien kohteiden tullessa siivoukseen ja vanhojen poistuessa toimintakauden aikana.

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	Sitovaa tavoitetta kuvaavat mittarit tummennetulla					
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
€/siivottava neliö	26,67 24270 m ²	26,89 24 270 m ²	27,67	30,74	30,74	30,74
siivottava m ² /työntekijä	1534	1659	1629	1653	1653	1653

480 Puhtaanapitopalvelut	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-705 852	-727 760	-353 014	-757 210	4,0	-757 210	-757 210
Toimintamenot	652 612	714 088	316 147	742 590	4,0	742 639	742 639
Toimintakate	-53 240	-13 672	-36 867	-14 620	6,9	-14 571	-14 571
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-53 240	-13 672	-36 867	-14 620	6,9	-14 571	-14 571

4.9. Tytäryhtiö: Sievin Teollisuuspuisto Oy

Henkilöstö: Toimitusjohtaja Ari Mickos, projektipäällikkö Jarmo Pudas Digiajan tuotantopuisto-hanke
kiinteistöt: Sievin kunnan tekninen johtaja Paavo Hankonen

Tehtävä:

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Sievin kunnassa sijaitsevia kiinteistöjä ja niillä olevia rakennuksia ja vuokrata niitä liiketarkoituksiin. Lisäksi yhtiö tuottaa sopimusperusteisesti elinkeinopalveluja Sievin kunnalle.

Toiminta-ajatus ja visio:

Toiminta-ajatuksena on nopeasti saatavien ja laadukkaiden elinkeinopalvelujen tuottaminen Sievin kunnalle, elinkeinorakenteen monipuolistaminen sekä toimitilaratkaisujen tuottaminen alueen yrityksille.

Tärkeimmät lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

Ylivieskan seutukuntayhdistyksen merkitys tulee heikkenemään vuoden 2018 jälkeen, mikä asettaa haasteen alueellisten hankkeiden eteenpäin viennille. Sievin kunnan alueelle suunnitellaan yritysten toimesta isoja investointeja teollisiin tuotantotiloihin. Tämä vaikuttaa positiivisesti myös Sievin Teollisuuspuisto Oy:n näkymiin tuotantotilojen vuokrausasteen kehittymisen sekä yritysten tarvitsemien elinkeinopalveluiden osalta.

Tytäryhtiön toiminnalliset, taloudelliset ja laadulliset tavoitteet:

- Aloittavien ja olemassa olevien yritysten kehitystyön tukeminen
- Paikallista yrittäjää lähellä oleva nopea ja asiantunteva elinkeinoneuvonta
- Toimitilapalvelujen tarjoaminen
- Toimitilojen vuokrausaste

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019
Vuokratuotot (sis sähkö, vesi..)	+ 242 236,64 €	329 873,90 €	240 000,00 €	275 000,00 €
Muut myyntituotot	+ 43 848,00 €	- €	53 345,83 €	- €
Liikevaihto	286 084,64 €	329 873,90 €	293 345,83 €	275 000,00 €
Hankerahoitus	+			116 116,00 €
Sievi Talo Oy	+			264 028,33 €
Kiinteistökulut	- 59 606,64 €	62 088,41 €	62 000,00 €	73 000,00 €
Palkat ja palkkiot	- 58 580,77 €	74 575,20 €	82 000,00 €	123 400,00 €
Henkilöstösivukulut	- 12 173,62 €	13 859,33 €	17 220,00 €	24 500,00 €
Suunnitelman mukaiset poistot	- 69 141,65 €	67 805,71 €	68 000,00 €	68 000,00 €
Liiketoiminnan muut kulut	- 45 986,27 €	42 724,95 €	45 000,00 €	344 028,33 €
Luottotappiot	- - €	- €	- €	- €
Kulut yhteensä	- 245 488,95 €	261 053,60 €	274 220,00 €	632 928,33 €
Liikevoitto	45 294,46 €	68 820,30 €	19 125,83 €	22 216,00 €
Rahoitustuotot/-kulut	- 13 227,07 €	14 045,43 €	17 500,00 €	17 500,00 €
Voitto ennen satunnaiseriä	32 067,39 €	54 774,87 €	1 625,83 €	4 716,00 €
Satunnaiset tuotot	+ - €	- €	- €	- €
Satunnaiset kulut	- - €	- €	- €	- €
Voitto ennen veroja	32 067,39 €	54 774,87 €	1 625,83 €	4 716,00 €
Verot	- - €	4 813,15 €	- €	3 500,00 €
Tilikauden voitto	32 067,39 €	49 961,72 €	1 625,83 €	1 216,00 €

4.10. Tytäryhtiö: Kiinteistö Oy Sievin Jussi

Henkilöstö: Toimitusjohtajan tehtävät hoidetaan ostopalveluna, teknisen toimen toimistos sihteeri 0,4 htv

Toiminta-ajatus ja visio: Tarjota kuntalaisille turvallista ja viihtyisää vuokra-asumista laadukkaissa huoneistoissa ja ympäristössä hyvällä käyttöasteella taloudellisesti kannattavasti.

Tärkeimmät lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

Asuntojen käyttöaste on suoraan suhteessa Sievin teollisiin työpaikkoihin. Muuttoliikkeen/kaupungistumisen vaikutukset Sievin väkilukuun.

Tytäryhtiön toiminnalliset, taloudelliset ja laadulliset tavoitteet:

Koy Sievin Jussi noudattaa toiminnassaan omalta osaltaan Sievin kunnan vuokra-asumisen kehittämissuunnitelmaa vuosille 2018 – 2022.

- Asuntojen käyttöasteen nostaminen 90%:iin
- Nettisivujen päivitys/uusiminen, merkittävä panostaminen markkinointiin sekä yhtiön imagon kehittäminen.
- Asuntojen kunnan seurantaan ja ylläpitoon panostetaan.
- Asukastoimikunnan toiminnan aloittaminen. Asukastoimikunnan tavoitteena on asukasosallisuuden lisääminen, tätä kautta kehitetään asukkaan vastuunottoa omista ratkaisuksista, muiden huomioimisesta ja oman käyttäytymisen vaikutuksesta talouteen ja vuokrien hintaan.
- Aktiivinen yhteistyö yritysten kanssa.

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	Sitovaa tavoitetta kuvaavat mittarit tummennetulla					
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Käyttöaste %	79	85,1	87	90	93	94

Kiinteistö Oy Sievin Jussi

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Vuokrat	1 310 492	1 368 552	1 380 643
Käyttökorvaukset	87 454	85 948	82 448
LIIKEVAIHTO yhteensä	1 397 947	1 454 500	1 463 091
Muut kiinteistön tuotot	1 127	2 000	2 000
Henkilöstökulut	-44 120	-62 726	-62 726
Poistot ja arvonalentumiset	-393 025	-405 465	-398 761
Kiinteistön muut hoitokulut		-17 900	-19 900
Käyttö ja huolto		-783 285	-790 500
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-208 040	-197 183	-191 083
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	-95 074	-9 960	2 121

4.11. Tytäryhtiö: Kiinteistö Oy Sievin Kauppa- ja palvelukeskus

Isännöintipalvelut: Isännöitsijätoimisto Penman Ky / toimitusjohtaja Simo Joentakanen

Toiminta-ajatus ja visio:

Yhtiö on keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö, jonka toimitilojen omistaminen perustuu osakeomistukseen. Osakkeen omistajat käyttävät tai vuokraavat tiloja edelleen oman näkemyksensä mukaan. Yhtiö ylläpitää kiinteistöä ja hoitaa hallintoa, jotta osakkailta on edellytykset toimia ja vuokrata asianmukaisia liiketiloja.

Tärkeimmät lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

Yhtiön toiminta on riskitöntä, koska toiminnan menot rahoitetaan osakkeen omistajilta perittävillä vastikkeilla. Toimintaympäristön muutoksilla ei em. asian vuoksi ole vaikutusta yhtiön taloudelliseen eikä toiminnalliseen tilanteeseen.

Tytäryhtiön toiminnalliset, taloudelliset ja laadulliset tavoitteet:

Yhtiön yleisenä tavoitteena ovat:

- kiinteistön kunnan ja arvon säilyttäminen
- kiinteistötoiminnan suunnittelu ja valvonta siten, että kustannukset osakkaille pysyvät kohtuullisina

HUONEISTOT; A1=270 m², A2=60m², A3=100m²

	TP 2017	ARV 2018	TA 2019
KULUT			
Isännöinti	2 729	2 791	2 874
Kiinteistöhuolto	2 232	2 232	2 232
Tilintarkastus	545	550	550
Sähkömenot	1 088	1 200	1 200
Lämmitys	9 103	9 000	9 000
Vesi- ja jätevesi	4 036	4 000	4 000
Jätehuolto	827	850	850
Lumityöt	595	600	600
Liukkauden torjunta	1 208	600	600
Piha-alueiden huolto	50	200	200
Kiinteistövakuutus	844	900	950
Korjaukset ja huolto	668	0	0
Kiinteistövero	740	720	700
Tontin vuokra	4 205	4 205	4 205
Toimistomenot	140	140	140
Pankkikulut	68	80	80
Muut hoitokulut	29	200	200
YHTEENSÄ KULUT	29 107	28 268	28 381
TUOTOT			
Hoitovastikkeet/liiketilat	23 478	23 503	24 731
Käyttökörv. ja muut tulot	3 768	3 650	3 650
YHTEENSÄ TULOT	27 246	27 153	28 499
TILIKAUDEN VOITTO	-1 861	-1 115	118

4.12. Tytäryhtiö: Kiinteistö Oy Kenkäkangas

Hallinnointi: Isännöitsijätoimisto Penman Ky, toimitusjohtaja Simo Joentakanen

Toiminta-ajatus ja visio: Tarjota kuntalaisille turvallinen ja viihtyisä asuinhuoneisto ja asuinympäristö. Säilyttää käyttöaste ja kustannustaso taloudellisesti kannattavana.

Tärkeimmät lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:

Asuntojen käyttöaste on merkittävässä suhteessa Sievin Jalkine Oy:n työpaikkoihin. Omat haasteensa tekee asuntojen sijainti etäällä kuntakeskuksesta.

Tytäryhtiön toiminnalliset, taloudelliset ja laadulliset tavoitteet:

Kiinteistö Oy Kenkäkangas noudattaa toiminnassaan omalta osaltaan Sievin kunnan vuokra-asumisen kehittämissuunnitelmaa vuosille 2018 – 2022.

- Asuntojen käyttöasteen säilyttäminen 85%:ssa
- Asuntojen markkinointia internetissä jatketaan edelleen.
- Asuntojen ja asuinympäristön kuntoa ja viihtyisyyttä seurataan ja kehitetään.
- Aktiivinen yhteistyö Sievin Jalkine Oy:n ja muiden tahojen kanssa.

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	Sitovaa tavoitetta kuvaavat mittarit tummennetulla					
	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Käyttöaste %	87	71	66	81	85	85

Talousarvio 2019 Kiinteistö Oy Kenkäkangas

HUONEISTOALA	2100	2100	2100	2100	2100
HUONEISTOJEN LKM	37	37	37	37	37
6 ERILLISTÄ RAKENNUSTA					

	TP 2017	ARV 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
HOITOMENOT					
Tilintarkastus	-436	-682	-680	-700	-721
Kokous ym. palkkiot	-450	-450	-450	-464	-477
Sosturvamaksut	0	0	0	0	0
Isännöinti	-7 638	-7 752	-7 907	-8 144	-8 389
Kiinteistönhoito	-15 499	-15 500	-15 500	-15 965	-16 444
Lumityöt	-1 008	-1 100	-1 200	-1 236	-1 273
Ulkoalueiden hoito	-631	-150	-350	-361	-371
Lämmitys	0	0	0	0	0
Käyttövesi	-10 687	-11 900	-12 000	-12 360	-12 731
Lämmitys- ja käyttösähkö	-21 770	-24 000	-25 000	-25 750	-26 523
Jätehuolto	-5 014	-5 700	-6 000	-6 180	-6 365
Kiinteistövakuutus	-3 386	-3 480	-3 550	-3 657	-3 766
Tontin vuokrat	-286	-286	-286	-295	-303
Kiinteistövero	-5 403	-5 278	-5 200	-5 356	-5 517
Kiinteistön korj. ja huolto	-4 279	-17 000	-15 000	-15 450	-15 914
Kaluston korjaus	-660	0	-200	-206	-212
Toimistomenot	-300	-300	-300	-309	-318
Laajakaistayhteys	-168	-177	-200	-206	-212
Pankkikulut	-234	-240	-250	-258	-265
ATK - linjasiirto	-220	-230	-230	-237	-244
Siivous	0	-300	-300	-309	-318
Perimiskulut	0	-200	-200	-206	-212
Muut hoitokulut	-483	-350	-500	-515	-530
Satunnaiset kulut ja luottotappiot	-310	0	0	0	0
Yhteensä hoitomenot	-78 862	-95 075	-95 303	-98 162	-101 107
LAINAMENOT					
Korkokulut	-5 396	-4 300	-3 530	-2800	-1960
Muut vier.pon kulut	-948	-1 000	-1 000	-1000	-1000
Lyhennykset yhteensä	-54 000	-54 000	-54 200	-54338	-48133
Yhteensä pääomamenot	-60 344	-59 300	-58 730	-58 138	-51 093
MENOT YHTEENSÄ	-139 206	-154 375	-154 033	-156 300	-152 200
Käyttökorvaukset	4 010	4 700	5 000	5 200	5 400
VUOKRALLA KATETTAVAT TULOT	-135 196	-149 675	-149 033	-151 100	-146 800
Toteutuneet vuokrat	129 426	162 000			
Muut tulot	447				
Talousarvion mukaiset vuokrat (100 %)	196 705	199 332	201 852		
Arvio toteutuvasta vuokrasta			161 482		
Poistot 2019	-37 696	-37 600	-37 400		
Tilikauden voitto	10 980	28 700	29 200		

TULOSLASKELMAOSA

(ulk/sis)	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Mu% 18/19	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	6 514 225	6 403 801	6 766 272	-14,3	6 996 232	7 014 232
Myyntituotot	2 864 421	2 823 309	3 012 020	-6,7	3 015 220	3 033 220
Maksutulot	539 130	500 700	464 630	7,2	464 480	464 480
Tuet ja avustukset	457 481	443 012	479 512	-8,2	443 872	443 872
Muut toimintatulot	2 653 193	2 636 780	2 810 110	-6,6	3 072 660	3 072 660
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintamenot	37 740 835	38 857 197	39 727 319	2,2	39 465 071	39 353 594
Henkilöstömenot	10 632 654	10 839 886	11 152 083	2,9	11 278 772	11 196 165
Palkat ja palkkiot	8 445 902	8 613 543	8 969 993	4,1	9 074 575	9 006 910
Eläkekulut	1 895 649	1 988 778	1 991 038	0,1	2 008 810	1 995 868
Muut henkilösivukulut	291 103	237 565	191 052	-19,6	195 387	193 387
Palvelujen ostot	22 122 993	23 149 924	23 666 275	2,2	23 257 918	23 239 038
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 954 868	1 886 171	2 019 051	7,0	2 008 401	2 006 661
Avustukset	947 079	1 001 000	895 390	-10,6	912 390	912 390
Muut toimintamenot	2 083 241	1 980 216	1 994 520	0,7	2 007 590	1 999 340
Toimintakate	-31 226 610	-32 453 396	-32 961 047	1,6	-32 468 839	-32 339 362
Verotulot	15 307 684	15 225 000	16 130 000	5,9	16 350 000	16 460 000
Kunnan tulovero	12 026 459	11 865 000	12 981 000	9,4	13 181 000	13 281 000
Kiinteistövero	1 048 762	1 104 000	1 078 000	-2,4	1 098 000	1 108 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 232 463	2 256 000	2 071 000	-8,2	2 071 000	2 071 000
Valtionosuudet	19 046 995	18 239 505	17 774 085	-2,6	17 774 085	17 774 085
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	53 145	34 600	29 800	-13,9	29 800	29 800
Muut rahoitustulot	23 854	13 000	23 900	83,8	23 900	23 900
Korkomenot	169 340	180 000	142 000	-21,1	142 000	142 000
Muut rahoitusmenot	882	1 400	1 250	-10,7	1 250	1 250
Vuosikate	3 034 846	877 309	853 488	-2,7	1 565 696	1 805 173
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	734 311	880 041	1 005 930	14,3	1 193 060	1 193 060
Arvonalentumiset						
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tulot	0					
Satunnaiset menot						
Tilikauden tulos	2 300 535	-2 732	-152 442	55,8	372 636	612 113
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	10 330	10 300	41 550	-303,4	91 550	91 550
Vapaa ehtoisten varausten lis.(-)tai väh.(+)	-1 200 000	0	0	0,0	0	0
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)						
Tilikauden yli-/alijäämä	1 110 865	7 568	-110 892	-14,7	464 186	703 663
Tavoitteet ja tunnusluvut						
Toimintatulot / Toimintamenot %	17,26	16,48	17,03		17,73	17,82
Vuosikate / Poistot %	413,29	99,69	84,85		131,23	151,31
Vuosikate, euro/asukas	603	175	171		313	361
Asukasmäärä vuoden lopussa	5035	5000	5000		5000	5000

Käyttötalouden yhteenveto tehtävittäin

100 Vaalit	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	0	-6 700	0	-14 800	120,9	0	0
Toimintamenot	13 347	10 488	4 956	20 537	95,8	0	7 570
Toimintakate	13 347	3 788	4 956	5 737	51,5	0	7 570
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	13 347	3 788	4 956	5 737	51,5	0	7 570
110 Valtuusto	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0	0	0
Toimintamenot	45 362	55 422	29 195	55 584	0,3	55 470	55 470
Toimintakate	45 362	55 422	29 195	55 584	0,3	55 470	55 470
Poistot	0	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	45 362	55 422	29 195	55 584	0,3	55 470	55 470
120 Tilintarkastus	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	14 812	18 735	9 606	22 023	17,6	21 670	21 670
Toimintakate	14 812	18 735	9 606	22 023	17,6	21 670	21 670
Poistot	0	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	14 812	18 735	9 606	22 023	17,6	21 670	21 670
140 Kunnanhallitus	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-27	-1 400	-34	-240	-82,9	240	240
Toimintamenot	744 399	643 848	324 993	676 932	5,1	680 992	680 992
Toimintakate	744 372	642 448	324 959	676 692	5,3	681 232	681 232
Poistot	0	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	744 372	642 448	324 959	676 692	5,3	681 232	681 232
150 Keskushallinto	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-417 505	-408 660	-178 228	-403 570	-1,2	-403 570	-403 570
Toimintamenot	652 989	669 760	311 491	646 681	-3,4	651 510	651 510
Toimintakate	235 484	261 100	133 263	243 111	-6,9	247 940	247 940
Poistot	0	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	235 484	261 100	133 263	243 111	-6,9	247 940	247 940
160 Elinkeinoitoimi	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-7 985	0	-293	-1 000	0,0	-1 000	-1 000
Toimintamenot	362 577	308 600	128 685	278 000	-9,9	278 000	278 000
Toimintakate	354 592	308 600	128 392	277 000	-10,2	277 000	277 000
Poistot	2 302	0	5 253	10 510	0,0	10 510	10 510
Tehtävän kokonaiskustannukset	356 894	308 600	133 645	287 510	-6,8	287 510	287 510
170 Muu yleishallinto	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-6 544	0	0	0	0,0	0	0
Toimintamenot	241 598	241 675	129 122	231 470	-4,2	231 470	231 470
Toimintakate	235 054	241 675	129 122	231 470	-4,2	231 470	231 470
Poistot							
Tehtävän kokonaiskustannukset	235 054	241 675	129 122	231 470	-4,2	231 470	231 470

Sievin kunnan talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020–2021

175 Tietohallinto	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-273 100	-272 860	-136 440	-269 570	-1,2	-269 570	-269 570
Toimintamenot	266 190	272 149	115 570	266 275	-2,2	266 290	266 290
Toimintakate	-6 910	-711	-20 870	-3 295	363,4	-3 280	-3 280
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-6 910	-711	-20 870	-3 295	363,4	-3 280	-3 280
190 Sosiaali- ja terveystoimi	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-54 952	0	0	0	0,0	0	0
Toimintamenot	17 657	18 708	9 023 020	18 893	1,0	18 425	18 425
Toimintakate	135	610	9 023 020	969	1,0	400	400
Poistot	17 602	18 708	0	18 893	1,0	18 425	18 425
Tehtävän kokonaiskustannukset	183	610	9 023 020	969	1,0	400	400
300 Koulutoimen hallinto	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-597	-240	-120	-240	0,0	-240	-240
Toimintamenot	128 019	130 152	64 290	133 043	2,2	132 840	132 840
Toimintakate	127 422	129 912	64 170	132 803	2,2	132 600	132 600
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	127 422	129 912	64 170	132 803	2,2	132 600	132 600
310 Perusopetus	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-284 149	-233 790	-126 895	-277 770	18,8	-248 930	-248 930
Toimintamenot	7 422 840	7 313 743	3 665 579	7 442 731	1,8	7 516 959	7 516 959
Toimintakate	7 138 691	7 079 953	3 538 684	7 164 961	1,2	7 268 029	7 268 029
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	7 138 691	7 079 953	3 538 684	7 164 961	1,2	7 268 029	7 268 029
311 Esiopetus	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-7 319	-8 000	-3 221	-8 000	0,0	-8 000	-8 000
Toimintamenot	636 591	573 222	297 036	668 875	16,7	685 210	685 210
Toimintakate	629 272	565 222	293 815	660 875	16,9	677 210	677 210
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	629 272	565 222	293 815	660 875	16,9	677 210	677 210
315 Varhaiskasvatus	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-260 577	-269 459	-104 213	-208 670	-22,6	-208 670	-208 670
Toimintamenot	2 585 047	2 722 729	1 343 574	2 784 422	2,3	2 803 674	2 803 674
Toimintakate	2 324 470	2 453 270	1 239 361	2 575 752	5,0	2 595 004	2 595 004
Poistot	0	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	2 324 470	2 453 270	1 239 361	2 575 752	5,0	2 595 004	2 595 004
320 Lukio	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-4 981	-690	-865	0	-100	0	0
Toimintamenot	992 318	959 442	466 201	976 705	1,8	976 630	976 630
Toimintakate	987 337	958 752	465 336	976 705	1,9	976 630	976 630
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	987 337	958 752	465 336	976 705	1,9	976 630	976 630

Sievin kunnan talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020–2021

330 Muu koulutus- ja opetustoiminta	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0	0	0
Toimintamenot	144 077	147 200	83 243	151 530	2,9	151 530	151 530
Toimintakate	144 077	147 200	83 243	151 530	2,9	151 530	151 530
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	144 077	147 200	83 243	151 530	2,9	151 530	151 530
370 Liikuntapalvelut	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-148 565	-148 950	-25 487	-152 250	2,2	-162 250	-180 250
Toimintamenot	508 935	601 418	295 682	586 721	-2,4	620 349	507 912
Toimintakate	360 370	452 468	270 195	434 471	-4,0	458 099	327 662
Poistot	74 526	72 090	36 094	64 510	-10,5	64 510	64 510
Tehtävän kokonaiskustannukset	434 896	524 558	306 289	498 981	-4,9	522 609	392 172
375 Kulttuuripalvelut	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-18 833	-4 900	-393	-3 200	-34,7	-3 200	-3 200
Toimintamenot	101 719	84 729	29 358	80 492	-5,0	80 586	80 586
Toimintakate	82 886	79 829	28 965	77 292	-3,2	77 386	77 386
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	82 886	79 829	28 965	77 292	-3,2	77 386	77 386
376 Kirjastopalvelut	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-20 928	-29 800	-9 960	-44 050	47,8	-29 650	-29 650
Toimintamenot	267 701	302 950	161 476	330 175	9,0	294 051	294 051
Toimintakate	246 773	273 150	151 516	286 125	4,8	264 401	264 401
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	246 773	273 150	151 516	286 125	4,8	264 401	264 401
380 Nuorisopalvelut	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-77 242	-78 550	-4 604	-76 850	-2,2	-92 450	-92 450
Toimintamenot	191 684	205 646	89 264	190 430	-7,4	221 723	221 723
Toimintakate	114 442	127 096	84 660	113 580	-10,6	129 273	129 273
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	114 442	127 096	84 660	113 580	-10,6	129 273	129 273
385 Työllisyyspalvelut	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-181 338	-221 872	-67 006	-218 372	-1,6	-218 372	-218 372
Toimintamenot	602 311	658 433	293 452	625 253	-5,0	645 092	645 092
Toimintakate	420 973	436 561	226 446	406 881	-6,8	426 720	426 720
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	420 973	436 561	226 446	406 881	-6,8	426 720	426 720
400 Rakennustarkastus	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-105 027	-42 550	-45 044	-47 800	12,3	-47 800	-47 800
Toimintamenot	114 018	111 289	52 703	113 361	1,9	181 970	181 770
Toimintakate	8 991	68 739	7 659	65 561	-4,6	134 170	133 970
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	8 991	68 739	7 659	65 561	-4,6	134 170	133 970

Sievin kunnan talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020–2021

410 Ympäristönsuojelu	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-55 293	-48 500	-20 254	-49 740	2,6	-49 740	-49 740
Toimintamenot	75 937	89 764	38 611	91 987	2,5	95 600	89 190
Toimintakate	20 644	41 264	18 357	42 247	2,4	45 860	39 450
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	20 644	41 264	18 357	42 247	2,4	45 860	39 450
471 Yhdyskuntapalvelut	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-97 025	-26 480	-14 256	-22 000	-16,9	-22 000	-22 000
Toimintamenot	504 134	529 488	274 377	551 791	4,2	535 509	535 509
Toimintakate	407 109	503 008	260 121	529 791	5,3	513 509	513 509
Poistot	165 688	251 690	73 402	150 810	-40,1	247 740	247 740
Tehtävän kokonaiskustannukset	572 797	754 698	333 523	680 601	-9,8	761 249	761 249
472 Kiinteistöpalvelut	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-2 436 696	-2 595 400	-1 179 177	-2 766 820	6,6	-3 029 700	-3 029 700
Toimintamenot	1 642 294	1 551 738	1 002 772	1 856 246	19,6	1 860 343	1 860 343
Toimintakate	-794 402	-1 043 662	-176 405	-910 574	-12,8	-1 169 357	-1 169 357
Poistot	491 797	556 261	244 779	780 100	40,2	870 300	870 300
Tehtävän kokonaiskustannukset	-302 605	-487 401	68 374	-130 474	-73,2	-299 057	-299 057
475 Ruokapalvelut	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-1 349 690	-1 277 240	-675 395	-1 444 120	13,1	-1 444 120	-1 444 120
Toimintamenot	1 172 221	1 231 879	610 663	1 309 496	6,3	1 309 564	1 309 564
Toimintakate	-177 469	-45 361	-64 732	-134 624	196,8	-134 556	-134 556
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-177 469	-45 361	-64 732	-134 624	196,8	-134 556	-134 556
480 Puhtaanapitopalvelut	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-705 852	-727 760	-353 014	-757 210	4,0	-757 210	-757 210
Toimintamenot	652 612	714 088	316 147	742 590	4,0	742 639	742 639
Toimintakate	-53 240	-13 672	-36 867	-14 620	6,9	-14 571	-14 571
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-53 240	-13 672	-36 867	-14 620	6,9	-14 571	-14 571
Yhteensä	TP 2017	TA 2018	30.6.2018	TA 2019	%	SU 2020	SU 2021
Toimintatulot	-6 514 225	-6 403 801	-2 944 899	-6 766 272	5,7	-6 996 232	-7 014 232
Toimintamenot	37 740 867	38 857 197	19 161 066	39 727 319	2,2	39 465 071	39 353 594
Toimintakate	31 226 642	32 453 396	16 216 167	32 961 047	1,6	32 468 839	32 339 362
Poistot	734 313	880 041	359 528	1 005 930	14,3	1 193 060	1 193 060
Tehtävän kokonaiskustannukset	31 960 955	33 333 437	16 575 695	33 966 977	1,9	33 661 899	33 532 422

YHTEENVETO LAUTAKUNNITTAIN

Keskusvaalilautakunta	TP 2017	TA 2018	TA 2019	%	TA 2020	TA 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ <i>sitova taso</i>	0	-6 700	-14 800	120,9	0	0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ <i>sitova taso</i>	13 347	10 488	20 537	95,8	0	7 570
TOIMINTAKATE	13 347	3 788	5 737	51,5	0	7 570

Kunnanvaltuusto	TP 2017	TA 2018	TA 2019	%	TA 2020	TA 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ <i>sitova taso</i>	0	0	0	0,0	0	0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ <i>sitova taso</i>	45 362	55 422	55 584	0,3	55 470	55 470
TOIMINTAKATE	45 362	55 422	55 584	0,3	55 470	55 470

Tarkastuslautakunta	TP 2017	TA 2018	TA 2019	%	TA 2020	TA 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ <i>sitova taso</i>	0	0	0	0,0	0	0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ <i>sitova taso</i>	14 812	18 735	22 023	17,6	21 670	21 670
TOIMINTAKATE	14 812	18 735	22 023	17,6	21 670	21 670

Kunnanhallitus	TP 2017	TA 2018	TA 2019	%	TA 2020	TA 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ <i>sitova taso</i>	-760 113	-682 920	-674 380	-1,2	-673 900	-673 900
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ <i>sitova taso</i>	19 924 888	20 844 642	20 993 327	0,7	20 533 662	20 533 662
TOIMINTAKATE	19 164 775	20 161 722	20 318 947	0,8	19 859 762	19 859 762
Suunn.mukaiset poistot	2 302	0	10 510	0,0	10 510	10 510
KOKONAISKUSTANNUKSET	19 167 077	20 161 722	20 329 457	0,8	19 870 272	19 870 272

Koululautakunta	TP 2017	TA 2018	TA 2019	%	TA 2020	TA 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ <i>sitova taso</i>	-557 623	-512 179	-494 680	-3,4	-465 840	-465 840
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ <i>sitova taso</i>	11 908 892	11 846 488	12 157 306	2,6	12 266 843	12 266 843
TOIMINTAKATE	11 351 269	11 334 309	11 662 626	2,9	11 801 003	11 801 003
Suunn.mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
KOKONAISKUSTANNUKSET	11 351 269	11 334 309	11 662 626	2,9	11 801 003	11 801 003

Vapaa-aikalautakunta	TP 2017	TA 2018	TA 2019	%	TA 2020	TA 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ <i>sitova taso</i>	-446 906	-484 072	-494 722	2,2	-505 922	-523 922
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ <i>sitova taso</i>	1 672 350	1 853 176	1 813 071	-2,2	1 861 801	1 749 364
TOIMINTAKATE	1 225 444	1 369 104	1 318 349	-3,7	1 355 879	1 225 442
Suunn.mukaiset poistot	74 526	72 090	64 510	-10,5	64 510	64 510
KOKONAISKUSTANNUKSET	1 299 970	1 441 194	1 382 859	-4,0	1 420 389	1 289 952

Ympäristölautakunta	TP 2017	TA 2018	TA 2019	%	TA 2020	TA 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ <i>sitova taso</i>	-160 320	-91 050	-97 540	7,1	-97 540	-97 540
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ <i>sitova taso</i>	189 955	201 053	205 348	2,1	277 570	270 960
TOIMINTAKATE	29 635	110 003	107 808	-2,0	180 030	173 420

Tekninen lautakunta	TP 2017	TA 2018	TA 2019	%	TA 2020	TA 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ <i>sitova taso</i>	-4 589 263	-4 626 880	-4 990 150	7,9	-5 253 030	-5 253 030
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ <i>sitova taso</i>	3 971 261	4 027 193	4 460 123	10,8	4 448 055	4 448 055
TOIMINTAKATE	-618 002	-599 687	-530 027	-11,6	-804 975	-804 975
Suunn.mukaiset poistot	657 485	807 951	930 910	15,2	1 118 040	1 118 040
KOKONAISKUSTANNUKSET	39 483	208 264	400 883	92,5	313 065	313 065

Lautakunnat yhteensä	TP 2017	TA 2018	TA 2019	%	TA 2020	TA 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ <i>sitova taso</i>	-6 514 225	-6 403 801	-6 766 272	5,7	-6 996 232	-7 014 232
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ <i>sitova taso</i>	37 740 867	38 857 197	39 727 319	2,2	39 465 071	39 353 594
TOIMINTAKATE	31 226 642	32 453 396	32 961 047	1,6	32 468 839	32 339 362
Suunn.mukaiset poistot	734 313	880 041	1 005 930	14,3	1 193 060	1 193 060
KOKONAISKUSTANNUKSET	31 960 955	33 333 437	33 966 977	1,9	33 661 899	33 532 422

TALOUSARVION RAHOITUSOSA

TALOUSARVION RAHOITUSOSA	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnan rahavirta	2 075 279	2 836 044	877 309	853 488	1 565 696	1 805 173	1 800 000	1 800 000
Vuosikate	866 654	3 034 846	877 309	853 488	1 565 696	1 805 173	1 800 000	1 800 000
Satunnaiset erät	1 229 455							
Tulorahoituksen korjauserät	-20 830	-198 801						
Investointien rahavirta	-101 700	-1 977 624	-3 458 350	-3 523 788	-1 420 435	-690 000	-500 000	-300 000
Investointimenot	-536 689	-2 586 660	-4 970 350	-3 603 788	-1 495 435	-765 000	-500 000	-300 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	17 014	0	1 512 000	80 000	75 000	75 000		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	417 974	609 036						
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 973 579	858 421	-2 581 041	-2 670 300	145 261	1 115 173	1 300 000	1 500 000
Rahoituksen rahavirta	-3 537 897	1 910 288	5 165 412	1 165 364	-81 600	-331 600	-331 600	-331 600
Antolainauksen muutokset	61 249	122 149	168 448	168 400	418 400	168 400	168 400	168 400
Antolainasaamisten lisäys	-13 859	-693 539						
Antolainasaamisten vähennys	75 108	815 688	168 448	168 400	418 400	168 400	168 400	168 400
Lainakannan muutokset	-1 688 436	444 264	4 996 964	996 964	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys *)	0		6 000 000	6 000 000				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 688 436	-1 555 736	-1 003 036	-1 003 036	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	2 000 000		-4 000 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Oman pääoman muutokset								
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 910 710	1 343 875						
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 564 318	2 768 709	2 584 371	-1 504 936	63 661	783 573	968 400	1 168 400
Rahavarojen muutos	-1 564 318	2 768 709	89 371	-1 504 936	63 661	783 573	968 400	1 168 400
Rahavarat 31.12.	3 026 042	5 794 751	3 586 902	2 081 966	2 145 627	2 929 200	3 897 600	5 066 000
Rahavarat 1.1.	4 590 360	3 026 042	3 497 531	3 586 902	2 081 966	2 145 627	2 929 200	3 897 600
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot								
<i>Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä**</i>				-2 323 432	-2 178 171	-1 062 998	237 002	1 737 002
<i>Lainanhoitokate</i>	0,46	1,36	0,35	0,32	0,57	0,66	0,67	0,69
<i>Kassan riittävyys, pv</i>	27	49	29	17	19	26	34	45
<i>*) sitova valtuustoon nähden</i>								
<i>***) Vuonna 2018 on aloitettu poikkeuksellisen isoja investointeja jatkuen vuoteen 2019, jonka vuoksi suunnitelmakautta jatketaan kahdella vuodella, jolloin investointeja ei juurikaan tehdä ja vuosikatetta nostetaan jotta toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy positiiviseksi. Tunnusluvun laskennassa vuodelle 2019 siirtävä päiväkotit (2 069 488€) on vähennetty 2018 vuoden investoinneista.</i>								

POISTOSUUNNITELMA

Kalustoryhmä	Vanha poistosuunnitelma (Sievi 31.12.2012 asti)		Kunnanvaltuusto raja-arvot (Kilan kuntajaoston suositus)		Kunnanhallitus ohjeellinen (Sievi 1.1.2013 alkaen)	
	Tasapoisto aika vuosina	Menojäännös- poisto %	Tasapoisto aika vuo- sina	Menojäännös- poisto %	Tasapoisto aika vuosina	Menojäännös- poisto %
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET						
Kehittämismenot	3		2-5	ei suositella	2	
Aineettomat oikeudet	5		5-20	ei suositella	5	
Liikearvo	5		2-5	ei suositella	2	
Muut pitkävaikutteiset menot						
ATK-ohjelmistot	4		2-5	ei suositella	2	
Tietokoneohjelmistot	5				4	
Muut	3		2-5	ei suositella	2	
AINEELLISET HYÖDYKKEET						
Rakennukset ja rakennelmat						
Hallinto- ja laitosrakennukset; 1.1.2004 - 31.12.2012 valmistuneet	50		20-50	5-10%		
Hallinto- ja laitosrakennukset; 31.12.2003 ja sitä ennen valmistuneet	40		20-50	5-10%		
Hallinto- ja laitosrakennukset 1.1.2013- kivist			20-50	5-10%	30	
Hallinto- ja laitosrakennukset 1.1.2013- puiset			20-50	5-10%	20	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	25		20-30	10-15%	20	
Taloussrakennukset	15		10-20	15-20%	10	
Vapaa-ajan rakennukset	25		20-30	10-15%	20	
Asuinrakennukset	40		30-50	5-10%	30	
Peruskorjaukset (lisätietona, poistoaika ei jatku)						
Kiinteät rakenteet ja laitteet						
Kadut, tiet, torit ja puistot		20	15-20	15-20%		20
Sillat, laiturit ja uimalat		25	10-30	10-25%		25
Muut maa- ja vesirakenteet		20	15-30	10-20%		20
Vedenjakeluverkosto		10	30-40	7-10%		7
Viemäriverkko		5	30-40	7-10%		7
Kaukolämpöverkko		15	20-30	10-15%		15
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistusl.		20	15-20	15-20%		20

Kalustoryhmä	Vanha poistosuunnitelma (Sievi 31.12.2012 asti)		Kunnanvaltuusto raja-arvot (Kilan kuntajaoston suositus)		Kunnanhallitus ohjeellinen (Sievi 1.1.2013 alkaen)	
	Tasapoisto aika vuosina	Menojäännös- poisto %	Tasapoisto aika vuo- sina	Menojäännös- poisto %	Tasapoisto aika vuosina	Menojäännös- poisto %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset		22	10-12	20-22%		22
Muut putki- ja kaapeliverkot		20	15-20	15-20%		20
Sähkö-, vesi yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet		15	10-20	15-25%		20
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet		20	15-20	15-20%		20
Liikenteen ohjauslaitteet		25	10-15	20-25%		25
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet		25	10-15	20-25%		25
Koneet ja kalusto						
Rautaiset alukset	15		15-20	15-20%	15	
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	10		8-15	20-27%	8	
Kuljetusvälineet	7		4-7	25-30%	4	
Muut liikkuvat työkoneet	5		5-10	25-30%	5	
Muut raskaat koneet	10		10-15	20-25%	10	
Muut kevyet koneet	5		5-10	25-30%	5	
Paloautot varusteineen	15					
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	10		5-15	20-30%	5	
ATK-laitteet	4		3-5	30-40%	3	
Muut laitteet ja kalusteet	3		3-5	30-40%	3	
Muut aineelliset hyödykkeet						
Luonnonvarat		käytön mukaan		käytön mukaan		käytön mukaan
Arvo- ja taide-esineet		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa

Pienhankintaraja 10 000 €

Poisto-aika valitaan normaalisti lyhyemmäksi kuin se aika, jona hyödykettä käytetään palvelutuotannossa. Vuodesta 2013 lähtien hyödykkeiden poistojen laskennassa noudatetaan tarkistettuja todennäköisiä taloudelliseen pitoaikaan perustuvia poisto-aikoja.

Kunnanhallitus arvioi teknisen toimen asiantuntemusta hyödyntäen ja kunnanvaltuuston raja-arvoja noudattaen hyödykkeiden taloudellisen käyttöajan talousarvion investointisuunnitelman yhteydessä. Ohjeellisista poistoajoista voidaan poiketa hyödykekohtaisesti teknis-taloudellisin perustein kunnanvaltuuston määräämien raja-arvojen rajoissa. Poisto-aika perustuu rakennusten kestävyysarviointiin, käytettävyyteen palvelutuotannossa, tulontuottamiskykyyn tms. perusteluihin.

Valokuituhankkeen kuntarahoitusosuus kirjataan muihin pitkävaikutteisiin menoihin poistoajalla 20 vuotta.

INVESTOINTIOHJELMA 2019–2021

INVESTOINTIOHJELMA 2019 - 2021	KUST.ARVI	TA 2019	TS 2020	TS 2021	valtionosuus ym tulo vuosi 2019	Valtion osuus ym. muu tulo yhteensä	Hanke tavoitteet
KORHOSEN KOULUN MAALAMPÖ	90 000 €	90 000 €					Säästö lämmityskuluissa
PÄIVÄKOTI JUOLUKKATIE	2 586 860 €	2 069 488 €					Päiväkotitilojen lisääminen ja parantaminen
TALONRAKENNUS SIVISTYSTOIMI	2 676 860 €	2 159 488 €	0 €	0 €	0 €	0 €	
PAJULAN SANEERAUS	15 000 €	0 €	15 000 €	0 €			Tilatarpeeseen vastaaminen
TALONRAKENNUS SOSIAALITOIMI YHTEENSÄ	15 000 €	0 €	15 000 €	0 €	0 €	0 €	Lisäytyvään palveluasumisen tarpeeseen vastaaminen
ANNINTIE	28 000 €	28 000 €					Paremmat kulkuyhteydet tk:n tontille
JÄRVIKYLÄN KL-VÄYLÄ KUNTAOSUUS	640 000 €		320 000 €	320 000 €			Liikenneturvallisuus, kunnanvaltuuston päätös
LEPPÄLÄ, LAHDENPERÄ KL-VÄYLÄ KUNTAOSUUS	360 000 €		180 000 €	180 000 €			Liikenneturvallisuus, kunnanvaltuuston päätös
ALATALON AL. YLIMESKANTIE-KANTOLANTIE (suun.)	280 000 €	20 000 €	260 000 €				Liikenneturvallisuuden parantaminen
JUOLUKKATIE 120 m + PÄIVÄKODIN JÄTTÖALUE	183 000 €	183 000 €					Liikenneyhteyksien rakentaminen uudelle tontille
PELASTAJANTIE 150 m	90 000 €	90 000 €					Liikenneyhteyksien rakentaminen uudelle tontille
KL-VÄYLÄ MARJATIE - JUOLUKKATIE 160 m	25 000 €	25 000 €					Liikenneturvallisuuden parantaminen
TEIDEN RAKEN. JA PERUSKORJ. YHTEENSÄ	1 606 000 €	346 000 €	760 000 €	500 000 €	0 €	0 €	

INVESTOINTIOHJELMA 2019 - 2021	KUST.ARVIO	TA 2019	TS 2020	TS 2021	valtionosuus ym tulo vuosi 2019	Valtion osuus ym. muu tulo yhteensä	Hanke tavoitteet
KESÄLÄNKUJA	12 500 €		12 500 €				
JUOLUKKATIE 120 m + PÄIVÄKODIN JÄTTÖALUE	25 000 €	25 000 €					
KL-VÄYLÄ MARJATIE- JUOLUKKATIE	13 000 €	13 000 €					
AARNENTIE	8 100 €	8 100 €					
PUROLANTIE	17 658 €		17 658 €				
VANHANTALONTIE	16 794 €		16 794 €				
JALMARINTIE	2 925 €		2 925 €				
USKONTIE	5 558 €		5 558 €				
KAAVATEIDEN PÄÄLLYSTYS	101 535 €	46 100 €	55 435 €	0 €	0 €	0 €	Paremmat ja turvallisemmat kulkuyhteydet
MARJATIE, HEITTOLANTIE, VILHONTIE	34 000 €	34 000 €					
KAAVATEIDEN VALAISTUS YHTEENSÄ	34 000 €	34 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	Turvallisemmat kulkuyhteydet (asemakaava-alue)
MAANHANKINTA	170 000 €	170 000 €	0 €	0 €			Kunnalla hyvä monipuolinen tonttitarjonta
VALOKUITU HANKE 1. KUNTARAHOITUSOSUUS	241 400 €	101 400 €					valtuuston päätös
VALOKUITU HANKE 2. KUNTARAHOITUSOSUUS	355 300 €	355 300 €					valtuuston päätös
OSAKKEETJA OSUUDET	100 000 €	100 000 €					
LEIKKIKENTTÄ (LEADERHANKE)	100 000 €	100 000 €			80 000 €	80 000 €	Lapsiperheiden viihtyisyyden lisääminen (vetovoimatek.)
LEIKKIKENTTIEN PERUSKORJAUS	50 000 €	20 000 €	15 000 €	15 000 €			
SAMMUTUSVESIKAIVO ASEMAKYLÄLLE	20 000 €	20 000 €					Paloturvallisuuden parantaminen
KOULUTOIMEN ESITYS: DOKUMENTTIKAMERAT	12 000 €	12 000 €					Opetustyön työkalu jolla helpotetaan opetustyötä

Sievin kunnan talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020–2021

INVESTOINTIOHJELMA 2019 - 2021	KUST.ARVIIO	TA 2019	TS 2020	TS 2021	valtionosuus ym tulo vuosi 2019	Valtion osuus ym. muu tulo yhteensä	Hanke tavoitteet
VAPAA-AIKATOIMEN ESITYKSET:							
KUNTORADAN PURUT	22 000 €	22 000 €					lautupohja tarvii purutäydennyksen toimiakseen
KUMITELASTO JA JYRSIMEN KELA	19 500 €	19 500 €					nykyinen terästelasto vanha, vaihto edessä
KUNTOSALIN LAAJENNUS JA LAITTEIDEN UUSIMIN	47 000 €	47 000 €					kävijämäärän kasvattaminen ja käytön lisääminen
KIRJASTOAUTO	400 000 €		400 000 €				Nykyinen auto jo 20 vuotta vanha, palvelun säilyttäminen
JALKAPALLOKENTÄN PERUSKORJAUS	530 000 €	30 000 €	250 000 €	250 000 €		150 000 €	Kentän parantaminen lisää käyttöä, nyt huonokuntoinen
ESIINTYMISLAVA	21 000 €	21 000 €					Esiintymislava mahdollistaa monia eri tapahtumia
MENOT YHTEENSÄ	6 521 595 €	3 603 788 €	1 495 435 €	765 000 €	80 000 €	230 000 €	
NETTOMENOT		3 523 788 €	1 420 435 €	690 000 €			
RAHOITUS LEASING HANKKEET	KUST.ARVIIO	TA 2019	TS 2020	TS 2021	valtionosuus ym tulo vuosi 2018	Valtion osuus ym. muu tulo	Hanke tavoitteet
TEOLLISUUSHALLI SIEVITALOLLE, LUNASTUSVUOK.	5 500 000 €						Tilatarpeeseen vastaaminen, elinkeinojen kehittäminen
							halli on rakennettu 2018 ja valmistuu 2019 tammikuussa
INVESTOINTIMENOT + LEASINGMENOT YHT	12 021 595 €	3 603 788 €	1 495 435 €	765 000 €	80 000 €	230 000 €	
NETTOINVESTOINNIT + LEASING NETTO		3 523 788 €	1 420 435 €	690 000 €			

YHTEENVETOTAULUKKO

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN YHTEENVETO			
Sievin kunta	Sitovuus *)	Määrärahat	Tuloarviot
KÄTTÖTALOUSOSA			
Keskusvaalilautakunta	B	20 537	14 800
Kunnanvaltuusto	B	55 584	0
Tarkastuslautakunta	B	22 023	0
Kunnanhallitus	B	20 993 327	674 380
Koululautakunta	B	12 157 306	494 680
Vapaa-aikalautakunta	B	1 813 071	494 722
Ympäristölautakunta	B	205 348	97 540
Tekninen lautakunta	B	4 460 123	4 990 150
Välisumma		39 727 319	6 766 272
TULOSLASKELMASOSA			
Verotulot	B		16 130 000
Valtionosuudet	B		17 774 085
Korkotulot	B		29 800
Muut rahoitustulot	B		23 900
Korkomenot	B	142 000	
Muut rahoitusmenot	B	1 250	
Satunnaiset erät			
Välisumma		143 250	33 957 785
INVESTOINTIOSA			
Kunnanhallitus			
maan osto	N	170 000	
osakkeet ja osuudet	N	100 000	
valokuituhankkeen I kuntarahoitusosuus	N	101 400	
valokuituhankkeen II kuntarahoitusosuus	N	355 300	
leikkikenttä	N	100 000	80 000
leikkikenttien peruskorjaus	N	20 000	
Tekninen lautakunta			
kaavateiden rakentaminen ja per.kor.	N	346 000	
kaavateiden päällystys	N	46 100	
kaavateiden valaistus	N	34 000	
sammutusvesikaivo asemakylälle	N	20 000	
Vapaa-aikalautakunta			
kuntoradan purutus	N	22 000	
kumitelasto ja jyrsimen kela latukone	N	19 500	
kuntosalin laajennus ja laitteiden uusim.	N	47 000	
jalkapallokentän peruskorjaus	N	30 000	
esiintymislava	N	21 000	
Koululautakunta			
Korhosen koulun maalämpö	N	90 000	
päiväkoti	N	2 069 488	
dokumenttikamerat	N	12 000	
Välisumma		3 603 788	80 000
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys			
Antolainasaamisten vähennys			168 400
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		6 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		1 003 036	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		4 000 000	
Oman pääoman muutokset			
Vaikutus maksuvalmiuteen			1 504 936
Välisumma		5 003 036	7 673 336
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		48 477 393	48 477 393

*) N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B=bruttomääräraha/-tuloarvio

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET TALOUSARVIOON VUODELLE 2018

Kunnanhallitus 19.11.2018 § 140

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarvio ja -suunnitelma ovat laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Mikäli talousarviossa toimielimelle osoitetut määrärahat osoittautuvat riittämättömäksi, on talousarviota muutettava huomioiden rahoitustarpeen kattamissäännöt.

Käyttötalousosaan esitetään seuraavia muutoksia:

Koululautakunnan palkkamäärärahat ovat osoittautuneet riittämättömiksi lähinnä sairausloman sijainsten osalta, lisäksi kouluilla on ollut välttämättömiä ja ennakoimattomia korjaustarpeita. Erittely lisämäärärahan tarpeesta kohteittain sisältäen myös palkkauksen sivukulut:

- Kiiskilän koulu 5000€
- Lauri Haikolan koulu 30000€
- Korhosen koulu 30000€
- Lystilän päiväkoti 12200€
- Tuulihatun päiväkoti 35870€
- Kukonkosken ryhmis 17300€

Investointiosaan esitetään seuraavia määrärahojen muutoksia:

- Jakolanpellon kaavateiden rakentamiseen saadaan EAKR-rahoitusta toteutuneiden kustannusten perusteella. Määrärahan muutoksena investointituloa voidaan lisätä hankkeelle 70 000 €.
- Kaavateiden päällystämiseen, joka osittain rahoitetaan edellisen hankkeen rahoituksella, tarvitaan lisämääräraha 42 500 €.
- Maanhankintaan tarvitaan lisämäärärahaa 37 800 €
- Pajulan laajennus 310 000€
- Paloaseman rakentaminen 220000€
- Kaavateiden valaistuksesta määrärahaa voidaan pienentää 10000€
- Päiväkotihankkeen määrärahaa voidaan tälle vuodelle pienentää 1 500 000€

Rahoitusosaan muutos:

- Antolainojen lisäys 100 300 € (Jokilaaksojen Kuituverkko-osuuskunnan pääomalaina)
- Verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 266 000€ vähemmän:
  - Yhteisöveroa saataneen arvioitua vähemmän 401 000€
  - Kiinteistöveroa saataneen arvioitua vähemmän 77 000€
  - Kunnallisveroa saataneen arvioitua enemmän 212 000€

Muutokset esitetään katettavaksi talousarviolainalla.

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se hyväksyy määrärahojen muutokset esittelyn mukaisesti.

Päätös: Hyväksyttiin.

Asiantuntijana kuultiin kunnankamreeri Marja Korkeakangasta.

Kunnanvaltuusto 29.11.2018 § 63

Päätös: Hyväksyttiin.

Lisätietoja: kunnankamreeri Marja Korkeakangas, puh. 044 4883 202
etunimi.sukunimi@sievi.fi

ARVIOINTIKERTOMUKSEN 2017 VASTINEET

Tarkastuslautakunta 1.10.2018 § 44

Tarkastuslautakunta pyysi eri hallintokunnilta vastineet vuoden 2017 arviointikertomuksessa esille nostamiinsa asioihin syyskuun loppuun mennessä (kv 20.06.2018 § 33). Lautakunnat antavat vastineensa kuluvan viikon kokouksissaan, joten ne ovat tarkastuslautakunnan käytettävissä kokoukseen mennessä.

Puheenjohtajan päätösehdotus: Lautakunta käsittelee saamansa vastineet.

Päätös: Tarkastuslautakunta toteaa annetuista vastineista:

*Ympäristölautakunta ei ole vastannut arviointikertomuksen havaintoon ns. kiinteistöprojektin aikataulun osalta.

*Vapaa-aikalautakunnan tehtäväksi on annettu hyvinvointikertomuksen laatiminen. Hallituksen tulee huolehtia, että kunnalle laaditaan asianmukainen hyvinvointikertomus.

*Koululautakunnan vastaus tarkastuslautakunnan havaintoihin on asianmukainen ja riittävä.

*Tarkastuslautakunta pyytää kunnanhallitusta täsmentämään antamaansa vastausta tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esiinottamiin havaintoihin seuraavaan 5.11.2018 pidettävään tarkastuslautakunnan kokoukseen mennessä.

*Teknisen lautakunnan tulee käsitellä arviointikertomus lautakunnan toimintaa koskevilta osin 5.11.2018 mennessä.

Tarkastuslautakunta 5.11.2018 § 50

Kunnanhallituksen ja lautakuntien lisäykset vastineisiin laitetaan extranettiin sitä mukaa, kun niitä saapuu.

Puheenjohtajan päätösehdotus: Lautakunta käy vastineet ja niihin saadut lisäykset lävitse sekä esittää ne valtuustolle käsiteltäväksi.

Päätös: Tarkastuslautakunta merkitsi tiedoksi jätetyt lisäselvitykset ja päätti esittää valtuustolle eri hallintokuntien vastineet arviointikertomuksessa 2017 olleisiin havaintoihin.

Tilintarkastaja Asko Vanhatupa poistui esteellisenä kokouksesta tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 15.40.

Kunnanvaltuusto 29.11.2018 § 64

Oheismateriaalina kunnanhallituksen sekä koulu-, vapaa-aika- ja ympäristölautakunnan vastineet. Tekninen lautakunta merkitsi arviointikertomuksen tiedokseen kokouksessaan 26.9.2018 § 35.

Päätös: Arviointikertomukseen annetut vastineet merkittiin tiedoksi.

Lisätietoja: puheenjohtaja Annu Pärkkä, p. 050 4045 484
etunimi.sukunimi@sievi.fi

Sievin kunnan tarkastuslautakunnalle arviointikertomuksessa esitetyn johdosta

Kunnan väkiluku

Sievin kunnan pitkäaikaisena strategiana on ollut asukasluvun kasvattaminen.

Kunnan tehtävistä moni voidaan nähdä tämän tavoitteen saavuttamista tukeviksi toimiksi. Asukasviihtyvyys ja kunnan kiinnostavuus kotipaikkana ohjaa kaikkea kunnan palvelutuotantoa. Muuttopäätöksen voidaan olettaa koostuvan useasta elämän tärkeästä asiasta: työstä, asumisesta, ympäristöstä, koulutus- ja harrastusmahdollisuuksista.

Kunnan vetovoimaisuutta tukemalla ja kehittämällä, monipuolisilla asumisvaihtoehdoilla ja tonttitarjonnalla, turvallisella ja viihtyisällä ympäristöllä vaikutetaan kunnan elinvoimaisuuteen. Merkittävänä osana on myös kuntalaisten hyvinvointi ja terveys. Elinvoimaisuus lisää asukasviihtyvyyttä ja kunnan kiinnostavuutta sekä asukkaiden että yritysten kotipaikkana.

Työergonomia

Työergonomiaa tukeva ohjaus kuuluu osana työterveyshuollosta ostettavaa palvelua. Henkilöstölle on toimitettu 2015 toimintaohje (liite 1), jonka mukaan ”ergonomiakäynnin voi työntekijä tilata itse työterveyshuollosta ilmoitettuaan ergonomiakäynnin tarpeen ensin työterveyshuollon yhteyshenkilölle (hallintopäällikkö). Käynti voidaan tehdä myös työterveyshuollon omasta aloitteesta.” Ergonomiakäynnillä työfysioterapeutti tulee työntekijän työpisteeseen, arvioi työskentelytilan ja työliikkeet ergonomian kannalta, ehdottaa tarvittavia muutoksia ympäristöön ja toimittaa käynnistä ja havainnoistaan työntekijälle ja työnantajalle kirjallisen muistion.

Palveluun ja toimintatapaan ei ole tullut muutoksia, joten on voitu olettaa esimiesten ja työntekijöiden tuntevan asia. Työterveyshuollon palveluista kertominen kuuluu myös uusien työntekijöiden perehdytykseen. Ohje on saatavissa sähköisesti laajasti henkilöstön käytössä olevalta P-asemalta, henkilöstöhallinnon kansioista ”toimintaohjeet henkilöstöasioissa”. Toimintatavan valmistelu ja siitä tiedottaminen on merkitty ohjeen ylätunnisteeseen.

Kehityskeskustelut

Kehityskeskustelukäytännöstä on aikoinaan käyty paljon linjaavaa periaatekeskustelua, jolloin valtuusto määritteli jokaiselle työntekijälle mahdollisuuden vuosittaiseen henkilökohtaiseen kehityskeskusteluun esimiehensä kanssa. Lisäksi hallintokunnat hyödyntävät kehityskeskusteluhengessä ryhmäkeskustelujen ja vertaispalautteen mahdollisuutta tiimin työskentelyn kehittämiseen.

Kehityskeskustelujen käyminen on hallintokunnan johtavan viranhaltijan vastuulla ja toteutetaan hänen tarkemmin ohjeistamallaan tavalla. Johtava viranhaltija ei ole aina se esimies, jonka kanssa keskustelu käydään. Keskustelu käydään työajalla eikä siihen osallistuminen ole työntekijän valittavissa. Keskustelussa jokainen päättää itse, missä laajuudessa asioista puhuu. Hallintokunnat voivat käyttää keskustelussa lomaketta ja vastaavat sen asianmukaisesta säilyttämisestä.

Kehityskeskustelukäytäntöön ei ole tullut muutoksia, joten on voitu olettaa esimiesten tuntevan asia. Vuonna 2017 jokaisen kohdalla kehityskeskustelua ei kuitenkaan pidetty. Kehityskeskustelujen käymättömyys koskee johtavien viranhaltijoiden antaman tiedon mukaan alle 10 henkilöä.

Yksi mahdollinen tapa todeta keskustelujen käymisen tilanne olisi ilmoittaa siitä hallintokunnittain tilinpäätöksessä.

Investointien vaikutus käyttötalouteen

Uusien investointien vaikutus lautakuntien käyttötalouteen on huomioitu vuosittain taloussuunnitelmaa laadittaessa.

Jatkossa taloussuunnitelmassa ja käyttökustannusvaikutuksia arvioitaessa, hallintokuntia voidaan pyytää laatimaan erillinen laskelma, jossa kunkin yksittäisen investoinnin vaikutukset käyttötalouteen eritellään. Laskennassa tulee huomioida ja arvioida vuositason ainakin poistojen vaikutus, kiinteistökulujen muutos, henkilöstökulujen muutokset sekä muut palvelujen ja ostojen muutokset.

Kokoukseen osallistuminen (ympäristölautakunnan esimerkki)

Jokainen on itse velvollinen havaitsemaan ja ilmoittamaan esteellisyydestään eli jääväämään itsensä päätöksenteosta. On mahdollista, että toimielintä ei joissakin asioissa usean jäsenen esteellisyyden vuoksi saataisi päätösvaltaiseksi.

Vakiintunut tapa on, että valtuuston kokousta lukuun ottamatta jokainen luottamushenkilö ilmoittaa itse henkilökohtaiselle varajäsenelleen, mikäli ei pääse kokoukseen. Mikäli varajäsenkään ei pääse kokoukseen, hän voisi siinä tilanteessa ilmoittaa kokouksen esittelijälle tai sihteerille, jotta voidaan ennakoita poikkeuksellinen, päätösvaltottoman kokouksen mahdollisuus. Poissaolojen ilmoittamiskäytännöstä erityisesti luottamushenkilöiden yhtenäisen ohjauksen näkökulmasta keskusteltiin syksyllä 2017 toimistosihteerien idearyhmässä, jossa on edustus joka hallintokunnasta.

Kunnan hallintokunnat luottamushenkilöiden perehdyttämisen ja yhteistyön kautta edistävät omalta osaltaan luottamustehtävän mielekästä ja innostavaa hoitamista. Vastuu luottamustehtävän hoidosta on kuitenkin luottamushenkilöllä itsellään.

Perehdytys kunnan luottamustoimen hoitamiseen on sisältänyt myös esteellisyysasiat.

Kunnanhallituksen tehtäväalueesta esitetyt huomiot

Tarkastuslautakunta esittää erityisenä huolena sosiaali- ja terveystalouden pysymisen Sievissä. Sievin uutta terveyskeskusta on suunniteltu rakennettavaksi osana Alatalon kokonaisuutta. Sote-palvelujen saatavuus Sievissä katkeamattomasti on turvattu järjestämällä terveyskeskukselle nopeasti väistötilat kunnantalolle, hammaslääkäritilojen yhteyteen. Mahdollisuutena olisi ollut myös kyseisten palvelujen tarjoaminen uuden terveyskeskuksen rakentamisen ajaksi toisella paikkakunnalla.

Kallion toiminta

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen on kunnanhallituksen tehtäväalueella ja vastaava viranhaltija on kunnanjohtaja.

Sote-palvelujen ja kustannuskehityksen seuraaminen kuntalaisille tärkeänä palveluna ja kunnan suurimpana menokohtana on tärkeä ja pysyvä kehityskohde. Hyvinvointitiedon saatavuus paranee, kun hyvinvointikertomus oheistetaan tilinpäätökseen. Kunta on ulkoistanut sosiaali-terveyspalvelujensa tuottamisen Peruspalvelukuntayhtymä Kalliolle, jossa Sievin kuntaa edustavat luottamushenkilöedustajat ja viranhaltijat vastuualueensa mukaan. Kallio laatii itsenäisesti sekä budjettinsa että tilinpäätöksensä. Sievin kunnan tilinpäätökseen voidaan tietysti ottaa lisäinformaatiota Kallion toiminnasta Sievin kunnassa ja sen tavoitteiden toteutumisesta.

Kallion viranhaltijan 31.5.2018 antaman ilmoituksen (liite 2) mukaan yhdellä asiakkaalla on yöpartio käynyt Sievissä vuoden 2017 loppupuolella

Kallio laatii tilinpäätöksensä yhtäaikaisesti kunnan tilinpäätöksen kanssa ja yhtymähallituksen käsittelyn jälkeen tilinpäätös menee Kallion tarkastuslautakunnan käsittelyyn. Kalliossa tilinpäätöksen hyväksyy yhtymäkokous, joten tilinpäätös ei tule kuntien hallitusten ja valtuustojen käsittelyyn. Informaatiota Kallion tilinpäätöksestä voidaan lisätä, esim. kuntayhtymän kunnan edustajien antamalla informaatiolla kuntayhtymän toiminnasta ja tilinpäätösluvuista.

Peruspalvelutoimikunnan rooli

Peruspalvelutoimikunnan perustamista ei ole viety loppuun uuden valtuustokauden vaihtuessa 2017. Asia havaittiin, kun hyvinvointiasioissa tuli esiin tarve saada toimielin hyvinvoinnin edistämisen nykypäivän tehtäviin vastaamaan. Hyvinvoinnin edistäminen on 1.6.2017 voimaan tulleen hallintosäännön mukaan siirtynyt vapaa-aikatoimelle, ja tehtävän ja yhteistyötapojen paras mahdollinen organisointi on suunnittelutyön kohteena.

Sieviläisten kuulemista ja asiakaspalautteen kokoamiseksi oli esimerkiksi 19.10.2017 kunnantalon avointen ovien päivänä hyvinvointiklinikka, jonne jätetystä palautteesta saatiin paljon tietoa, sekä uusia ideoita että kokemuksia nykyisistä palveluista. Välitön asiakaspalautte Kallion toiminnasta tulee kaikkien käyttäjien osoittaa Kalliolle, joka sote-palveluja järjestävänä tahona kerää palautetta asiakkailtaan. Sievin kuntaa Kalliossa on edustanut sopimustyöryhmässä kunnanjohtaja, budjettineuvotteluissa viranhaltijoita ja luottamushenkilöistä koostuva joukko sekä kunnan luottamushenkilöstöstä valitut edustajat Kallion päättävissä toimitelmissä.

Omistajanohjausta kehitetään vahvemiksi. Tästä esimerkkinä Kallion vuoden 2019 talousarvio, jonka tarkempaan avaamiseen ja tätä kautta mahdollisten säästökohteiden etsimiseen, pidetään uudet kuntaneuvottelut.

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan ohje on uusittu. Sisäisen valvonnan tarkoitusta palvelevat myös toimiva esimiestyö, valmiit toimintamallit eri tilanteiden selvittämiseen ja seuraamiseen sekä avoin ja oppivan organisaation työkuultuuri, jossa nopea virheiden havaitseminen on tapa estää lisävahinkojen syntyminen ja lisätä työyhteisön kykyä ennakoita riskejä ja estää niiden toteutuminen.

Aktiivisuuden näkökulmasta niin tarkastuslautakunta kuin luottamushenkilöstö ovat kysymyksiin ja kommentteihin tuoneet esiin kiitettävästi seikkoja, joilla kunnan toimintaa voidaan kehittää. Oman toiminnan kehittäminen on vakiintunut osa kunnan henkilöstöpolitiikkaa jo usean vuoden takaa.

Tarkastuslautakunta on uuteen kuntalakiin viitaten velvoittanut viipymättä muuttamaan Koy Kenkäkankaan ja Koy Sievin kauppa- ja palvelukeskuksen tilintarkastuksen, jotta kaikkien (kunnan) konserniyhteisöiden tilintarkastuksen suorittaa sama tilintarkastusyhteisö. Isännöintitoimiston ilmoituksen (liite 3) mukaan tällä hetkellä mainittujen yhteisöjen tilintarkastuksen suorittaa Sievin kuntakonsernia muutoinkin tarkastava BDO Oy.

Henkilöstö

On arvokasta, että tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota hyvään johtamiseen ja henkilöstön työhyvinvointiin. Sievin kunnan henkilöstötyön tavoitteena on mm. toimintakyky muuttuvassa työympäristössä, ja tähän tavoitteen vastaamisen edellytyksenä on mm. riittävä mahdollisuus palautua työn aiheuttamasta kuormituksesta. Hyvässä ja vuorovaikutuksellisessa ilmapiirissä henkilöstö kokee työniloa ja toimii tehokkaasti ja omaa toimintaansa kehittämällä. Osaavalla johtamisella on merkittävä osa tällaisen kulttuurin luomisessa, ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

Kunnanjohtaja Janne Tervon johtajasopimuksen mukaisesti ilman irtisanoutumisaikaa tapahtuva irtisanoutuminen 26.9.2017 asetti henkilöstön yllättävään tilanteeseen, jossa tuli kyetä nopeasti sopeutumaan tilanteeseen ja huolehtimaan kunnan tehtävien hoidosta vähentyneillä resursseilla. Poikkeuksellisen henkilöstötilanteen resursointia suunniteltaessa ei osattu ennakoita, että viranhaltijan sopimusperusteinen irtisanoutuminen aiheuttaa kunnan jäsenten vireille paneman kunnallisvalituksen. Tällaisessa tilanteessa uuden kunnanjohtajan virantäyttöön ei päästy niin nopeasti kuin muutoin olisi voitu toimia. Kahden viranhoidon ajallinen kesto pitkittyi myös siitä syystä, että haluttiin huomioida määräaikaaisesti tehtävään valitun kunnanjohtajan aikataulu uuteen tehtävään siirtymisessä.

Kunnan ylimmän viranhaltijan puuttumisesta selvittiin jakamalla tehtäviä uudella tavalla yleishallinnon henkilöstön kesken, hankkimalla sinne määräaikaista sihteeriapua ja johtavien viranhaltijoiden entistä itsenäisemmällä oman tehtäväalueensa johtamisella.

Johtoryhmä kokoontui kuukausittain ja tiivis keskusteluyhteys ja neuvonpito olivat päivittäistä. Tilanne oli vaativa, mutta tarkoitettu määräaikaiseksi ja osoitti henkilöstöltä laajaa sitoutumista ja joustavaa asennetta.

Henkilöstöltä saadun palautteen mukaan riittävät resurssit oman työtehtävän laadukkaaseen hoitamiseen sen kehittämismahdollisuudet turvaten on merkittävien henkilöstön työhyvinvointia lisääviä tekijä. Tehtyjen kyselyiden mukaan henkilöstön työkyky oli hyvä. Kunnanhallitus on ohjeistanut seuraamaan henkilöstön työhyvinvointia esim. säännöllisen henkilöstökyselyn avulla.

Valmistelu ja asianosaikuuleminen: Johtoryhmän jäsenet ja yhteistyökomitea/työsuojelutoimikunta sähköpostilla 13.3.2015, työterveyshoitaja ja hallintopäällikkö (työterveyshuollon yhdyshenkilö) 8.6.2015

Tiedottaminen: Johtoryhmä, rehtorit ja koulunjohtajat sähköpostilla 9.6.2015. Henkilöstö esimiesten tarkoituksenmukaiseksi katsomalla tavalla.

Sievin kunnan ja työterveyshuollon toimintatapa työpaikkaselvityksissä ja ergonomiakartoituksissa

Työpaikkaselvitys = työterveyshuoltolain 12 § ja työturvallisuuslain 10 § mukaisesti työnantajan järjestämä riskien ja vaarojen arviointiin liittyvä käynti työnantajan eri työpaikoissa työskentelyolosuhteiden selvittämiseksi.

Työpaikkaselvitys tehdään työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaan 5 vuoden välein tai tarpeen mukaan olosuhteiden muuttuessa. Säännöllisen työpaikkaselvityksen tarpeen ottaa esille työterveyshuolto, olosuhteiden muutoksesta johtuvan selvitystarpeen työterveyshuolto tai työnantaja. Työterveyshuollon edustaja ottaa yhteyttä työsuojelupäällikköön, joka ilmoittaa selvityksestä kohteen henkilöstölle, esimiehille, työsuojeluvaltuutetuille sekä tarpeen mukaan muun hallintokunnan edustajalle, mikäli selvityksessä mahdollisesti tulee esiin heidän vastuualueelleen kuuluvia asioita. Näin työpaikan olosuhteita, kuormittavuutta, riskejä ja vaaroja voidaan tarkastella kokonaisuutena, edistetään hyvää tiedonkulkua ja vuorovaikutusta ja voidaan korjata tai sopia korjattavaksi joitakin epäkohtia heti paikalla olevien kesken.

Työterveyshuollon edustaja laatii työpaikkaselvityksestä raportin, jonka se toimittaa työsuojelupäällikölle, joka toimittaa lain edellyttämällä tavalla työpaikan henkilöstölle ja esimiehelle. Esimiehen tulee huolehtia, että raportti on jatkossakin henkilöstön saatavilla ja tiedossa. Se voidaan asettaa näkyville esim kahvihuoneeseen tai käsitellä tiimipalaverissa. Raportin tiedottaminen henkilöstölle on asia, jota työsuojeluviranomaisen toimittamassa työsuojelutarkastuksessa kysytään. Tiedottamiseen on siis työnantajalla lakisääteinen velvollisuus. Salassa pidettävää tietoa sisältävä raportti tulee laatia kaksiosaisesti niin että julkinen ja salassa pidettävä tieto ovat eri asiakirjassa.

Henkilökohtainen ergonomiakäynti= työturvallisuuslain 24 § mukainen käynti työntekijän tai työntekijäryhmän henkilökohtaisella työpisteellä tai työhuoneessa hyvän työergonomian edistämiseksi.

Henkilökohtainen ergonomiakäynti keskittyy yhden työntekijän tai työntekijäryhmään kuuluvien henkilökohtaisen työergonomian parantamiseen. Ergonomiakäynnin voi työntekijä tilata itse työterveyshuollosta ilmoitettuaan ergonomiakäynnin tarpeen ensin työterveyshuollon yhteyshenkilölle (hallintopäällikkö). Käynti voidaan tehdä myös työterveyshuollon omasta aloitteesta. Työterveyshuollon edustaja laatii käynnistä raportin, joka toimitetaan työntekijälle, tämän esimiehelle ja työsuojelupäällikölle. Työterveyshuolto voi esittää raportissa suosituksia, joita työnantaja noudattaa harkintansa mukaan. Esimerkiksi kalustohankinta tehdään hallintokunnan varoista esimiehen päätöksellä.

Ergonomiakäynnillä voi ottaa puheeksi muuta työturvallisuuteen tai työhyvinvointiin liittyvää, jonka jatkokäsittely on tarpeen tehdä erillisessä palaverissa esimiehen ja/tai työterveyshuollon edustajan kanssa. Asian laajuudesta riippuen myös työpaikkaselvitys asian vuoksi voi tulla kyseeseen. Tällöin noudatetaan työpaikkaselvityksestä sovittua menettelyä. Työterveyshuollon edustaja neuvoo oikeassa jatkomenettelyssä.

Terveystietojen salassapidon ja luottamuksen turvaamiseksi työterveyshuolto ei luovuta asiakirjoja muille kuin tässä sovituille henkilöille. Työnantajan edustajat huolehtivat oikeasta tiedottamisesta ja toimenpiteistä työpaikalla. Asiakirjojen julkisuudesta määrää julkisuuslaki, jonka mukaan henkilön terveydentilaa koskeva tieto on salassa pidettävä.

Zimbra

hanna.salminen@sievi.fi

YÖPARTIO

Lähtettäjä : Reetta Hjelm <reetta.hjelm@kalliopp.fi> to, 31.toukokuuta.2018 10:56

Aihe : YÖPARTIO

vastaanottaja : hanna salminen
<hanna.salminen@sievi.fi>

Hei, yhdellä asiakkaalla on yöpartio käynyt Sievissä 6.11.-31.12.2017 välisenä aikana.

Reetta

Reetta Hjelm TtM, Esh
Palvelujohtaja hoito ja hoiva, erit.ryh. asumispalvelut ja kotikuntoutus,
Vuodeosastojen tulosaluejohtaja
Peruspalvelukuntayhtymä Kallio
Vierimaantie 5, 84100 Ylivieska
puh. 044 419 5021

reetta.hjelm@kalliopp.fi

[Tutustu esitteeseemme](#)

Tämä viesti on lähetetty Peruspalvelukuntayhtymä Kallion postijärjestelmästä. Tämä sähköpostiviesti on luottamuksellinen ja tarkoitettu ainoastaan vastaanottajaksi osoitetun henkilön tietoon ja käyttöön. Mikäli tämä viesti ei ole tarkoitettu teidän tietoonne tai olette muuten virheestä johtuen vastaanottanut tämän viestin, olkaa ystävällinen ja ottakaa välittömästi yhteyttä viestin lähettäjään ja poistakaa viesti välittömästi järjestelmästäne.

Viestin sisällön edelleen lähettäminen, muunlainen jakelu tai kopioiminen ilman lähettäjän etukäteistä ja nimenomaista suostumusta on kielletty.

Zimbra

hanna.salminen@sievi.fi

VS: Sama tilintarkastusyhteisö kuntakonsernissa

Lähettäjä : Simo Joentakanen
<simo.joentakanen@penman.fi>

ke, 15.elokuuta.2018 12:41

Aihe : VS: Sama tilintarkastusyhteisö
kuntakonsernissa

vastaanottaja : hanna salminen <hanna.salminen@sievi.fi>

Hei!

Kiinteistö Oy Kenkäkankaalla on ollut sama tilintarkastaja kuntakonsernin kanssa jo ennen vuotta 2000 ja on edelleen.

Kiinteistö Oy Sievin Kauppa- ja palvelukeskuksen osalta ko. tarkastaja on valittu 04.06.2018 pidetyssä yhtiökokouksessa. Aiemminkin tässä yhtiössä on ollut tilintarkastajana tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy.

Ystävällisin terveisin,
Simo Joentakanen
P. 0400 594400

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähettäjä: hanna.salminen@sievi.fi <hanna.salminen@sievi.fi>

Lähetetty: 3. elokuuta 2018 15:02

Vastaanottaja: Simo Joentakanen <simo.joentakanen@penman.fi>

Kopio: Päivi Pöllä <paivi.polla@sievi.fi>; mauno.ranto
<mauno.ranto@sievi.fi>

Aihe: Sama tilintarkastusyhteisö kuntakonsernissa

Hei Simo,

johtuen toimitusjohtaja- ja isännöitsijäroolistasi Koy Kenkäkankaalla ja Sievin kauppa- ja palvelukeskuksessa otan yhteyttä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen havainnon vuoksi. Tarkastuslautakunta kehottaa saattamaan kaikki konserniyhteisöt kunnan kanssa saman tilintarkastusyhteisön alaisuuteen. Arviointikertomus liitteenä, katso sivu 12, kohdan 4.3.1. loppuosa.

Ystävällisin terveisin

Hanna Salminen
Hallintopäällikkö

Sievin kunta

P. 044 4883 201
Haikolantie 16
85410 SIEVI

Arviointilautakunta (6 /2018) - Huomiot koulutoimelle sekä koululautakunnan vastine 25.9.2018:

1. Varhaiskasvatus:

Lautakunnan mielestä tärkeä on *pohtia päiväkotien piha-alueiden riittävyttä lapsimäärään nähden*

- Uusi päiväkoti on tulossa (n. 115 lasta) ja näiltä osin asiat on huomioitu suunnittelussa
- Tuulihatun ja Järvirinteen pihoista on neuvoteltu teknisen toimen kanssa

Varhaiskasvatuksen tilojen ratkaisut sekä hyvät liikennejärjestelyt ovat tärkeitä. Nämä asiat on pyritty tarkkaan suunnittelemaan uuden päiväkodin hankkeessa. Muissa olemassa olevissa toimipaikoissa parannuksia voidaan tehdä tilojen ja tonttien sallimissa puitteissa. Teknisen toimen kanssa on kesällä 2018 alustettu vaihtoehtoja.

Kiertävän erityislastentarhanopettajan puuttuminen. Vuonna 2017 paikka on ollut haettavana useaan kertaan ja ratkaisematta. Asia on nyt saatu ratkaistua, kun yksi Sievin vakinaisista varhaiskasvatuksen opettajista aloitti elokuulla 2018 varhaiskasvatuksen määräaikaisena erityisopettajana ja opiskelee työn ohessa erityisopettajaksi sillä suunnitelmalla, että nimetään ko. toimeen valmistuttuaan. Työpanosta myydään 2-3 päivää kuukaudessa Alavieskaan.

Varhaiskasvatuksen laskutusprosessissa oleellista on, ettei puhuta tuntiperusteisesta laskutuksesta kun hoidossa ollut maksaa esim. 90 tunnin hoidosta saman hinnan kuin 150 tuntia hoidossa ollut perhe. Sievi valmistelee sähköisen Muksunetin käyttöön ottoa syksyllä 2018, mahdollisesti myös varhaiskasvatuksen Webin, jolloin sähköisen asiakaspalvelun kautta tarkempi laskutus voi olla mahdollista.

2. Koulutyö:

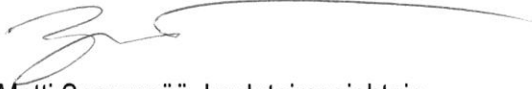
Oppilaiden yhdenvertaisuus: Yhtäläinen oikeus 3 – portaiseen tukeen on ollut olemassa Sievissä koko ajan. On kuitenkin totta, että koulukeskuksessa olevien kunnan yhteisten pienryhmien vuoksi yhteistyö perusluokkaan saattaa toimia matalammalla kynnyksellä. Keskitetty ratkaisu pienryhmien sijoituspaikan suhteen koulukeskuksessa on kunnan tekemä poliittinen ja taloudellinen ratkaisu. *Henkilöstön vajauksiin erityisopetuksessa* on lähiaikoina puututtu koululautakunnan perustettua elokuusta 2018 alkaen määräaikainen erityisopetuksen resurssituntiopettajuus, jota tullaan esittämään valtuustolle erityisopetuksen virkana. Toivottavasti myös tämä järjestely tuo tasa-arvoa.

Koulukiusaamisen nollatoleranssiin pyrkiminen ja asioihin puuttuminen: Kynnys puuttumiseen tulee olla matala ja välituntivalvontaan tulee kiinnittää huomiota. Asiaa painotetaan lukuvuonna 2018 -19 ja edellytetään koulujen kiinnittävän tähän vielä tarkemmin huomiota mm. KaMu – koulu periaatteiden kautta. Pyritään myös löytämään keinoja, miten kannustaa oppilaita ja vanhempia kertomaan kiusaamisesta ajoissa.

Aamu – ja iltapäivätoiminnan käytännöt, henkilöstöresurssit ja lasten turvallisuus: Osallistuvien lapsien määrää ohjaajaa kohden on rajoitettu erityisesti Lauri Haikolan koulun toiminnassa. Toimintaa ohjaava käytännön asioiden tiedote kerhoille ja vanhemmille on valmistumassa.

3. *Lukion uuden opetussuunnitelman* käyttöön ottoprosessi ja jalkauttaminen ovat alkuvaiheessa: Lukio-opintojen monimuotoisuuden lisääminen on uuden opetussuunnitelman toteutuksessa keskeistä (Mm. vierailukäynnit muualla, oppilaslähtöisyys, sähköisen opetuksen lisääminen): Tarkinta tietoa asiasta saa lukion nettisivujen sekä lukion opettajien kautta.

25.9.2018 koululautakunnassa

Matti Saarenpää, koulutoimenjohtaja

Sievin kunnan tarkastuslautakunnalle arviointikertomuksessa esitetyn johdosta

Vapaa-aikalautakunta on resursoitu nyt hyvin, mutta soisi tulosten näkyvän vaikuttavuutena entistä enemmän.

Vapaa-aikalautakunnan tehtäväalueisiin kuuluvat nuoriso-, liikunta-, kirjasto-, kulttuuri- ja työllisyyspalvelut. Tehtäväalueiden välillä määräraha- ja henkilöstöresurssit vaihtelevat. Työllisyyspalveluissa on hyvin henkilöstöressia. Työllisyyspalveluissa työskentelee neljä kokoaikaista työntekijää, joista yksi on kokonaan palkattu projektirahoituksella. Henkilöstöressin kokoon ja tarpeeseen vaikuttavat myös eri yhteistyötahojen, kuten Työvoimahallinnon ja Kelan, säädökset. Liikuntapalveluissa on käytävissä 3 htv, mikä on tällä hetkellä riittävä määrä. Sen sijaan nuorisopalveluiden perusnuorisotyön 0,6 htv ja erityisnuorisotyön 1,3 htv, kirjastopalveluiden 3,1 htv ja kulttuuripalveluiden 0,4 htv henkilöstöressit ovat ajoittain niukat ja rajoittavat palveluiden tarjontaa sekä toiminnan kehittämistä.

Vapaa-aikalautakunta vastaa hyvinvointikertomuksen laatimisesta ja hyvinvointityö sopii hyvin lautakunnan toiminnan lähtökohdaksi ja rungoksi. Ennaltaehkäisevän työn mittaaminen on tunnetusti hankalaa. Vapaa-aikalautakunnan mittareissa on paljon parannettavaa ja tätä kehittämistyötä tehdään jatkuvasti. Vapaa-aikalautakunta käy mielellään keskustelua myös muiden lautakuntien kanssa, jotta parhaat ja kuvaavimmat mittarit toiminnalle löydetään.

Vapaa-aikalautakunnalle on annettu tehtäväksi hyvinvointikertomuksen laadinta, mistä ei kuitenkaan löydy merkintää tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta.

Sievin kunnan talousarvio- ja tilinpäätösasiakirja on päätetty laatia tilikartan tehtävätason mukaisesti. Vapaa-aikalautakunnan osalta tilikartassa tehtävätasolla ovat liikunta-, nuoriso-, kulttuuri-, kirjasto- ja työllisyyspalvelut. Hyvinvointikertomus ja hyvinvointityö eivät ole vain liikuntapalveluita tai nuorisopalveluita saati pelkästään vapaa-aikatoimen toimintaa. Kaikki kunnan hallintokunnat tekevät osaltaan hyvinvointityötä. Näin ollen hyvinvointityöstä ei ole kirjoitettu yhden tehtäväalueen alle, jotta se ei vääristä hyvinvointityön asemaa ja merkitystä. Vuoden 2019 talousarviokirjaan lisätään oma kappaleensa hyvinvointityöstä samaan tapaan, miten henkilöstöasioita on kirjassa esitelty.

Kunnan on lakisääteisesti tehtävä kerran valtuustokaudessa erillinen hyvinvointikertomus, jota vuosittain raportoidaan. On suunniteltu, että aina valtuuston kokouksessa, jossa tilinpäätöstä käsitellään, käsiteltäisiin myös hyvinvointikertomus tai –raportti. Tässä yhteydessä hyvinvointityötä ja sen toteutumista voidaan esitellä hyvin paljon laajemmin, kuin tilinpäätösasiakirjassa koskaan.

Investointiohjelmaan on kirjattu Louekeskuksen kehittämishankerahoitus, joka ei ole kuitenkaan toteutunut

Investointiohjelma on suunnitelma ja hankkeiden toteutumisedellytyksiä voidaan arvioida vielä toimintavuoden aikana. Vapaa-aikalautakunta ei ole esittänyt kehittämishankkeen rahoitusta vuoden 2017 talousarviolaadinnan yhteydessä. Kunnanhallitus on perustanut työryhmän kokouksessaan 6.6.2016 § 74 ja täydentänyt sitä kokouksessaan 16.06.2016 § 86. Työryhmän tehtävänä on ollut selvittää Louetin alueen liikuntapalvelujen tuottamisen järjestämistä tulevaisuudessa uudistuneiden kunta- ja hankintalakien mukaisesti.

Liikuntastrategia on valmistunut vuonna 2017, mutta sen toteuttamisesta ei ole toimintakertomuksessa kerrottu eikä strategia ole saanut sille kuuluvaa johtamisen välineen asemaa.

Vaikka liikuntastrategiaa ei ole erikseen mainittu toimintakertomuksessa, ovat vapaa-aikalautakunnan tavoitteet olleet laaditun strategian mukaiset. Talousarviokirjassa tavoitteena on ollut pitää liikuntapaikat hyvässä kunnossa ja tarjota näin hyvät mahdollisuudet harrastaa. Lisäksi tavoitteena on ollut kannustaa kuntalaisia liikkumaan. Strategiassa mainitaan tavoitteeksi mm. rakentaa lähiliikuntapaikkoja ympäri Sieviä ja betoninen skeittiparkki valmistui kesällä 2017. Lautakunta on tukenut avustuksin sekä toimijoita että yksittäisiä urheilijoita. On järjestetty lajikokeiluja, liikuntakampanjoita ja teemapäiviä. Vuosittain on toteutettu myös asiakastytyväisyyskysely kuntalaisille.

Työllistämisen suhteen Pitstoppi ja Jelppiverkko - hankkeiden raportointi on jäänyt ohueksi. Mitä hankerahoilla on saatu aikaan?

Vapaa-aikatoimen työllistämispalvelut ovat kasvaneet ja kehittyneet pikku hiljaa vuosien varrella. Ensin tarjottiin työkokeilupajakoja urheilukentällä urheilualueidenhoitajan ohjauksessa. Myöhemmin syntyi hankerahoituksella Työkolmion työpaja, joka on

sittemmin vakiinnuttanut paikkansa. Työllisyyskoordinaattorin toimi perustettiin vuonna 2016. Työllisyyspalvelut ovat olleet kunnan tilikartassa osa liikuntapalveluita aina vuoden 2018 talousarvion laadinnan yhteydessä tehtyyn tilikarttaudistukseen saakka. Vuoden 2018 talousarviokirjassa työllisyyspalveluilla on ensimmäistä kertaa oma sivu raportointi voi olla hieman laveampaa.

Pitstoppi- hanke on käynnistynyt keväällä 2017. Hankkeen tavoitteena oli ensimmäiselle vuodelle asiakaskontaktointin aloittaminen sekä PopUp- toiminnan käynnistäminen, joten varsinaisia tuloksia ei vielä 2017 vuoden tilinpäätöksessä ollut nähtävissä. Vuoden 2018 talousarviokirjaan on yritetty löytää hyviä mittareita toiminnan vaikutuksia kuvaamaan. Työllisyyspalveluiden toimintaa ja tuloksia on esitelty hyvinvointi teeman ympärille kootussa valtuustoseminaarissa maaliskuussa 2017. Tämän lisäksi Pitstoppi- hankkeella on ohjausryhmä sekä paikallisista verkostotoimijoista koostuva kehittämistyöryhmä, jotka seuraavat hankkeen tuloksia.

Jelppiverkko- nuorten aktivointipalvelu on Ylivieskan seudun kuntien nuorisotointen tapa tehdä yhteistyötä seinättömän työpaja- palvelun sekä etsivän nuorisotyön tarjoamiseksi alueella. Jelppiverkko- toimintamallia on alettu kehittää hankerahoituksella, mutta vapaa-aikalautakunta (VA 14.6.2007 §13) on vakinaistanut toiminnan osaksi nuorille suunnattua palvelutarjontaa jo reilut kymmenen vuotta sitten. Sekä yksilövalmentajalla että etsivällä nuorisotyöntekijällä on toistaiseksi voimassa oleva työsuhde Sievin kuntaan. Valtio myöntää harkinnanvaraisista määrärahoista avustusta nuorten työpajatoimintaan sekä etsivään nuorisotyöhön. Oulaisten kaupungin nimissä haetaan vuosittain yhdellä avustushakemuksella avustuksia kaikkiin Jelppiverkon kuntiin. Toimintaa ohjaamaan, kehittämään ja seuraamaan on perustettu ohjausryhmä, jonka päätöksen mukaisesti ja AVIn erikoisluvan turvin Oulaisten kaupunki jakaa valtionavustuksen eteenpäin muihin verkoston kuntiin. Valtionavustuksen turvin voidaan palkata kaksi työntekijää (1,3 htv) tekemään erityisnuorisotyötä sieviläisten nuorten hyväksi.

Hyvinvoinnin lisääntymistä on vaikea mitata. Lisääntyvät osallistujamäärät esim. Pitstoppi- hankkeen popup-toiminnassa ja kuntouttavan työtoiminnan ryhmissä voidaan nähdä tällaisina tuloksina. Asiakkailta ja yhteistyökumppaneilta saatu palaute ja lisääntyvät asiakasmäärät, asiakkaiden sitoutuneisuus antavat uskoa siihen, että tällä työllä on merkitystä, lopulta myös kuntatalouteen. Tilapäisesti esimerkiksi etsivä nuorisotyö voi

Vapaa-aikalautakunta

21.9.2018

myös pahentaa tilastoja saattamalla pitkään kotona palveluiden ulkopuolella olleen nuoren työvoimahallinnon palveluihin tai työllisyyskoordinaattori ohjaamalla työttömän terveystarkastukseen. Pidemmällä tarkastelujaksolla kyseinen toimenpide on kuitenkin saattanut säästää yhteiskunnan varoja huomattavasti. Kuvaako näin ollen mittari asiakasmäärästä, opiskelemaan ja töihin päässeiden nuorten määrästä tai Kelan työmarkkinatukimaksujen määrästä riittävän hyvin työllisyyspalveluiden tai Jelpiverkon tekemää työtä.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN VASTINE TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUKSESTA 2017 Ympäristölautakunta 25.9.2018 § 26

Tarkastuslautakunta on 25.5.2018 antanut arviointikertomuksensa vuodesta 2017 ja esittänyt toiveen, että eri hallintokunnat antavat vastineensa siinä esitettyihin havaintoihin 30.9.2018 mennessä. Arviointikertomus sisältää arvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Ympäristölautakunnan osalta tarkastuskertomuksessa on todettu mm., että ympäristönsuojelun lupien keskimääräisessä käsittelyajassa ei ole päästy tavoitteeseen. Lisäksi omavaraisuusasteen on todettu toteutuneen huomattavasti arvioitua parempana, ollen rakennusvalvonnassa 40 % tavoitteen sijasta 92 % ja ympäristönsuojelussa 72,8 %.

Lisäksi arviointikertomuksessa on esitetty kysymys kiinteistökartoituspöytäkirjan toteutuksen aikataulusta.

Ympäristösihteerin päätösehdotus: Ympäristölautakunta toteaa arviointikertomuksesta seuraavaa:

Rakennusvalvonnan osalta tulojen ylittyminen ja sitä kautta omavaraisuusasteen huomattava parantuminen johtui yksittäisen tuulivoimapuiston rakennuslupien käsittelymaksuista, joten tavoitetta omavaraisuusasteen nostamiseksi ei ole sen vuoksi perusteltua syytä korottaa.

Ympäristönsuojelun osalta omavaraisuusasteen toteutuminen johtui pääasiassa toimintamenojen alittumisesta. Tavoitetta omavaraisuusasteen nostamiseksi voidaan talousarviokäsittelyn yhteydessä tarkastella uudelleen.

Vaikka ympäristötoimen käsittelemien lupien keskimääräisessä käsittelyajassa ei päästy tavoitteeseen, saatiin luvat kuitenkin käsiteltyä kohtuullisessa ajassa valtion ympäristölupahallintoon verrattuna.

Kiinteistökartoituspöytäkirjan toteuttaminen edellyttäisi talousarvio- ja suunnitelmavuosille arviolta 60 000 euron suuruisen vuotuisen määrärahan varaamista. Kiinteistökartoituksen suorittamisen ja tietojen kirjaamisen vaatima työmäärä huomioiden hankkeen toteuttaminen oman työn ohella ei ole mahdollista, vaan se edellyttäisi hanketyöntekijän palkkaamista määräajaksi. Kartoituspöytäkirjan myötä kunnan vuotuisen kiinteistöverotulojen voidaan kuitenkin arvioida kasvavan merkittävästi nykytilanteeseen verrattuna, joten hankkeen toteuttaminen olisi määräaikaisesta kuluerästä huolimatta kannattavaa. Ympäristölautakunnalla on valmiudet käynnistää hanke määrärahojen varaimisen jälkeen.

Muilla osin ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa arviointikertomukseen.

Päätös: Hyväksyttiin.

Lisätietoja: ympäristösihteerin Reijo Peltokorpi, 044 4883 264, etunimi.sukunimi@sievi.fi

TILINTARKASTUSSOPIMUKSEN OPTION KÄYTTÖ

Tarkastuslautakunta 5.11.2018 § 51

Valtuusto päätti kokouksessaan 31.5.2017 § 30 valita tilintarkastusyhteisöksi vuosille 2017-2018 BDO Oy:n. 28.8.2017 allekirjoitetun tilintarkastussopimuksen 8. kohdan mukaan sopimus on määräaikainen ja voimassa siihen saakka, kun vuoden 2018 tilintarkastus on loppuun suoritettu ja tilinpäätös hyväksytty. Sopimusta voidaan jatkaa optiona yhden-kahten vuoden jaksoissa vuoteen 2022.

Tilintarkastussopimus on esityslistan oheismateriaalina.

Puheenjohtajan päätösehdotus: Lautakunta päättää esittää valtuustolle option käyttöä.

Päätös: Tarkastuslautakunta esittää valtuustolle jatkettavaksi sopimusta optiona kahden vuoden jaksona vuosille 2019-2020.

Tilintarkastaja Asko Vanhatuvan poistuttua esteellisenä kokouksesta ennen tämän asian käsittelyä pöytäkirjanpitäjänä tässä pykälässä toimi Mauno Jussila.

Kunnanvaltuusto 29.11.2018 § 65

Tilintarkastussopimus on esityslistan oheismateriaalina.

Päätös: Hyväksyttiin.

Lisätietoja: puheenjohtaja Annu Pärkkä, p. 050 4045 484
etunimi.sukunimi@sievi.fi

SIDONNAISUUSILMOITUSTEN TARKASTAMINEN

Tarkastuslautakunta 1.10.2018 § 45

Sidonnaisuuksien ilmoittamisesta säädetään Kuntalain 84.:ssä pykälässä. Hallintosäännön 87 § mukaan tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä ja sen on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

Kuntaliitto tarkensi ohjeistustaan sidonnaisuusilmoituksista keväällä 2018 ja tämän ohjeistuksen myötä tarkastuslautakunnan puheenjohtaja lautakuntansa valtuuttamana lähetti 7.5.2018 sähköpostitse tarkennetut ohjeet asianomaisille.

Jokainen on itse vastuussa siitä, että sidonnaisuusilmoitus on ajan tasalla.

Puheenjohtajan päätösehdotus: Lautakunta tarkistaa sidonnaisuusilmoitukset ja saattaa ne valtuustolle tiedoksi.

Päätös: Tarkastuslautakunta kävi läpi aikaisemmin annettuihin sidonnaisuusilmoituksiin tulleet muutokset sekä uudet esittelystä vastaavien viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset ja päätti saattaa sidonnaisuusilmoitusten tilanteen kunnanvaltuustolle tiedoksi.

Kunnanvaltuusto 29.11.2018 § 64

Oheismateriaalina sidonnaisuusilmoituksista tehty yhteenveto, joka sisältää tietoverkossa julkaisutavat, julkiset tiedot.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Lisätietoja: puheenjohtaja Annu Pärkkä, p. 050 4045 484
etunimi.sukunimi@sievi.fi

MUUT MAHDOLLISET ESILLE TULEVAT JA KIIREELLISIKSI JULISTETTAVAT ASIAT

Kunnanvaltuusto 29.11.2018 § 67

Valtuusto voi käsitellä asian, joka on mainittu kokouskutsussa ja joka on valmisteltu Kuntalain (410/2015) 93 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

93 §: Valtuustoasioiden valmistelu

Kunnanhallituksen on valmistettava valtuustossa käsiteltävät asiat lukuun ottamatta asioita, jotka koskevat valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä taikka jotka 35 §:ssä tarkoitettu tilapäinen valiokunta tai 121 §:ssä tarkoitettu tarkastuslautakunta on valmistellut.

Jos asia on kiireellinen, valtuusto voi päättää ottaa asian käsiteltäväkseen, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa. Jos asiaa ei ole valmisteltu, päätös asian ottamisesta käsiteltäväksi on tehtävä yksimielisesti.

Päätös: Ei muita asioita.

VALITUSOSOITUS

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen
perusteet

Seuraavista päätöksistä ei Kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan saa tehdä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät:

60, 61, 64, 66, 67

Hallintolainkäyttölain (586/1996) 5 §:n / muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

VALITUSOSOITUS

Valitusviran-
omainen ja
valitusaika

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomainen, osoite ja postiosoite, sähköposti, telefax

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Käyntiosoite: Isokatu 4, Oulu
Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

puh: 029 56 42800 (vaihde)

sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
fax: 029 56 42841

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kunnallisvalitus, pykälät: 62, 63, 65

Valitusaika
30 päivää

Hallintovalitus, pykälät:

Valitusaika
___ päivää

Muu valitusviranomainen, osoite ja postiosoite

Valitusaika
___ päivää

Pykälät:

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Kunnan jäsenen ja Kuntalain 137 §:n 2 momentissa tarkoitettun kunnan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa (Kuntalaki 140.3 §). Asianosaisten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena (3.) päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana (Kuntalaki 139 §).

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 188 §:n mukaan kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun päätös on Kuntalain (410/2015) 140 §:n mukaisesti asetettu yleisesti nähtäville.

SIEVIN KUNNANVALTUUSTON NIMENHUUTO- JA ÄÄNESTYSLUETTELO TOIMIKAUDEKSI 6/2017 - 5/2021		LÄSNÄ = X POISSA = -	ÄÄNESTYKSET:		
PUOLUE:	JÄSENET:		JAA	EI	
PS.	Ahola Ari	X			
KESK.	Haikara Hanna	X			
KESK.	Hannula Ahti	X			
VAS.	Honkala Kari Tapani	X			
KESK.	Huhtala Satu	X			
KESK.	Huovari Pirkka	X			
KESK.	Jokitalo Jukka	-			
KOK.	Jussila Mauno	-			
KESK.	Kangas Terhi	X			
VAS.	Kariniemi Anne	X			
PS.	Korhonen Eero	X			
KESK.	Korkeakangas Tapani	X			
PS.	Koski Jenny	-			
KESK.	Känsälä Pasi	X			
KESK.	Linna Jukka	X			
KESK.	Luomala Elisa	X			
PS.	Myllyoja Jarkko	X			
KESK.	Pelkonen Teemu	X			
KESK.	Päivärinta Markus	-			
KESK.	Pärkkä Annu	X			
KESK.	Rauhala Rami	X			
PS.	Rieskaniemi Kimmo	X			
KESK.	Ruuttula Merja	X			
PS.	Sipilä Ari	-			
KESK.	Toivola Antti	X			
KESK.	Tölli Lea Kaarina	-			
KESK.	Viljamaa Simo	X			
VARAJÄSENET:					KENEN VARAJÄSEN
KESK.	Kinnunen Juha	X			Tölli Lean
KESK.	Salonsaari Tapio	X			Jokitalo Jukan
KESK.	Eskola Ilse				
KESK.	Sandholm Jarmo				
KESK.	Petäjästä Valto				
KESK.	Vilén Salomo				
KESK.	Rahkonen Pirjo				
KESK.	Halmetoja Niina				
KESK.	Linna Matti				
PS.	~~Takanen Timo~~ - ero kv 27.9.2018 § 45				
PS.	~~Jylkkä Katja~~ - ero kv 26.4.2018 § 25				
VAS.	~~Vähäsalo Mauno~~ - 7.12.2017 saakka				
KOK.	Kukkonen Esa				
KOK.	Jussila Pasi				
YHTEENSÄ		23			
21 varsinaista jäsentä + 2 varajäsentä = 23 jäsentä kokouksessa.					

PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN NIMIKIRJAIMET:		
---	--	--